

ATA YURDUN RÜZGÂRI

*Özbekistanlı şairler,
yazarlar ve bilim
insanlarının
uluslararası antolojisi*

Editörler

Leyla Işık

Hulkar Hamrayeva

Ata Yurdun Rüzgârı
Çağdaş Özbek Şiiri Antolojisi

*Özbekistanlı şairler, yazarlar ve bilim insanlarının
uluslararası antolojisi*

Editörler

Hulkar Hamrayeva / Leyla Işık

Katkıda Bulunanlar

Bahadır Ateş
Mukumcan Nurbayev
Gulilaylo Tugalova
Ogulnur Atayeva

Çevirmen: Feruz Ziyodullayev

Yayına hazırlayan: Vedat Akdamar

(Şiirler)

Ata Yurdun Rüzgârı
Çağdaş Özbek Şiiri Antolojisi

Çevirmen: Feruz Ziyodullayev

Yayına hazırlayan: Vedat Akdamar

Genel Yayın Yönetmenleri
Vedat Akdamar
Şenay Varlıoğlu Akdamar

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu çerçevesinde
tüm hakları saklıdır.

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının ve yazarın
yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Birinci Basım
Artshop, Ağustos 2021

BASKI
ŞENAY VARLIOĞLU AKDAMAR
MERKEZ MAH. HAYDARPAŞA SOK 12/5
KÜÇÜKKÖY/GOP/İSTANBUL
05364818223
senayvarlioglu@gmail.com
Sertifika No: 41706

ÖNSÖZ

KARDEŞLİK BAĞLARINDA YENİ BİR SAYFA DAHA

Özbekistan ve Türkiye'nin kültürel bağlarının binlerce yıl öncesine dayandığı bir sır değildir. Bu iki millete, insanlığın süsü olmuş büyük yaratı ağacının iki güzel damarı olarak bakmak lazım. Belki onun için Özbek ve Türk Edebiyatı birbirine bu kadar çok yakındır...

Türkiye'de ikinci kez Türkçe yayınlanacak olan "Ata Yurdun Rüzgârı-Çağdaş Özbek Şiiri Antolojisi" adlı Özbek şairleri derlemesi, kardeşlik bağlarında ve kültürel alanda bir başarı daha olacak. Bu kitap, dünyanın çeşitli yerlerinde yaşayan Özbek şair ve yazarları bir çatı altında toplayacağı için önemli. Bunlar arasında Özbekistan'ın türlü nahiyyelerinde ve Tacikistan, Rusya, ABD gibi yurt dışında yaşayan ünlü şairlerin yanı sıra genç sesler de bulunuyor.

Umuyoruz, şimdi Türk okuyucusuna takdim edilecek bu şiirler, gazeller ve hikâyeler, onlarda derin izlenimler bıraksın... Çağdaş Özbek Şiiri hakkında tasavvur meydana gelmesi için imkân yaratsın... Bu şiir derlemesi uzun yıllar kitap raflarını süslesin...

Asror Allayarov

Ata Yurdun Rüzgârı
Çağdaş Özbek Şiiri Antolojisi

Çevirmen: Feruz Ziyodullayev

Yayına hazırlayan: Vedat Akdamar

Genel Yayın Yönetmenleri
Vedat Akdamar
Şenay Varlıoğlu Akdamar

*5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu çerçevesinde
tüm hakları saklıdır.*

*Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının ve yazarın
yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.*

Birinci Basım
Artshop, Ağustos 2021

BASKI
ŞENAY VARLIOĞLU AKDAMAR
MERKEZ MAH. HAYDARPAŞA SOK 12/5
KÜÇÜKKÖY/GOP/İSTANBUL
05364818223
senayvarlioglu@gmail.com
Sertifika No: 41706

ÖNSÖZ

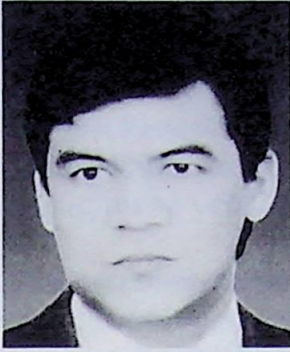
KARDEŞLİK BAĞLARINDA YENİ BİR SAYFA DAHA

Özbekistan ve Türkiye'nin kültürel bağlarının binlerce yıl öncesine dayandığı bir sır değildir. Bu iki millete, insanlığın süsü olmuş büyük yaratı ağacının iki güzel damarı olarak bakmak lazım. Belki onun için Özbek ve Türk Edebiyatı birbirine bu kadar çok yakındır...

Türkiye'de ikinci kez Türkçe yayınlanacak olan "Ata Yurdun Rüzgârı-Çağdaş Özbek Şiiri Antolojisi" adlı Özbek şairleri derlemesi, kardeşlik bağlarında ve kültürel alanda bir başarı daha olacak. Bu kitap, dünyanın çeşitli yerlerinde yaşayan Özbek şair ve yazarları bir çatı altında toplayacağı için önemli. Bunlar arasında Özbekistan'ın türlü nahiyelerinde ve Tacikistan, Rusya, ABD gibi yurt dışında yaşayan ünlü şairlerin yanı sıra genç sesler de bulunuyor.

Umuyoruz, şimdi Türk okuyucusuna takdim edilecek bu şiirler, gazeller ve hikâyeler, onlarda derin izlenimler bıraksın... Çağdaş Özbek Şiiri hakkında tasavvur meydana gelmesi için imkân yaratsın... Bu şiir derlemesi uzun yıllar kitap raflarını süslesin...

Asror Allayarov

Azam Öktam

Yirminci yüzyıl Özbek edebiyatının temsilcilerinden ünlü yazar, yayıncı ve yetenekli çevirmen Azam Öktam 1960 yılında 4 Ekim'de Fergana Bölgesi'nde doğdu. 1980-1985 yılları arasında Özbekistan Milli Üniversitesi gazetecilik fakültesinde okudu. Azam Öktam'ın "Bola dunyoni tebratar" adlı nesir kitabı 1988 yılında

60.000 adet basılmıştır. 1990 yılında şairin "Kuzda kulgan chechaklar" ve "Kuzatish" adlı ilk derlemeleri yayımlandı. Şairin 1992 yılında "Ziyorat", 1993 yılında "Taraddud" ve 1995 yılında "Xabar" adlı kitapları yayınlandı. Şair Azam Öktam, 2002 yılında Taşkent'te kalp krizinden öldü. Şairin ölümünden sonra, "Osmon yaqin" (2011), "Sahar vaqti yurak yig'lar" (2014), "To'maris bilan suhbat" (2019), "Ko'kdan yog'ilgan nurlar" (2021) adlı kitapları yayınlandı.

YALVARMA

Sözüm, diri sözüm sevgiliden
Bana tatlı şikayet et,
Gözüm ağla, bu sevgisizlikten,
Bu ayrılıktan şikayet et.
Elim kapat kulaklarını
Duyma hiçbir bahane.
Kalp, aç o defteri,
Yeni baştan hikayeyi anlat.
Ayağım, gideriz
Zalimlerin yanından.

Geldiğinde, kır ve bit,
Ama bugün beni savun.
Kalbim sana katılıyorum,
"Biri var" dersin bu yeterli olacaktır.
Sana kontrolümü verdim.
Hadi, kaynatında suç işle.
Dilim korkularım senden,
Tehlikelidir sana özgürlük vermek.
Benim yalvarmam her zaman kendisinden;
Doğru yola ve umuda götürsün.

GÜZDE GÜLEN BİR ÇİÇEK

Bir gün görmeden günümü gördüm,
Akşam oldu, sabah kalp hüznü.
Büyüyorum ve yaşılanıyorum,
Yenilgi kolay bir iştir.
Her gece hayat öldü,
Daima canlı ölüm:
Hayat bana dostça değil, evet, yat.
Kalem tutar acı,
Sıcak buz gibi ısı yayar.
Allah'ım beni sığınağına götür,
Adından parladığımı hatırlıyorum,
Şimdi çiçekler kışın bile açıyor.
Asla ölmeyeceğim ve yeniden doğmayacağım,
Ölülerin ve yeniden doğuranların dünyasına.
Uzlaşma yok, mücadele yeteneği var.

GÖNDERİLMİYEN MEKTUP

Seni gördüğümde hüznlerim neden gidiyor,
Gözleri kederle dolan Güloyim?
Keder nedir, fazlam ve küçüğüm gidecek,
Varlığımı ve yokluğumu bitiren Güloyim?

Sultanın olamam senin evinde,
Sen de benim sempatik yardımcım olamazsın,
Benim talihsizliğim için yaratıldın mı?
Her zaman hastam, her zaman ihtiyacım olan mı?

Henüz yerin dibine girmeyi hak etmiyoruz,
Biz cennete gidecek melek değiliz.
Şaşırtıcı bir şekilde, yargıcımız kalabalık,
Dağ değil, sözü kıracak güç yoktur.

Sana asla gidemem,
Kapıdan dışarı bile çıkamıyorsun.
Kendim okuyorum, ağlıyorum ve mektup yazıyorum,
Yazdığım mektuplar sana gönderilmeyecek.

DELİL

Asla köle olmadık kardeşler,
Birçok işgal ve saldırı geçilmiş olsa da,
Kuleler sivri yumruk gibi duruyor,
Türbenin kubbesi miğfer gibidir.

Ve asla tamamen cahil değiliz,
İnanmıyorum, çok zor:
Evin tavanları bile,
Kitaplar şeklinde inşa edilmiştir.

KANATLARIM

*Gözümün beyazı Tomaris,
Timur gözümün karasıdır.*

Biri düşmanımı öldürür, diğeri onu lanetler,
O benim şahinim, bu benim çiçeğim.
O kibirli görünüyorsa, bu ışıltılı görünür,
Hayat onunla hoş, ölüm onunla hoş.

Sadece Allah kadirdir, biliyorum,
O'ndan her zaman başarılar dilerim.
O benim tabut toplayıcım, bu da benim ağlayıcım,
O'ndan umut ediyorum, korkuyorum.

Muazzam İbrahimova

1975 yılında Fergana Bölgesi'nin Kuvasoy şehrinde doğdu. Çocuk doktorudur. "Yeni Zilonya'da Maceralar", "Beşikteki Bey Çocuğum", "İki Dost", "Bir Kalbin İnşası", "Sumalak Aşığı Uçak" adlı kitapları yayımlandı. Yazıları birçok Türk ülkesinde tanındı.

BEBEK NALESİ

Doğu Türkistan'da Çin zulmünden ölen anne ve yetim kalan 1.5 yaşındaki çocuk resmini görüp ağladım.

Allah'ım, hiç bir bebek annesiz büyümesin! Tüm terör kurbanları olan annelere, yetim kalan bebeklerin dilinden yazdım.

Neden sessiz yatarsın?
Daha güneş batmamış.
Daha Ay gökyüzüne
Yıldızlarını atmamış.

Kalk anne!
Anneciğim kalk!
Hiç uyuyakalmazdın?
Sen bu kadar yorulma,
Benden erken yatmazdın.

Yatağımdan düşersem,
Hemen alırdın anne.
Ağlar olsam gözyaşımı,
Silip öperdin anne.

Anneciğim,
Canım annem!!!
Altım bezli, karnum aç...
Kimisi ekmek vermiş,
Bak anneciğim, gözünü aç!
Gözlerini öpeyim,
Kalk, ölümden kaç anne!
Güneş idin, Ay idin,
Şefkatını saç anne!

Biraz başını çek anne,
Kendim yastık olayım!
Bak sensiz kalmaktansa,
Yerine ben öleyim!

Kalk anneciğim, uzatma,
Tenini buz tutmasın.
Kinli, kirli dünyanı,
Kıyametler yutmasın!

Kimi laf sokar, kimisi
Resim çekmek derdinde.
İnsanlık kaybolmuş mu?
Rezalet mi gündemde?

Uyan anne, can annem!
Ninni söyle dinleyeyim.
Büyüyünce düşmanı,
Mahvedeyim, yeneyim!

Memelerin buz gibi,
Soğumazdı bu kadar?
Anne, bizim suçumuz nedir?
Neden oldu bu keder?

Kalk anneciğim, gülümse,
"Şaka yaptım" - desene!
Aslanımı kimseye,
Bırakamam desene!

Uyan anne, bak herkes,
Birbirine düşmüştür.
Aşağı, insanlığa -
Belki, Güneş küsmüştür.

Ne yazık ki, her şeyi
Anlıyorum o kadar.
Uyanmazsan oğlunu
Bekleyecek ne kader?..

Koskocaman dünyasına,
Dağlar sığmış, Ay sığmış.
Anne sana yer yok mu?
Nefesini kim boğmuş?

Uyan anne, kalk anne!
Bu dünyada kal, anne!!!
Gitme anne...!!!

Oktamkhan Soliyeva

1963 yılında Fergana Bölgesi, Chuligulistan köyünde bir köylü ailesinde doğdu. Özbekistan Yazarlar Birliği üyesi ve Halk Eğitimi örneğidir. İlçede 22 ortaokulda ilköğretim öğrencilerine 35 yıl öğretmenlik yaptı. Şimdi Margilan şehrinde Erkin Vahidov adlı yaratıcılar okulunda faaliyetlerine devam ediyor. "Shukr qilib yas-

hayman" ("Şükranla Yaşıyorum"), "Sadoqat" ("Sadakat"), "Yuragimga yaqınlarım" ("Kalbime Yakın İnsanlarım"), "Is-honch-ixlos-xalos" ("İnan-Adanmışlık-Özgürlük"), "Quyoshli yurt haqida doston" ("Güneşli Ülke Hakkında Destan"), "Opo-qijon opoqi" ("Dede, Dede") adlı kitapları yayınlandı.

ZEVKLE YAŞIYORUM

Kalbinin gökyüzünde uçmak istedim,
Bedenimdeki acı yükünü atmak istedim,
Bulutlardan kıyafet dikmek istedim,
Yıldızlara daha çok baktığımda.

Adımımı öpen ot ile çimenlerden,
Kırpiklerim tarayan yumuşak rüzgârdan,
Çocuk gibi korkutan ateşli yıldırımdan,
Zevk aldım daha çok baktığımda.

Çiçeğin yanağına dudağımı bastırdım,
Bir süre tatlı kokusu yüzümü kapattı..
Reyhanı belinden şakağıma astım,
Zevk aldım daha çok astığımda.

Yaprakta semanın gözyaşını görüp,
Kayada kuşburnunun sabrını görüp,
Güneşi cefa çeken babam gibi sevip,
Ders aldım daha çok gördüğümde.

Yaşadık arada dönüp, arada ter içinde düşüp,
Mutluluk halısında göklerde uçup,
Acının yükü basıp toprağa sarılıp,
Sabır diledim daha çok gördüğümde.

Yudum su içsem bu zevk olan anım,
Teselli için yeter imkânım,
Bedeni terk etmezse bu tatlı ruhum,
Zevkle yaşıyorum daha çok yaşadığımda.

Zevkle yaşıyoruz daha çok yaşadığımızda!

RÜYAMDA GÖRDÜM

Bir rüya diye söyleyince gerçekten şaşırdı bu akıl,
Sanki o görünümü bilincimde gördüm,
Çok harika, çok akıllı,
Hazret Nevaî'yi rüyamda gördüm!

Varoluşa can veriyor güya nefesi,
Eline dayadığı beyaz asası,
Söylediğimde kumrular oldu hevesli,
Hazret Nevaî'yi rüyamda gördüm!

Güzel bir koku kapladı havayı,
Gözlerimi kamaştırdı ışıklılı cübbesi,
Kalbime buldum bir çare ve şifa,
Hazret Nevaî'yi rüyamda gördüm!

Yanında melekler, hürler pervane,
Sadece hürler değil, ışıklar da pervane,
Bu rüya kimin için bir arzu, kimin için gerçekleşmemiş
bir arzu mu,
Hazret Nevaî'yi rüyamda gördüm!

Baktı bana doğru bir bakış ile,
Gözlerinden anladım dünyanın sırrını,
Benim için bu mutluluğun en tatlısı,
Hazret Nevaî'yi rüyamda gördüm!

Anlamalı bakarken haykırmadı,
Yavaşça bana doğru adım attı,
Elime verdi bir sürü kitap,
Hazret Nevaî'yi rüyamda gördüm!

En ufak bir yalan yok sözümde,
Bir yıldız kaldı benim gözümde,
Kendimde değilim, hâlâ kendimde,
Hazret Nevaî'yi rüyamda gördüm!

Fikir dünyasının güzel sultanı,
Türk dilimizin ebedî sultanı,
Şiirin sultanı, gazelin sultanı,
Hazret Nevaî'yi rüyamda gördüm!

Bugün hayret ile bakıyor dünya,
Ülkede hürmet ve şeref için,
O nesillerden olmuşken memnun,
Hazret Nevaî'yi rüyamda gördüm.

BULAMADIM

Kafam dokunup yastığa,
Yürek dolu şikayetle,
Dertlerimi almak için,
Babam, senin gibisini bulamadım.

Merhametiyle memnun eden,
Acılardan kurtaran,
Sorunlarımı kolaylaştıran,
Annem, senin gibisini bulamadım.

Her zaman sorun dünyası,
Yenmek kolay olmayan,
Dinlendin ne zaman?
Babam, senin gibisini bulamadım.

Kelebek gibi bebek,
Hastalanırsa can bitkin,
Yalvarışına şahittir gökyüzü
Annem, senin gibisini bulamadım.

Bir etek kız ve oğlan,
Onlar için bulup imkân,
Üzüldün her zaman,
Babam, senin gibisini bulamadım.

Geceleri uykusuz geçen,
Dinlenmesini unutan,
Dilinde bal tutan,
Annem, senin gibisini bulamadım.

Söyler her zaman dürüst ol,
Saf dilek için açık yol,
Başımı okşayan el,
Babam, senin gibisini bulamadım.

Şafaktan ocağın başında.
Yumuşak nezaket pilavında
Çok emek yanında,
Annem, senin gibisini bulamadım.

Geniş kucaklı baharlarım,
Kaynayan çay, arklarım,
Benim saf tanlarım,
Sizin gibisini bulamadım.

Sözleri anlamlı olan babam,
Sırdaşım bilge annem,
Yüreğimde bir çığlığım,
Babam, senin gibisini bulamadım.
Annem, senin gibisini bulamadım!

GÜÇLÜ MİLLET

Yolumuza mutluluk ve şans çağırıyor,
Ertesi günün parlak bir geleceği var, parlıyor,
Gece ve gündüz Tanrı sever ve destekliyor,
Sabrın eteğini tutan millet,
Acılarını içine yutan millet.

Gökyüzünü asla örtmez toz ve kumlar,
Bahçelerinden zamansız uçmaz sarı yapraklar,
Ayet ile uyanır şafaklar,
Sabır ve tahammül eteğini tutan millet,
Bütün malını misafire veren millet.

Acıları görse kalbi paramparça olur,
Bir canını kırk parçaya bölüp verir,
Büyüklüğü metanetinde bilinir,
Sabır ve tahammül eteğini tutan millet,
Dağlardan geçen millet.

Yaşlı genç vatan sevgisinden uykusuz,
Dünyada ünlü olur her usta,
Vatan için canım feda olsun diyen bir lideri var,
Sabır ve tahammül eteğini tutan millet,
Başkanı için kanat olan cömert millet!

ANNEM DİYORUM

Annem diyorum, gökyüzündeki güneş ışınlarına bakıp,
Annem diyorum cömert zeminde mutlu bir şekilde dürüp,
Hayatımın her anını nezaketiyle süsleyen
Annem diyorum, çocuklarla içtenlikle konuşup.

Annem diyorum sınavların ağır taşı dokunursa,
Erken gelen fırtına ektiğim filizlerimi bükerse,
Huzurumu bulamıyorum, güç yoktur bedenimde
ve ruhumda,
Annem diyorum yüreğim hasretten eriyorsa.

Annem diyorum gözlerim baksa kekik, karaağaç
ve reyhanlara,
Ah, göğsüne başımı koyup sığmazdım dünyalara,
Öğretti her şeyden insanın değerinin daha büyük olduğunu,
Annem diyorum kalbimi sormak için gelen aziz misafirlere.
Annemin diyorum tavaf etti Allah'ın aziz kıldığı yeri,
Gözlerime sürtmek istiyorum adımlarının değdiği ayak altını,
Her aldığım nefesimde, yanımda, canımda,
Annem diyorum, annem diyorum, annem diyorum
her zaman.

Nargiza Yakubcan kızı

1976 yılında Fergana Bölgesi, Fergana ilçesinde doğdu. 1998 yılında Fergana Devlet Üniversitesi Özbek Filolojisi Fakültesi'nden mezun oldu. Fergana Bölgesi'ndeki yaratıcı gençler birliğinin edebî bölümünün başkanıdır. Ayrıca ortaokulda öğretmendir. Yazarın "Oq bulut sog'inchı" ("Beyaz Bulutun Hasreti"),

"Bir hovuch hayrat" ("Bir avuç Hayret") şiiri derlemesi ve "O'rikli hovli (Kayısılu Avlu) kısa hikâyeler derlemesi yayımlandı.

2019 yılında Hindistan'da yayınlanan "Altın Köprü", Türkiye'de yayınlanan "Şiir Kokusu", Azerbaycan'da yayınlanan "Buta 4", ABD'de yayınlanan "1001 Özbek şairi" adlı derlemelerde yazıları yer aldı.

Çizilen paramparça kendimi,
Sıçrayan mürekkepten donuklaşan gözümü,
Zahmet damarında sonsuz katılaştan sözümü,
Al, hey rüzgâr götür dağlara!

Dinle, kaya, inkâr etme acılarım,
Patla, sakla korkularım.
Kâğıt yanar düşerse duygularım,
Yüzeyini tut, yansıt sağlıklı insanlara!

Ya da söyle ölüm müdür kader?
Başkalarına ve yetimlere bakar mısın?
Düşecek mi ışık akşama kadar?
Dağ lalesinin diktiği çiçek bahçelerine.

Bir gün sabah uyanamazsam,
Her gün olduğu gibi olacak sabah.
Sabah esintisi, kuşların sesi
Titremesin, çıkarmıyorsunuz ses.

Arzum - gerçekten bir çayırda
Yatsam ve hiç uyanmasam.
Cesedimi yıkarsa çiğ,
Bal arıları söylerse ağıt.

İçim aksi dışımdaki
Sessizlik ve pürüzsüzlük
Şükür, Allah, tattım
Hayatın acısını.

Bugün sabah uyanamazsam,
Haber vermiyorsun anneme hiç.
Kaygılanmam, çocuklarım
Zikrullah'ta gece gündüz.

Hayat kitabımın sayfalarını
Dikenli sopa dürttü ve yırttı.
Deliklerine parmaklarım
Oturdu ve gün bitti.

Ne istiyorsun ilkbahar
Çiçek açıp solan çiçekten?
Dürtme uyanmazsam eğer,
O gitti diye söyle cehaletten.

Ben toprağım, topraklara
Beni sarın uyanamazsam sabah.

Beni asla kendime övme, mürted,
Hatalarımı ve yanlışlarımı kendim biliyorum.
Tüm iyi ve kötü işlerime tanık,
Alnımdaki iki gözüm biliyor.

Söylüyorsun yalan gizleyip,
Hatalarımı bağışlayan kendisi biliyor.
Omzumda gözlerini hiç kapatmayan iki yazar,
Sadıktırlar ve gerçeği yazabilirler.

O gün bastığında çim,
Gözyaşları ve acılar şaraba batarsa,
Yaptıklarım karanlığı biraz aydınlattıysa,
Boynuma madalyon gibi asılacak.

Hangi bir kitabın siyah köşesinde
Yazılan en çürük kelime değil mi,
En yüksek kavağın kırılmaz tepesinde
O başkasının çocuğu, başkasının malıdır.

Anne söyler: Çocuğum, kendine bak,
Başkası asla başkasının çocuğuna üzülmez,
Kaynana dudaklarını kızına çevirir:
Başkası asla başkasının annesine üzülmez.

Neden hep üvey ya da "birisi" kadın?
Küçük bir özgürlük için her zaman savaşta.
Ne zaman yazıldı bu kader, kötü hayâl?
Kadının birisi hâlâ yüz bir yaşında.

Utaniyorum hayallerimden,
Farkındaysa tomurcuklar eğer,
Yeşil dünyaları titretip,
Etrafa parfüm saçarak gülüyorlar.

Ben üzölmüyorum günahlarımdan,
Kedere yer vermiyorum kapaklarımdan.
Aksine alnımdaki tümörü okşadım,
İleriye doğru adım atacağım hayat yolunda.

Saymak için iyi işlerim,
Veya çanta yamaları,
Korkuyorum çünkü parmaklarımı,
Nasıl sakınleştiririm daha çok kalanları?

Yine geldim sana yakınım, özlediğim,
Kucağındaki zümrütlerin yerinden
Merhamet adlı bir çatı penceresi için taptığım!
Gökyüzüyle kavuşmanıza şahit olayım,
Bulutlarına sarılarak yatacağım Marmara denizi ay!

Beyaz mermer mi, senin kırmızı nezaket istasyonların,
Giderse gelmez olsa hadi yola çıkayım,
İstesen asla vermeyen iyiliğe ihtiyacım var canım.
Şakalarının tadı gerçekten gözyaşı gibi tuzlu,
Dalgalarına kendimi asıyorum, aşkım - Marmara denizi ay!

Vücudumu ver kırmızı ateşe,
Sonsuz yansın, yaksın kelepçeleri de,
Güneş gibi gelişen ateş rengi bayrak,
Milletimin ruhunu çağırsın bir olarak,
Ufkuna başımı koyarak yatacağım, ateşim Marmara denizi ay!

Sağın ve solun Karadeniz ve Akdeniz,
Kardeşler arasında mutluluğun eşsiz!
Ben kardeşinim uzak bir ülkeden gelen tek başına,
Tut elimden, bulduğum, senin kız kardeşin olan,
Denizi öğreniyorum, ağabeyim - Marmara denizi ay!

Abdürrauf Abdugaffar

14 Mart 1950'de Güney Kazakistan Bölgesi Sairam ilçesinde doğdu. 1966-1977 yıllarında Nizami adlı Taşkent Devlet Üniversitesi Fizik ve Matematik Fakültesi'nden mezun oldu. Mesleği öğretmenlikdir. Hindistan'da "Altın Köprü", Azerbeycan'da "Buta 4", Taşkent'de She'r sulolasi ("Şiirin Hanedanlığı"), Turon taronasi ("Turan Melodisi"), ABD'de "1001 Özbek şairi" adlı derlemelerde birkaç şiiri yayınlandı. Buna ek olarak, Almatı'da "Казахстан в моей судьбе" adlı Almanak'ta Rusça şiirleri yayınlandı. 2020'de "Anavatan Nedir?" adlı kitabı basılmış. 2021'de Ummon mavjlari ("Yakamoz") adlı kitabı Amerika'da İngilizce dilinde yayınlandı. Birkaç şiiri, Dörman Yaratıcı Kulübü'nün Turon durdonalari ("Turan Başyapıları") kitabında kabul edildi. Bu yılki Turkistonim Turonim ("Benim Türkistan'ım Turan'ım") kitabı yayınlandı.

Ali Şîr Nevaî'nin "Oyaktı" redifli gazeline beş mısradan oluşan bir şiir

Boğazımda kalan bir zehir boğazımı ve göğsümü yaktı,
Yüreğimi bir keder kapladı ve ruhum ve dünyamı yaktı,
Ruhumda fakir bir his, düşüncelerimi ve hayallerimi yaktı,
Ah ki ayrılığın ateşi zayıf bedenimi yaktı,
Zayıf bedenime düşen ışık canımı yaktı.

Dilinin zehrini saçan yılan gibi oldu,
Saplayanda göğsüme bıçak beni kötü yaptı,
Göğsüme başını vuran kalp isyan etti,
Kalbimi yükselterek kalabalık yaptı,
Ne kadar kalabalık bütün malımı yaktı.

Şarkılar ve müzikler yapan ellerimdeki ipim oldu kül,
Bülbülün hüznünü dinleyen çiçek bahçem oldu kül,
Karşılaşma isteyen feryadım, arzu ve eyaletim oldu kül
Işık aşkını çünkü düştü, ruhum ve vücudum oldu kül.
Farklı ateşliydi ki görünümümü ve gizliğimi yaktı.

Yüzünü istedim ki efsanevi şehirden daha siyah,
Aşkımı mahvetti olan çiçek bahçemden daha siyah,
Gece ve gündüz bir teselli bulamayan kalbim siyah,
Söyleme aşkım ne yaptı ki evim siyah,
Yaktı, hey katil ve zalimim yaktı.
Vücudumda gücümü kaldırmadı, bağladı yatakla,
Gözlerimden gözyaşları durmaz, doldu gözyaşlarıyla,
Kalbin sabrını sınavan gibi, yâr yaktı kas ile,
Bir yakut haline getirmek gibi ateşlendi saman ile,
Ayırması vücudumu yaktı, vücudumdaki kanımı yaktı.

Ben masum bir çaresizim, kir asma ki, ayrılık,
Mecnun gibi ölürsem, üzülme ki, ayrılık,
Rauf yolu bulamazsa ve geçerse, söyleme ki, ayrılık,
Olmasa adım ve işaretim, bu hata diye söyleme ki ayrılık,
Evden adımım ve işaretimi yaktı.

Cennette olmaya hazır olmak istiyorsan, Nevaî', bil, yakın,
Cennet ya da cehennem olduğunu bilmek istiyorsan, Nevaî',
bil, yakın,
Ölüm şarabını içmek istiyorsan, Nevaî', bil, yakın,
Akşam sonunda şafak görürseniz, Nevaî', bil, yakın,
Hüzün ve kederim gökyüzünü yaktı.

**Özbekistan'ın halk şairi Seracettin Seyyit'in "Mir Ali Şîr"
gazeline beş mısradan oluşan bir şiir**

Şiirin zevki Nevaî,
Ataların gözyaşları Nevaî,
Nesillerin zihni Nevaî,
Hayatın sesi Nevaî,
Büyüklik rengi Nevaî.

Dedik: Dediler ki: biraz az bu dünya – âlem,
Çıglıklarla dolu olan dünya,
İlham verdi dünyanın ustası,
Aydınlandı karanlık dünya,
Türklerin şafağı Nevaî.

Akan bir nehirdir dünya,
Gelip giden bir ölümdür dünya,
Bazı insanlar için bir ıstıraptır dünya,
Beş asırlık bir rüyadır dünya,
Beş asırlık gerçekliği Nevaî.

Saf aşk, arkadaşı yok,
Şiir bahçesi, Kerbela'sı yok,
Şiirinin sonu yok,
Bir okyanustur, başlangıcı yok,
Yoktur onun sonu – Nevaî.

Kelimelerin büyüğü yol gösterecek,
Üstadın nezaketi kalbine ulaşacak,
Her sözü saflığa götürecektir,
Geçerken ileriye doğru hareket edecek,
Giderse yeni Nevaî.

İzsiz geçen bir anı yoktur,
İşgal etmediği bir vadisi yoktur,
Rauf anlamadığı divanı yoktur,
Vatan gibi sonu yoktur,
Vatan gibi ebedidir Nevaî.

BİRLEŞ TURAN

Türkistan'ım, Turan sensin,
Ruhum ve dünyam, gören gözüm,
Türk dilim, zarif sözüm,
Senin için feda ediyorum kendim.

Özbek, kazak, Kırgız mısın,
Azerbaycanlı, Türkmen, Türk müsün,
Tatar, Uygur, Çeçen misin,
Çerkes, Başkurt, kumugu musun,
Kıpçak, Karluk, Oğuz musun,
Sen benim fırtınamsın.

Dedelerin dedesi Aslanbabasın,
Hârizmî, Buhari'sin,
Et-Tirmizî, Farabî'sin,
Bîrûnî, İbn-i Sina'sın,
Hoca Ahmed, Nizâmî'sin,
Mengübertî, Timur'sun,
Uluğ Bey, Nevaî'sin,
Babür, Fuzûlî'sin,
Mahtumkulu, Meşrep'sin,
Abay, Manas'sın,
Büyüklerim, sonsuzsun ve çoksun,
Geçici üzerinde eşitsiz bir beysin,
Atası bir olan bir halksın,
Dünyalar arasında bir Türk halksın.

Tarih şahit, büyüksün,
Yer üstündeki sevimlisin,
Atalarına sadıksın,
Türk ülkesinde yeteneklisin,
Birleş Turan, bir ulussun.
Dost olursan, sen büyüksün!

KALBİM ÖZBEKİSTAN - VÜCUDUM TÜRKİSTAN

Bin dokuz yüz on benim doğum yılım,
Doğum yeri olan vatandır İkan,
Mirmemir adını verdi halkım,
Kalbim Özbekistan - Vücudum Türkistan.
Yeside gerilmeyi yatmadım bir defa,
Bilgi ve eğitimi aradım her an.
Taşkent'e doğru gittim on bir yaşımda,
Kalbim Özbekistan - Vücudum Türkistan.

"Işıklar Kucaklarında" tanındım ilk defa,
"Zafer", "İşkence" ve "Yüksek ses" sanki bir destan.
Şiir sahnesinde okunur birçok kez,
Kalbim Özbekistan - Vücudum Türkistan.

Yoldaş Ahunbaba habercisiydim,
Kafese koydular, yürek oldu kan.
Şiir canım ve vücudum, şarkı söyledi dilim,
Kalbim Özbekistan - Vücudum Türkistan.

Düşmanların hediyesi Sibirya'daydı ekmeğim,
Özgürlük güneşini bekledim her sabah.
İftira taşlarından çatladı başım,
Kalbim Özbekistan - Vücudum Türkistan.

Ben Özbek çocuğum, İkan'ın sevgili çocuğu,
İki ikiz bahçe vatan - çiçek ülkesi.
Biri doğum yeri, bir başkası Taşkent,
Kalbim Özbekistan - Vücudum Türkistan.

BEN ÇIRAK DEĞİLİM

Hocanın ruhu her sabah ve gece destekliyor,
Harika bir duygu çağırdı bugün Dorman seyahatini.
Sanki kanatlarla uçtum Taşkent şehrine,
Hocanın izini bulamazsam, ben çirak değilim!
Hoca büyük, babam gibi ona eğiyorum baş,
Tavsiyelerini hatırladığım anda gelir göze gözyaşı.
Kayıp yükü ağır yetmez sabır,
Yazmazsam hocanın sözünü, ben çirak değilim!
Halkım diye yaşamak dedi, benden emanet,
Sev onu, Vatani bu ibadet,
Nesil hatırlar iyi insanları kıyamete dek,
Olmazsam eğer sadık kendim, ben çirak değilim!
Tavsiye dinlemek şu andan itibaren oldu
gerçekleşmemiş dilek,
Özlüyor seni çirakların ve yine Dorman,
Söz veriyorum çirak sözünü yazacağım pişman olmadan,
Hatırlamıyorsam yazıp sözüm, ben çirak değilim!
Dorman'a gittim hocanın ruhunu mutlu etmek için,
Tavaf ediyorum onun izlerini başımı eğip tekrar ve tekrar.
Bülbül gibi şarkı söyle Rauf, onu hatırla,
Eğer onun inancını haklı çıkarmazsan, sen çirak değilsin!

Dilraz Hanım

(Muhabbet Niyazbekova)1 Nisan 1966 yılında doğdu. İnsanlar gençliğinden beri onun yazılarını seviyor. Eserleri birçok kez ödül aldı. "Sajdagohim muhabbat" ("İbadetim aşktır") adlı şiir derlemesi, "Saodat shu'lası" ("Saadet Işığı"), "Alloh deyar qalb" ("Kalp Allah diyor"), "Oshiqlar kechasi" ("Aşıklar Gecesi") adlı

düzyazı kitaplarının hayranları var. 2020'de Ahu yarışmasında gazetecilik için birincilik kazandı. 2021 yılında "Aşktan yaratılan dünya" kitabı Amerika'da Amazon'da yayınlandı ve İngiltere, ABD, Japonya, Fransa ve İtalya gibi beş ülkede satıldı.

SENİN İÇİNDEYİM EBEDİYEN

Aşkı kalbimden beni aldın,
Güneş gibi ateşini koydun,
Sonsuza kadar kalbimde kaldın,
Benden vazgeçtim, **içindeyim ebediyen!**

Ay'ın yoldaşı şimdi gecelerim,
Işık dostu şimdi günlerim,
Şarkı söylüyor hayat yollarım,
Şarkıların kalbimde ebediyen.

Dünyanın üzerinde çiçekler topluyorum,
Çiçeğe sarıp canımı veririm,
İki dünya senin için yürüyorum,
Senin kurbanınım, **içindeyim ebediyen!**

Fırtına gelse benim kalemsin,
Uykulu kalbi uyandırır sözün,
Ruhumu bedenime geri getiriyorsun,
Ruhum sende, seninleyim ebediyen.
Sessiz bugün o kaynayan nehirler,
Büyüdü oynak genç atlar,
Günler geçer, geçiyor aylar,
Özlediğimi bekliyorum ebediyen.

Tek varlığımsın yâr, seni sevdim,
Hak eder yanıyorsam, aşkın için yandım,
Mutluluk ve üzüntü hepsi hissettim,
Mutluluğumsun sen, senin içindeyim ebediyen!

Karşılanmayan dilek dağı başa gelse de,
Düşman kazanıp gülse de,
Ayrılık kesip canı alsa da,
Candan vazgeçip "sen" diyorum.

AŞKIMA

Baharımda terk ettiğinde,
Sen beni terk edemedin,
Sormadan köz koyup kalbime,
Yandın ama söndüremedin.

Kafesteki bir kuş gibi,
Rezilliğin etkisiyle anlaştım,
Aldı bir çiçek gibi,
Açılmadan anında soldum.

Başka sevgilinin elini tuttuğunda,
Mecnun gibi yandın ve kaldın,
İki kalp görüşmeyi beklediğinde,
Hatıramda sonsuz yer aldın.

Geceleri gökyüzüne baksam,
Semalarda Ay olup baktın,
Yıldızlara umutsuzlukla baksam,
Sen onlara parlayıp baktın.

Bahar güzelliğini gösterdiğinde,
Yüreğimden yağmur gibi aktın,
Çiçek bahçesi arasında hayal kurduğunda,
Sen onlara parlayan yıldız gibi baktın.

Şarkılar söylesem, şiirler okusam,
Sen ipini uyumlu hissettin,
Destan yazsam, ninni söylesem,
Şehzadem olup taç giydin.

Aşk sarayı ateşten inşa etti,
Kalbim gökyüzüydü onu uçurdum,
Bir parça beyaz kâğıt yazıp,
Okyanustan bir damla aldım!

FATIMA ANNE'YE

Fatıma'dır Peygamberimin kızı,
Davranışları güzel Resulullah izi,
İyiliği ile Allah'a sevgili oldu,
Cennetin prensesi, meleğim!

Davranışları güzel, Melekler onu kuşatmış,
Kalbinin evi temiz ve düzenlidir,
Saf inancı ışık saçar her işe,
Cennetin prensesi, meleğim!

İbret oldu, senden aldık sabır,
Asla yâra lâıyk görmedik cefa,
İmanı dolu, bilmez asla kibir,
Cennetin prensesi, meleğim!

İnsanlara seni armağan ediyorum,
Bildiğimi tek tek söylüyorum,
Arayıp seni izine ulaşırım,
Cennetin prensesi, meleğim!

Reyyana'nın melekleri, incileri,
Allah Allah diye uçar hürleri,
Işıkları imanını kuşatır,
Cennetin prensesi, meleğim!

Peygamberin kızıyla evlenen Ali'dir,
O onun damadı değil, oğluydu,
Fatıma'lar cennetin gerçek çiçeğidir,
Cennetin prensesi, meleğim!

ANNELERE TAVSİYE

Çocuk oynasın, büyüsün, asla vurma çocuğa,
Sağla, okşa, ağlatma, dinleyemiyorum çılgılığı,
Sorusu var gözlerinden her damlayan gözyaşının,
O melektir oynasın, güzel ibretler alsın,
Gazabını görmesin, gazabın yansıması vurmasın.

O saftır oynasın, azarlama annesi,
Tamam, elini çamurlasın, tatlı çocuk,
Bırak çay fincanı kırılsın, çocuk evin lalesi,
Kaş örmeyin çocuklara, gözleri yaşlarla dolmasın,
Yumruk gibi küçük kalp nefretini başlatmasın!

Şımarsın, zevk alsın, evini doldursun,
Hayatımızın devam ettiricisi,
gerçekleşmemiş dilekleri öldürsün,
Dertler gider büyürse, seni yürekten güldürsün!
Kalbine iyilik meyvesi ek, iyilik meyvesini gör,
Büyüdüğünde çocuğunuz size gazap vermesin!

YAKABİLİRSİN

Yürekte söylediğim sözlerim çoktur, ama söyleyemedim,
Kral kalbim geri dön diyor, ama geri dönemedim,
Zavallı kalbim ben bittim diyor, geçemedim,
Hayat senden şikayet etmiyorum, yakabilirsin.

Büyük kalbin yürek çılglığını dinlemiyor mu?
Sessiz gitsen, uykusuz bu kalp inlemez mi?
Saf, içten dileklerim senin için değil mi?
Aşkım senden şikayet etmiyorum, yakabilirsin.

Kanat yoktur, aşk sarayına uçabilmiyorum,
Güzel kokulu amberleri kucaklayabilmiyorum,
Aşk şarabı avucundadır, içebilmiyorum,
Kader senden şikayet etmiyorum, yakabilirsin.

Aşkı yalnız umutsuz olamadım,
Ateş nehrine battım, yüzemedim,
Büyük ayrılık duvarını yıkamadım,
Felek senden şikayet etmiyorum, yakabilirsin.

İlahî aşk geldi, ya Allah, âşık oldum,
Onu görünce yakut gibi yandım, soldum,
Henüz yaşıyor deme âşık olup öldüm,
Yürek senden şikayet etmiyorum, yakabilirsin.

Seyyare Zıyabekova

1965 yılında Karabulak köyünde doğdu. Yüksek eğitilmiş. Furkat adlı Ortaokul'da Özbek dili ve edebiyatı öğretmenidir. Seyyare Zıyabekova Özbek Dili ve mesleğinin özverili fedailerinden biridir. Bazen şiirleri süreli yayınlarda yayınlanır. Şiirleri "İstiqlol Yog'dusi" ("İstiklal Işığı"), "Ota ona e'zozı" ("Ebeveynlerin Şerefi"), "To'yona" ("Düğün hediyesi"), "Shu'la yog'dusi" ("Işık") derlemelerinde yayınlandı. "Halk Eğitimi Üstün Başarılı Öğretmeni", "Özbek kültürünün 25. yıldönümü" madalyalarını aldı.

YAZIK, YAZIK ÇOCUKLAR

Hastalandı bir anne,
O da canlı bir fakir,
Doktora gitmek için
Parası yok şimdi ne yapabilir.

Emekli maaşını çocuklar
Harcadı eve ve yere,
Beş parasız anneyi şimdi
Götürüyorlar nereye?

Ortanca çocuk çaresizce
Küçük çocukla yüzleşti,
Küçük çocuk korkmadan
Abisinin yanına atladı:

Emekli maaşı sende,
Para yok şimdi bende,
Sor kızlardan,
Belki vardır kızlarda.

Abi utanıyor,
Küçük kardeşin sözünden.
İsteksizce acıdan,
Yaşlar düştü gözünden.

Ağabeyimin vardır parası,
Geldi birden aklına,
Cesaretle ya da cesaret olmadan,
Anlattı yengesine.

Yenge, biraz para varsa,
Annemi doktora götürürdüm,
Emekli maaşı alır almaz,
Borcumu geri verirdim.

Borç olsa, bulunur,
Gel, al ve git,
Asla utanmadan,
Onu harcayabilirsin.

Annesi için yengesinden,
Borç aldı ortanca çocuk,
Yengenin davranışından,
Gönül oldu biraz huzursuz.

Hangi zamanda anneye,
Çocuk borç verdi mi?
Anneler çocuklarına,
Bana borçlu diye söyledi mi?

Ve acaba yenge,
Aklını kaçırdı mı?
İnsan zaten aç gözlü can,
Dünyaya hiç dolu oldu mu?

Bir anne hepsine,
Yeterince verdi zamanında,
Bu nedenle hepsi
Yaşıyordu taht ve mutluluk içinde.

On çocuğa bakan annenin,
Kim sorar durumunu,
Büyük evde kalanların,
Kimse anlamaz halini.

Yazık, yazık çocuklar
Neden destek olmuyor anneye?
Feda eder anneler,
Canını her çocuğa.

Hasta olsa annemiz
Nöbetle bakıyoruz,
Söyle, hangisiniz
Bunun gibi bakan annemiz?

Devletimiz var olsun,
Yaşlıları ortada bırakmaz
Çocuklar sonra bakmıyor olsa da,
Çiçek gibi bakıyor hepsine.

Yazık, yazık çocuklar
Bu dediğim için dilim hayrette,
Böyle olmak için,
Birisi suçlu belki.

PİŞMAN OLMA

On oğul varsa, bunlardan tek biri sana bakacak,
Eğer ölürsen, bir çocuk ışığını açacak,
Eğer hasta olursan, insaf verse bakacak,
Oğlu olmayanlar, pişman olmayın, oğul ne yapar,
On oğlunun işini bir kız da yapar.
Torununa tüm malını, canını bile verirsin,
Yorgun olsan da kucak açarsın,
Çekirdeği kayısısından daha tatlı diye yürürsün,
Oğlu olmayanlar, pişman olmayın, oğul ne yapar,
On oğlunun işini bir kız da yapar.
En iyi oğul de bazen kalbini bulamıyor,
Biraz hata yaptığında, hatanı gizleyemez.
Servetin arkasında sizin için zaman bulamaz,
Oğlu olmayanlar, pişman olmayın, oğul ne yapar,
On oğlunun işini bir kız da yapar.
Tabutunun başında oğlum olsaydı diyorsun,
Son anda cenazeden sakınılıyorsun,
Söyle ebeveynler ne zaman 'kendim' diyorsun?
Oğlu olmayanlar, pişman olmayın, oğul ne yapar,
On oğlunun işini bir kız da yapar.
Ebeveynlerinin rızası olan aziz oğullar,
Beni affedin şiirlerim sizin için ağır görünüyorsa,
Başkaca yazmak çaresini bulamadım,
Bana acı çeken sıkıntılar varsa ben ne yaparım,
Oğlu olmayanlar, pişman olmayın, oğul ne yapar,
On oğlunun işini bir kız da yapar.

BAZI ERKEKLERE

Zenginlik bulursan, bulursun çocuğum, kendim için diye,
Çocukların - tatlı çocuklarım için diye,
Sevgili yarın, meleğin, benim çiçek yüzüm için diye,
Ne getirdin, çocuğum babam için diye?
Ne hediye ettin anneme diye?
Senin için geçirdi tüm varını,
Arttırdı dinlenmeyi bilmeden mesleklerini,
Yüksek tuttu birçok şeyden namus ve arını,
Ne getirdin, çocuğum babam için diye?
Ne hediye ettin anneme diye?
Tatlı sözüne ve küçük merhametine ihtiyacımız var,
Açgözlülük uymaz asla bize,
Yaşlandığında insaf versin oğul ve kızına,
Ne getirdin, çocuğum babam için diye?
Ne hediye ettin anneme diye?
Hürmet gösterirseniz, gelinler de hürmet gösterir,
Görevini biliyor ve yapar, izzet gösterir,
Ayaklarının altı Cennet biliyor,
Ne getirdin, çocuğum babam için diye?
Ne hediye ettin anneme diye?
Dualarını al değerli,
Biliyorsan eğer, ebeveynler büyük dahidir,
Almazlar diğer dünyaya hiçbir şey,
Ne getirdin, çocuğum babam için diye?
Ne hediye ettin anneme diye?
Dünya senin gözlerini kör etmiş,
Sonuç olarak, ebeveynler fakir olmuş,
Çocuk kendini babasından en iyisi olarak görmüş,
Ne getirdin, çocuğum babam için diye?
Ne hediye ettin anneme diye?
Günde bir kez babanın kalbine bak,

Uykusuz gecelerde bakan annenin halına bak,
Eğer akıllı olsan, hürmet ile iş yararını ver,
Ne getirdin, çocuğum babam için diye?
Ne hediye ettin anneme diye?
Hayatta olduğunda onu mutlu etmiyorsan, hepsi işe yaramaz,
Öldükten sonra feryat etsen neye yarar,
Acı versen, günde gelip fakir olacaksın,
Ne getirdin, çocuğum babam için diye?
Ne hediye ettin anneme diye?
Ne yaparsın, bir gün çocuğundan geri dönecek,
Bu dünyayı gerçekten, tekrarlanan dünya anlatacak,
İnsanlar da o zaman bana söyleyecek,
Parmak ısırp o zaman pişmanlık içinde kalmazsın,
Hey çocuklar sözlerimi ağır almıyorsun.

BAĞIŞLAMA

*Bu şiiri sevgili annem Bibiniso Molla Taşmat kızının
parlak hatırasına adadım.*

Işık şeklin anneciğin gözümün önünden kaybolmaz,
Yedi iklimin kadınları senin gibi olamaz,
"Annen dönsün" sözünü kimse senin gibi söyleyemez,
Ömür boyu herkesten dönüp giden annem,
Kurban Bayramında hazır olmaya giden annem.
Mosa'dan gelmiş diye söylerdi aslının,
Evliyalar gibi yaşadın ve neslini gösterdin,
Son nefes anında yüzünü göremedim,
Sözlerinden bal damlayan cennetim nurum, annem,
Kıymeti yok, değersiz, mücevherim, incim annem.
Cömertlikte dünyada Hatam Tay'a eşittin,
Alçak gönüllü, çaresiz bir yer gibiydin,

İyi ya da kötü herkes için geniş kalpliydin,
Sözlerinden bal damlayan cennetim nurum, annem,
Kıymeti yok, değersiz, mücevherim, incim annem.
Gerçekleşmeyen bir dilek oldu Dildar'ın düğünleri,
Gerçekleşmeyen bir dilek oldu annemin bebeğe bakma isteği,
Meleksiz kaldı gerçekten çocukluğumun evleri,
Sözlerinden bal damlayan cennetim nurum, annem,
Kıymeti yok, değersiz, mücevherim, incim annem.
Beş vakit namazda bizim için dua ettin,
Allah'tan her zaman tam mutluluk diledin
Arzularının gerçekleştiğini biliyordun,
Arzuları bakire olan cennetim nurum, annem,
Kıymeti yok, değersiz, mücevherim, incim annem.
Şair kızım derdin, yoluma bakardın,
Bir haftada görsem de hasretle beklerdin,
Reyhan seçip avlundan ellerimi verirdin,
Reyhan çiçeğe aşk delisi olan cennetim nurum, annem,
Kıymeti yok, değersiz, mücevherim, incim annem.
Anlatsam da sen benim bitmeyen destanımsın anneciğim,
Bizim için bozulmamış bir bahçesin anneciğim,
Ben hayattayım, parlayan gökyüzümsün anneciğim,
Ahiretin güzel, ruhun daima şad olsun,
Senin şerefine yazılmış şiirler çocuklara hatıra olsun.

FARKINDA OLUN, İNSANLAR

Doğru basın adımı, eğri olmasın ayaklar,
Farkında olun, insanlar, yükselmesin aylaklar,
Merhamet etme ahlaksıza, Allah da affetmez,
Sıkıca durun başında oynar sopalar.
Kuş yuvasında gördüğünü yapar, diyen bir söz var,
Gençlere bu illet de hiçbir zaman olmasın yâr.

İki kayıktan tutan kişinin battığı açık,
Sonuç olarak, sokakta yürüme olup perişan.
Yanlışlığın çocuklarını tutacak bir gün,
Pis kişinin çocuğu olmak sonsuz pişmanlıktır,
Zaman geçtiğinde hepsi unutulacak, ama,
Öyle ve böylenin çocuğu olmak çok kötüdür.
Arma simgesi olsa herkese vefa ve sadakat,
Dünyada kaybolurdu teessüf ile pişmanlık,
İslam bizim dinimizdir, Müslümanız İnşallah,
Aklımızda tutuyoruz mukaddestir şeriat.

Pobeda Yusufbek kızı

1947 yılında Güney Kazakistan'ın Sairam Bölgesi'nde doğdu. "Yaratıcı" edebi birliğin ve "Işık" yaratıcı birliğinin üyesidir. Emegın onuru, Sairam Bölgesi ve Karabulak köyü İhtiram vatandaşı, Kahraman anne. Karabulak köyündeki "Anneler Okulu'nun" kurucusu ve lideridir. Eğitimci Hacı Anne, "Güney Kazakistan" ga-

zetesinin sosyal gazetecisi. Hayot karvoni ("Hayat Kervanı") adlı şiir, Taqdir tuhfasi ("Kaderin Hediyesi") adlı nesir kitapları yayınlandı. Genç kazak yazarı Guldarya Aşirbaeva'nın "Eh ədəmi rıa" adlı kısa hikâyeler derlemesini kazak dilinden Özbekçe'ye tercüme etti. Bu derleme "En güzel çiçek" adıyla yayınlandı. Şiirleri "Turan Şarkısı", "1001 Özbek şairi" derlemelerinde yer almıştır.

ANA DİLİM - SOLMAZ DİLİM

Ana dilim – âlâ dilim,
Ninni söyleyen bilge dilim.
Ana dilim- ar, namusum,
Kalbimdeki mülküm, kalp sözlüğüm.
Ana dilim - yüzümdeki ışıgım,
Kalbimin tutkusu göz zekâm.
Ana dilim, kalbimdeki gururum,
Sonsuzluğa solmaz dilim.
Ana dilim nesillerin
Unutulmayan nezaket yolu,
Özbek dilli milletleri
Dost edinmenin kolay yolu.
Ana dilim, kan damarım,

Kaynayan gibi, taşıp, coşup şarkı söyler.
Ana dilim - kalbimdeki sırrım,
Kalbimde düşüncem yanıp şarkı söyler.
Devlet dilim - kazak dilim,
Ciğerlerimin meşhur dili,
Söz zenginliği eşitsiz dilim
Akrabalarımın gururlu dili.
İngilizce, Latin, Rus dili,
Dünya boyunca açar yolunu,
Öğrendiysen İngilizce dili,
Artıracak nüfuzunu.
Abay dede doğru söyleyen,
Hikmet kelimesini bil,
"Yabancı dillerin hepsini öğren,
Kendi diline hürmet et."
Oku ve öğren birçok dil,
Aydınlatacak yolunu,
Keskinleştirecek aklını ve zihnini,
Derin ve iyi yapacak düşünceni.

**Zahîreddîn Muhammed Bâbur'un "Bulamadım" gazeline
beş mısradan oluşan bir şiir**

Hatıralarından başka kalbime güç bulamadım,
Vicdandan başka kalbe yâr, uykusuz bulamadım.
Gönlümden başka yalnız arkadaş bulamadım,
Canımdan başka vefalı yâr bulamadım,
Gönlümden başka gizli sırdaş bulamadım.

Gönlüm gibi aşka layık bir davranış görmedim,
Gönlüm gibi zayıf hiç yüz görmedim,
Gönlüm gibi destekçi bir taraftar görmedim,
Canımdan başka canı dertli görmedim,

Gönlüm gibi gönül ile karşılaşmadım.
Âşık gözüne güzel görünüyor ne ki belâ,
İstekli gözler her zaman parıldıyor bulmadan mesken,
Gönül gibi var munazik zararsız dava,
Kederli gözüne gönül oldu büyüü,
Asla bu delinin tekrar farkında olamadım.

Ayrılıkta yüzünü görmeden nasıl geçebilirim,
Ben istesem de, o istemiyorsa ben giderim,
Benimle görüşmek isterse, yetişiyorum,
Yoksul ayrımı ile kötü yaptı ne yaparım.
Ona kendimi münasip görmedim.

Kapısından kaç kez geçtim, görünmez o,
Görünmese de, kalbinden alayım çiçek,
Varımı verdiğimi söylesem, bulamıyorum geçidine yol,
Varlığımı vereyim kapısına bu sıra ay gönül,
Birçok kez gittim kapısına bir kere bulamadım.

Başıma keder geldiğinde, Allah yanındasın,
Yanımda da görünmez arkadaş Allah kendin,
Pobedahana arkadaşların sınav için verdin,
Babür kendine öğrenmiş, ben yârsızım,
İstedim dünyayı, ama ki yâr bulamadım.

MERHAMETLİ HEKİMLER

Yakışmış giydiğiniz mavi beyaz elbiseniz,
Derde derman gözlerinizdeki merhamet ve şefkatiniz,
Gözlerinizden şefkat nuru bal gibi düşüp,
Yüzünüzde merhamet parıldadığında vaziyetiniz,
İnsanların mutluluğu için sağ olun merhametliler!

Beyaz elbisesi onlara çok yakışan hekimler!
Tedavide her zaman olsun şansınız,
Dert görmüyorsun can ve bedeniniz.
Gece gündüz rahatınız bozuyoruz,
Hiç bitmesin tahammül ile sabrınız.
İnsanların mutluluğu için sağ olun merhametliler!
Beyaz elbisesi onlara çok yakışan hekimler!

Allah versin sizlere Sina hikmetin,
Ekle versin yine en iyi sağlık nimetin.
Zahmet çeken sihirli el ve gözleriniz,
Yorulmasın diye halk diyor teşekkürün.
İnsanların mutluluğu için sağ olun merhametliler!
Beyaz elbisesi onlara çok yakışan hekimler!

Sizler olunca geri çekilir her zaman,
Gazabına gelen hasta olup yumuşak.
Allah'ım Tanrı'm şifasını verip,
Zafer kazanınız sağ olup.
İnsanların mutluluğu için sağ olun merhametliler!
Beyaz elbisesi onlara çok yakışan hekimler!

ÖMÜR GEÇİYOR

Gerçeği arayıp, yollara basan yorgun bacaklar,
Aydın gece, soğuk akşam, gezip yollar,
Gönül kararsız, kara günde hüznü bakışlar,
Yüzlere bir çizgi çizdi birçok ızdıraplar.

Mucizeleri yaratan tek Allah'tır,
İnsanların yaratılması bir sırdır,
Ne olursa kaderine yazmış Allah,
Kaderine şükretmek bir mutluluktur.

Hakka inancın varsa, dileğiniz gerçekleşecektir,
Eğer sağlık olsa her günün fırsattır.
Acı çektirme insanlara bu günahtır,
Her ümmete Allah'ım sen sığınaktır.

Milleti, dini ve dili için iyi insanlar,
Gerçekten hüzünlenip ve yanıp ömürleri geçiyor,
Kayıtsızlık girdabında olan bazı insanlar,
Sağır olup kalbî uykulu, ömürleri geçiyor.

Halkı, ülkesi için, vatanı için,
Doğru söyleyen kalbı yanıp ömrü geçiyor,
Yolunu açıp Allahım hakkı sevdiği için,
Sabredip sınavlara ömrü geçiyor,

Hayat acele nehir gibi akıyor,
Yalan çalışmalar devam edip kanat geriliyor,
Gerçek olmayanın maskesini aç halk için,
Gerçek yolu seçin, arkadaşlar, ömür geçiyor.

AY GÖNÜL

Geceler huzurumu bozup,
Hayal nehrinde yüzüp,
Vücudumun dinlenmesini paralatıp,
Ah tatlı uykumu bozup,
Ay gönül benden ne istiyorsun?

Sabahtan bahçeleri gezdirip,
Rahatlı yataktan sırnaşıp,
Çiçek isteyen arı gibi vızıldayıp,
Sabahtan papağan gibi şakıyıp,
Ay gönül benden ne istiyorsun?

Çiçek bahçesi içinde şarkın,
Ay gonca, açıl diye sızlanışın,
Boş yere giden gibi isteğin,
Şarkı söyleyen bülbül gibi bakışın,
Ay gönül benden ne istiyorsun?
Yüreğim, canım da isyanda,
Duygularım sanki fırtınada,
Beyaz kâğıt ağlıyor her sabah,
Kalbimin ateşinden ağlamaklı,
Ay gönül benden ne istiyorsun?
Halkıma okurum şiirlerimi,
Boş yere gitmez terlerim,
Senin için açık sırlarım,
Desteklesin Allah'ım, pirlerim,
Hepsi senin tesellin için,
Ay gönül yine ne istiyorsun?

Aziza Cumamuratova Uluğbek kızı

23 Nisan 1994'da, Harezm, Yenibazar bölgesi, Uygur köyünde doğmuştur. 2017'e Ürgenç Devlet Üniversitesi'nde Tarih Bölümü'nden mezun oldu. Bu yıl 23 Ağustos'ta okulda işine başladı. Çalışma faaliyetleri sırasında Başkanlık Akademisi'nin

yanında parlak bir geleceği olan gençlerin yeniden eğitim kur-sunda okudu. Ayrıca bölge, cumhuriyet yarışmalarına katıldı. Boş zamanlarında kitap okumak ve el işleri ile meşgul oluyor. Yazmayı seviyor. Bilimsel makaleleri Rusya, Almanya, Çek Cumhuriyeti ve Kazakistan'da İngilizce ve Özbekçe dillerinde yayınlandı. İki şiir kitabı yayınladı. İlk şiir kitabına "Canım, Hayat" adını verdi. İlk şiiri hayat hakkındaydı.

MUTLULUK İSTASYONU

İyi de, kötü de çıktı yolumdan,
Arkadaşım ellerini uzattı sağımdan ve solumdan.
Dualar kurtardı erken ölümden,
Bir mutluluk istasyonu var hâlâ önümde!

Kaç bin dert düştü başıma,
Annem dayanamadı gözlerimdeki yaşlara.
Meleğim durumumu sordu geldi yanıma,
Bir mutluluk istasyonu var hâlâ önümde!

Masal kitabından çık, dedi dilim,
İyiye bağlıydı bu kalbim.
Kötü bilmiyordu bu gönlüm,
Bir mutluluk istasyonu var hâlâ önümde!

Sınava eğilmez önemle değerim,
İyiler dünyası tüm nimetim,
Bugün dilimdeki en iyi bilgelik,
Bir mutluluk istasyonu var hâlâ önümde!

ACISI KAYBOLSUN

9 Mayıs, Zafer Bayramı arifesinde

Bu bayram gününde diyecek sözüm:
Oğlunu bekleyen ağlayan anneye saygı.
Kalp Vatan diye neşeli olsun,
Savaşın verilen acısı kaybolsun!

Barış için canın verdi birçok savaşçı,
Yaşamakta haklıydılar gerçi,
Bugün "Zafer!" diye haberci açıklıyor,
Savaşın verilen acısı kaybolsun!

Her evde babanın makamı hissedilirdi,
Kız kardeşler, "Artık abim yok!" diye ezildi,
Genç ömür sözsüz kesildi,
Savaşın verilen acısı kaybolsun!

Kendi evinden ağlayarak çıkan çocuklar,
Kalbi kırmızı kan olan laleler,
Ülkeden ülkeye taşınır çığlıklar,
Savaşın verilen acısı kaybolsun!

DİLEK

Ustama gerçekten içtenlikle inandım,
İnancımı çok süsledim,
Kendimi kederden hızla kurtardım,
Mutlu bir öğretmen oldum.
Senden ayrıldım, tekrar sana döndüm,
Sende kaderimi buldum.
Senin için çabaladım, koştum,
Mutlu bir öğretmen oldum.
Her öğrencim yandı gözlerinde,
Dilekleri duyulur sözlerinde,
İnançları her zaman kendi içlerinde
Mutlu bir öğretmen oldum.
Öğreniyorum, ben de öğretiyorum,
Kızlar ve çocuklar etrafımda toplanacak,
İlim verirsem gönlüm sakinleşecek,
Mutlu bir öğretmen oldum.
Öğretmenlerimi her zaman ziyaret ederim,
Güvenlerini haklı çıkarıyorum,
Eğitimi ebedi destekliyorum,
Mutlu bir öğretmen oldum.
Öğrencilerim akıllı olsunlar,
Mesleklerinde mükemmelliğe ulaşsınlar.
Okul senin kucağında her zaman
Mutluyuz diye görmek için gelsinler.
Okul – benim kaderim ve mutluluğumsun diye söylesin,
Mutluluk sarayından sevinçle gelsin.
Her meslekten bin öğrenci görüyor,
Mutlu öğretmen diyen adını alsın,
Kendi mesleklerinde usta olacaklarsa,
Bu vatan için hizmet ederlerse,
Garip değil öğrencilerim,
Benden daha mutlu öğretmen olacaklar.

SEMERKANT'TA GEZİNMEK...

Sanki dedelerin nefesini hissettim,
Sanki Bog'i Dilkusha'da gezindim.
Saray Mülk Hanım gibi nadir bilgelikler
İle sanki konuştum ve geldim.

Dahi Uluğbek'in yanında durdum,
Sanki yıldızların sırrını bulmuş gibiyim.
Desenli Registan'ı geçtiğimde
Sanki bilgi dünyasında koştum.

İmam Buhari'nin şerefli sözü,
Bakıyor dünyanın gözü
İslam nuruyla karışan arazi,
İslam Dedem'in ruhu hâlâ destekçi!

ELMAS

Değersizler arasında
Yüksek değerli yaratmıştın,
Dağlar ve yaşlar arasında
Gerçek elmas yaratmıştın.

Taş gazabına faydalı olsun diye,
Zor darbesinden çıksın diye,
Ufalanmasın diye,
Gerçek elmas yaratmıştın.

Kimler aldı ve ellerine taktı,
Biri yerden alıp fırlattı.
Bazıları hayal etti,
Gerçek elmas yaratmıştın.

Bazı taşlar kıskandı,
Çamur bulaştırdı ve bir saman yaptı.
Kuyumcu gördü, çalıştı
Yüksek değerli elmas yaptı.

Muhamedova Nurhan Ayıp kızı

1949'da 1 Eylül'de Çimkent'te doğdu. 1972 yılında Taşkent Devlet Yabancı Diller Enstitüsü İngiliz Dili Fakültesi'nden mezun oldu. Çimkent'te Mukimi ve Aybek adlı okullarda öğretmenlik yaptı. Çimkent Yaratıcılar Birliği ve Yaratıcı ede-

bi birliği üyesidir. 2013'de İlk kitabı "Hayatın Öyküsü" ve 2017'de "Özlem" adlı kitabı yayınlandı.

HAYAT ÖLÇÜMÜ

Hayatımızın altın ölçüsü,
Asabi gamdan uzak dursun,
Varlık, yokluk Allah sınavı,
Ömür zenginlikten değerli olsun,
Had olsun yemek ve içmekte,
İhtişamlı eve koyma çok heves,
Sağlık gitse can da tabakta,
Bile dünya olur bir kafes.
Kalp gözün olmasın hasta,
Fanidir bil ki geçen hayat,
Tozla kalp dolmasın yavaş,
Ahirete ver çok dikkat,
Allah'ın verdiği ömüre paha biçilemez,
Değerini bil ve harca anî,
İbadetle ortak yaşa,
Dünya için eziyet etme cana.
Emekle laf atmanız da saf,
Hayır kurumunuz merhametiniz,
Sağlıklı da olursunuz sağ,
Sonra hayat huzurunuz.

HAYAT GÜZEL

Şikayetim çok oldu ama,
Dilek iyidir, umut iyidir.
Gözyaşlarım çok oldu ama,
Görmek iyidir, hissetmek iyidir.

Huzursuzca ararım, yaratırım,
Hayatın değerini biliyorum,
Arkadaşlara güzel dilekler diliyorum,
Yaşamak güzel, hayat güzel.

Avuntum yazılarım,
Kalbimden çıkan çizgim,
İleriye bakmaya yetti sabrım,
Şükür iyidir, sabır iyidir.

Her zaman insan için gereklidir güç,
Arzu, amaç kalmasın boş,
Düşmanlarla karşılaşma,
Hayat güzel yaşamak güzel.

Benim için teselli oldu arkadaşlar,
Yanımdaki çok iyi insanlar,
Destek çocuklar, torunlar,
Bunun için yaşamak güzel.

SABIR VER

Acım ne bu özlem,
Görüşmek için ilaç,
Gözümde yaş, kalpte toz,
Çılgılığımı bilen kim var?

Ah kalbim sıkıştı, susadım,
Ne zaman acımı atarım?
Işık gelmiyor içime,
El gitmiyor işe.

Böyle bir acı olmasa,
Varlığından kalp dolmazsa,
Zenginliğim çocuklarım,
Sebeup değil akrabalarım.

Şükür, çocuğum yanımda,
Sofra örtüsü dolu evimde,
Neden bana sabır yok?
Yaşıyorum dolu mu?

Acım hasret arkadaşlar,
Şehrim, arkadaşlarla buluşmak,
Allah'ım yardım et bana,
Şükürümle sabrımı ver.

Pandemi hızlı gitsin,
Hastaya şifa versin.
Açılsın daha hızlı kafes,
Ve alıyoruz temiz nefes.

HASTANEDE

(Zatürre analizi ile)

Allah bize dert verdi mi, şıfası kendinden,
Yetmiş yaşındaki kadını uzak tut gözden,
Şifa ver, vücudu koruyorum tozlu sözden,
Bu günüm için teşekkür diyorum, teşekkürler diyorum.

Hastane hastalarla dolu maalesef,
Konforlu ve aydınlık binalarda hâlâ yer yeterli değil,
Hekim ve hemşireler dinlenmez gece gündüz,
Varlığın için teşekkür diyorum, teşekkürler diyorum.

Elleriniz Lokman Hekim'in elleri olsun,
Canınız feda bize, dermanlar olsun.
Hükûmetin bize gösterdiği hürmet çok olup dönsün,
Ücretsiz tedavi etti bizi, teşekkür diyorum.

İki elim gökyüzünde, kalbimde dilek,
Asla bükülme belim, yorulmasın dirsek.
Henüz işlerim var, durma yürek,
Veren dert ve sınavı için teşekkür diyorum.

Hekimler ve hemşireler size teşekkür,
Bizim hastalar için sağ olun elbet,
Okyanus gibi rahmet ve duamız sizin için ebediyen,
Siz – adamotular varlığınız için teşekkürler diyorum.

PANDEMİDE ARZU

Gökyüzünde parlasın güneşim,
Akraba ve çocuk diye akma gözyaşımla.
Bahçelerde yürüsün mutlu çocuklar,
Düğünlerde zarafetle oynasın taht anneleri.

Maskesiz yürüşü nasip eyle, Allah,
Virüsten ülkemi kurtar, İlah.
Buluşmakta korkusuz göğsü göğsüne,
Bağrı dolsun, bağlansın elleri ellerine.

Çayhaneler dolsun genç ve yaşlıya,
Düğünlerde şarkı söylensin, güvey başında.
Bütün halkım bayramlarda yürüsün,
Arzum gerçekleşirse bu benim mutluluğum.

Bahçelerde dinleyen ötücü kuşlar,
Etrafı doldursun çiçek bahçesi gibi çiçekler.
Korkusuz hayatımı bana ver Allah'ım,
Sakin hayatımı bana ver Allah'ım.

Bu sınav günleri geçecek arkadaşlar,
Elbette doldurulacak tüm eksiklikler.
Yüzler gülümseyecek, mutlu gün gelecek,
Arzum gerçek olacak, yürek hissedecek.

Akacan İrisbek oğlu İzzetullaev

(Akacan İzzeti) 1977 yılında 4 Haziran'da Kazakistan Cumhuriyeti'nin Türkistan Bölgesi'nde doğdu. İş hayatına 2003 yılında "Sayram sabosi" (Sayram'ın sabah esintisi) gazetesinde mesajların baş editörü olup başladı. 2005-2018 yıllarında

Türkistan gazetelerinde düzeltici, operatör ve muhabir olarak çalıştı. İlk topladığı şiirleri 2008 yılında yayımlandı. Şiirleri "Düğün Hediyesi", "Dostluk Destanı", "Türkistanlı Şairler ve Yaratıcılar" derlemelerinde yer aldı. Şiirleri Mısır'ın başkenti Kahire'de yayınlanan "Kalbe seyahat" derlemesinde de yer aldı. 2008 yılından itibaren Kazakistan Gazeteciler Birliği üyesidir.

HAYALİMDE NEVAİ BÜYÜKBABA

Gece yarısı geçmiş gibi görünüyor,
Ay tahtını bulmuş gibi görünüyor,
Kırpiklerim titreyerek uçuyor,
Hayalimde Nevai büyükbaba.

Kalbim neşeli, sürülen keder,
Girmez hiç gözüme uyku,
Kalbimden parlıyor bir ışık,
Hayalimde Nevai büyükbaba.

Ana dilim - dilimin canı,
Gözümün ışığı, kalbimin mercanı,
Özbeğiye bağışlayan canı,
Hayalimde Nevai büyükbaba.

Bir gazeli hatırlayamıyorsak,
Ali Şire biz nasıl nesiliz,
Gözlerini ıslatıyor mu Farhad?
Hayalimde Nevai büyükbaba.

İzzeti diyor, oynak rüzgâr,
Biraz dinlen,
Bozulmasın huzurlu hayal,
Hayalimde Nevai büyükbaba.

BABACIĞIM

Babacığım, dünyayı ben yapmadım,
Kendime imtihan, sınav alanı,
Hayatı da anlamazdım,
Yüreğin olmasaydı nasihat ocağı.

Babacığım, bilgelik sahasında ilk,
Yoluma parlayan güneş sensin,
Canlı ol, ateşli yüreğimde ilk,
Oluşturan büyük sabır sensin.

Babacığım, elin kitapla meşgul,
Şiirin anlamını anlamak size göre has.
Söylüyorsan: insanın adı ilim ile yücedir,
İnsanın kendi de ilim ile saygılıdır.

Babacığım, şiir yazsam buna sebep olursun,
Sen benim büyük ustam, sadık sarbanım.
Hünerli bir ustasın, kaderin belirlediği ile,
Marangoz, demirci, becerikli bahçıvanım.

Babacığım, kalbini mutlu etmek için yaşamak,
İzzeti için mutluluktur bu şayet.
Mühim değil altına halı döşemek,
Elini kalple öpmek kâfi.

AYA BENZİYORSUN

Gündüz Güneş, akşam Ay'a benziyorsun,
Hepsi yalan, sen gerçek dünyaya benziyorsun.
Varlık, yaratıklar uykuda Sen beşiğe yaslanıp,
Şafağın elbisesini diken güzele benziyorsun.
Yumuşak, mahzun mırıltı, mırıltı değil sızlanışlar,
Ninnileri en eski ezgi ve şarkıya benziyorsun.

Saf imanın altına değerini yayarsın,
Aşkta sevgiliye altın dönemini yayarsın.
Başka bir ülkede gelinsin, kocasına vefalı yar,
Küçüğünü de "Siz" diye kalbini yayarsın.
Aile büyük bir kaledir, temelini inşa etmek için,
Taştan daha sert sabrını yayarsın.

Kendin annesin ama anne diye yaşıyorsun.
Evim, yerim, vatanım - muhteşemim diye yaşıyorsun.
Oğlunu Alpamış kızını Tomris,
Torunları sevip, incim diye yaşıyorsun.
Özbeğim anneleri İzzeti de medih edecek,
Kendinden, rahatan vazgeçip kendi çocuğum
diye yaşıyorsun.

KİMİN İÇİN İYİSİN, KİMİN İÇİN İSE YOK

Değirmen taşı bütün, ekmek sofraya örtüsünde,
Değirmen çarkı döner, ekin suyla dolu.
Sen temiz kalpli olsan da adam,
Kimi için iyisin, kimi için ise yok.

Emanettir bile anne babandaki can,
Nişanı nakit her zaman ecel diyen ok,
Kimi için çiçek bahçesi ile bostan,
Hayatın oymasısın, kimi için ise yok.

Suya karşı yüzmek değildir kolay,
Nehir dalgaları tehdit ediyor,
Kimi için şarkıları tatlı ve armağan,
Paha biçilmez bir şarkıcısın, kimi için ise yok.

Vücudun hoş olsa, en iyidir ama inan,
Değerin boyundan yüksek olsa sorun yok.
Kimin için lale veya reyhan,
Çiçek olup yaşıyorsan kimin için ise yok.

Yaltaklık bir yandır, utanç bir yan,
Korkağın dili yok, cesurun yüreği kor.
Kimi için bile can diye kurban,
Salasın altına, kimi için ise yok.

Taklidi tehdide çevirmem o kadar,
Benziyorsan bilim adamı ve bilginler birçok.
Bal arısı ya da zor yılan çatlar,
Kimi için benziyorsan, kimi için ise yok.

İzzeti diyor, aslında bilmecedir bu dünya,
Sevinci bir alem, derti de çok çok,
Akşam ile tana bak, uyu ya da uyan,
Biliyorsan, ondan artan bir felsefe de yok.

SINAVLAR

Sınavlar bu elek gibi şey,
Buğday kalıp düşer kara toz.
Kara toz gibi biri alçak,
Buğday gibi biri büyük.

Sınavlar bu elek gibi şey,
Kepek kalıp, unu ortaya çıkar.
Kimin için biraz eğri damga,
Kimin için ise hürler pervane.

Sınavlar bu kovan gibi şey,
Ayran bir yan, tereyağı bir yan.
Terazinin iki ölçeğinden,
Bil, yerin nerede.

Sınavlar bu rüzgâr gibi şey,
Dolu hareket etmez, boşu uçar.
Sabırsıza bakmaz şans,
Sabırlı insanlar mutluluğu kucaklar.

Sınavlar bu insan değerini,
Belirleyen hesaplardır.
Gösterir değerini nasıl,
Gökyüzünün ay veya güneşi.

Sınavlar bu satranç tahtası,
İzleriniz beyaz veya siyah.
İzzeti diyor, işleri izden,
Bağrımız sağ veya paramparça.

Dolimcan Seyfullayev

1969 yılında Güney Kazakistan'ın Karnak köyünde doğdu. M Kaşgari adlı okulda Özbek dili ve edebiyatı öğretmenidir. "Eğitim Evi" (1997, Taşkent), "Kazakça-Özbekçe Sözlük" (2001, Almatı), "Özbekçe-Kazakça Sözlük" (2008, Astana), "Edebiyat ve Ebediyet" (2009, Türkistan), "Bir etek yıldız" (2013, Aksukent), "Adil

Yakubov. Hayatı ve Yaratıcılığı" (2016, Aksukent) adlı kitapları yayınlandı. Kazakistan Eğitim ve Bilim Bakanlığı tarafından ödüllendirildi.

(Türk dünyasının ünlü yazarı Adil Yakubov'un 90. Yıldönümüne)

"Eski Dünyanın" sorunları devam ediyor,
"Nesillere vasiyeti" çok devamlı.
"Ulugbek'in hazinesi"ni bulduğunda,
Yeryüzüne şöhret salıp adı çıktı.

"Diyanet" bu hakikattir, değil rüyalar,
Temizlik remzi olur o "Kuğular",
"Kristal Avize" ışığı saçılанда, ağırları,
"Günahkâr kul" yakasını aniden yakalar.

"Erkek başı belada kalırsa" bakıp durmaz,
Normurat ve Shahmuratlar boşa yürümez.
"Adalet Mekanı"na yola çıkanda,
"İyilik" yıldızlarından ışıklar sızmaz.

“Neredesin?” diye Mariko’yu arıyorum,
“Kanatlar çift olur” diye haykırıyorum.
Adil sözünü “Mukaddes” ölçüte koyup,
“Altın yüzük” gibi yanıp söyleyeceğim.

Çocukluktan çok yararsız kalan yürek,
“Dondurma” yiyemedi masum dilek,
Doğum günü toplandığında,
90. yaşı kutlu olsun diyoruz o mübarek.

(Aziz ustamız Husen Sadirov hatırasına)

Aniden vefat etti abim,
Müreffeh hayatta açan tılsımlar,
Unutmak günahtır, etin tazimler,
Hatıra mukaddes, hatıra ebedi.

Ömürler var, ömür kısa manalı,
En iyi işlerini söyleyeceğiz tekrar,
Birçok iyi işte ağabeyimin izi var,
Hatıra mukaddes, hatıra ebedi.

Hatırlayacağım, baharım çiçekleri açsa,
Yaz gelse, Yengeç ısınısını saçsa,
Güzlerde ağaçlar sarı yapraklarını saçsa,
Hatıra mukaddes, hatıra ebedi.

Benim hatıramda unutulmaz an,
Unutulmaz işler geçse çok zaman,
Unutulmayacak o aziz insan,
Hatıra mukaddes, hatıra ebedi.

Hatırla varlık ve dünyayı,
Vefat eden her aziz insani,
Dua et sağlaştıırıp imanı,
Hatıra mukaddes, hatıra ebedi.

Şiir tacın giymiş şöhreti şan Nevaî,
Lütuf çiçek bahçesinde şah ve sultan Nevaî.

Beş yüz seksen yıldan beri bize bakıyor,
Büyüktür her zaman, tüm dönemde Nevaî.

Medeniyetlerin sayfalarını süslüyor şüphesiz,
Bugün şunu tarif etmeye geldi imkân, Nevaî.

Okyanustan mücevherler alıp, oluşturdu bir kolye,
Zamanının en iyisi olup, altın yıllarını yaşadı, Nevaî.

Nizâmî'nin parmağına parmağını vurduğun zaman da,
Türk diline can verdi sarban Nevaî.

Türlü görüntüleri ifade etip, işaret ile,
İnsanlık temasına getirdi can Nevaî.

Aşkî söylemek için yaratıldı aslında,
Birçok şiiri vardı kervan gibi Nevaî.

"Çar divanı"dört tarafa saçılıyor durmadan,
Susuz kalp hâlâ ondan zevk alır, Nevaî.

Bin yıl geçse de, solmaz onun şiir bahçesi,
Bin yıl saçıyor bilgi, Nevaî.

Hoş doğum günü çok durur tezahürler,
Dalimcanın bu şiiri de bir armağan, Nevaî.

Özbek Özbekçeni anlamıyor,
Edebi kitapları okumuyor,
Bu ahval merhametsiz kalpleri oydu,
Anadilini hiç düşünmeyenler.

Dil diye söylese, oldu bilgisiz,
Manevi fakir, yoksul,
İlet mi iyi olmaz, hastalık mı çaresiz,
Anadilini hiç düşünmeyenler.

Ana dilimizi kötüye kullanmıyoruz,
Böyle kötüye kullanırsak, yoktur bahar, yaz.
Gelecek nesiller görecektir suçlu,
Anadilini hiç düşünmeyenler.

Ana dilimiz en büyük nimet,
Kadir şair söyler, et diye hürmet,
Dili yaşıyorsa, yaşıyor millet,
Anadilini yukarıya kaldırıp,
Yaşıyoruz gösterip millet kalbini.

Çiçek özlemin duydurma, kelebek,
Merhametinle terketme,
Geri dönse felek,
Aşkı inkar etme.

Renkli elbiseni giydir,
Yengeçde donmasın yürek,
Ağır taşlar dokunmasın ağır,
Çiçek bahçesinde iyi kal, kelebek.

Ayrılık evini kurmayı düşünme,
Belirsizdir onun ev hanımı.
Evini güzelleştirirsen eğer,
Olursun sen çiçek şımartıcı.

Çiçek özlemin duydurma, kelebek,
Gökyüzünde gülümsüyor Ay,
Ona vardır tek bir dilek:
Kucağına o çiçeği al!

Merhametinle terketme asla,
Gönül ağlap olmasın zayıf.
Çiçek ziyafetinde olup sen önder,
Doğa için büyüleyici ol.

Mukimcan Nurbayev

(Nurbuvaev) Andican ilinin Merhamet ilçesi, Kocaarik mahallesinde doğdu ve büyüdü. Taşkent İslam Enstitüsü'nden mezun oldu.

Kırgızistan'ın "Yıldönümü", Amerika'nın "Bir Annenin Nimetleri", Türkiye'nin "Şiir Kokusu", Kırgızistan'ın "Turan Uçkunları", Tacikistan'ın "Dostluk Bahçesindeki Çiçekleri", Azerbaycan'ın "TÜRK DÜNYASI ŞAİRLERİ (Buta5)" ve Özbekistan "Muhammed Yusuf izdaşları", "Dostlar uluslararası güldestesi" kitabını yayına hazırladı.

ANACAN DİLİM

Doğduğumda duyduğum sözüm,
İlk gördüğümde mutlu eden gözüm.
Okumak, öğrenmekle aydınlanan yüzüm,
Ana dilim sensin, ana can dilim.

Okulda özenle öğrendik bilim,
Seninle konuşup almıştık ilim.
Gururlu seninle milletim-elim,
Ana dilim sensin, ana can dilim.

Farklı olsa da, ülkemin şivesi,
Birbirinden tatlı diller meyvesi.
Taş kalbi eriten sıcak cilvesi,
Ana dilim sensin, ana can dilim.

Sende çocukların tatlı kokusu,
Sende değerlerdir, anne sevgisi.
Terk ettik seni bazen, sen nasıl, yahu!
Ana dilim sensin, ana can dilim.

Seninle gül yüzünü süslemiş kitap,
Seninle söylüyor, şarkısın rübab.
Gönlümüzü aydınlatan güneşli hesap,
Ana dilim sensin, ana can dilim.

Dünyaya bilindi seninle şanım,
Seninle koştu damarlara kanım.
Seninle sevilir büyük Turan'ım,
Ana dilim sensin, ana can dilim.

Soatoy Kamal kızı

1951 yılında Çimkent ilçesine Karabulak köyünde demirci ailesinde doğdu. "Kalbimin Tufanı", "Hatırladığım güzel insanlarım", "Gönlüm mülkü" şiir derlemelerinin yazarıdır. Şiirleri Hint, Azerbaycan, İngilizce ve Türkmen dillerine çevrildi. Uygur ve kazak yazarlarının şiirlerini tercüme etti ve "Bekledim" şiir

derlemesini yayınladı. Yersin Kuybagarov'un "Ben bekleyen Kız" adlı kitabını da kısa hikayeler derlemesini Kazakça'dan Özbekçe'ye tercüme etti. Şair, 2017 yılında "Kazakistan Yazarlar Birliği"ne kabul edildi. 2021'de "Kırılmaz İrade" adlı romanı ve "Duygularımın Fısıltısı" adlı şiir derlemesi yayınlandı.

ÖZLEDİM

Ablacığım, senin ışıltılı yüzünü özledim,
Alnıma batan nasırlı ellerini özledim,
Ay'ın yansımasını alan yüzlerinizde bin çizgi,
Her çizgide bir öğüt dersini özledim.

Zemin gibi kucağın geniş, gökyüzü gibi açık kucağın,
Özürümü kabul eden değerli hareketini özledim.
İpek elbisedeyim, susamış kalbim için huzur,
Merhametinin ateşi sönmeyen ocağını özledim.

Yağmur yağsa, yağmurluğum, karlı günde kalkanım,
Kara akşamımı aydınlatan gözünü özledim.
Başım koysam yastığım, göğsünü yakar şikayetim,
Umut şarkısını yazan kararını özledim.

Kader sınavına sabrından başta kar,
Eteğinde çiçek açan baharını özledim.
Hayattayken, ruhum huzurlu, yaşlanmayı görmüyorum
rüyamda,
Kur'an okunduğu şafağını özledim.

YALVARMA

Gelin hanım, Özbekliğini, kendin anla,
Uykulu kalbini uyandır yavaşça, tarihe bir bak,
Damarında cömertlik kanı var,
Vatan için can feda edecek, bir Shiraq dünyaya getir.

Dua edin vatanım diye ağlayarak yaşayan Babür için,
Her iyilik ve günahımız tahlil eden Allah için,
İyiliğin ve kötülüğün anahtarı dilin,
Dünyaya getir dile baston Nevai gibi şairi.

Cesur gençler doğarsa aydın olsun yolları,
Adalet suyu ile çiçek yetiştiresin çölleri.
Çetin olsun iradesi bilekleri kuvvetli,
Ellerinden tutsun onu Emir Timur elleri.

Gözlerin altında koku yayar Anbar Atın izleri,
Gökyüzüne baksan parlıyor Uluğbek'in yıldızları,
İnançla vermek için gelecek ve dünyayı,
Dünyaya getir, halkı olsun Tomris gibi kızları.

HOCA

Aklıma şuur ve şiir veren sensin,
Umut gökyüzünde yüksek uçuşum.
Kalbime ışıktır her tavsiyen, sözün,
Bayramın kutlu olsun, aziz Hocam.

Senin yaktığın meşaleden düzgündür yolum,
Medhine ezgi yazar sedalı çalgım.
Çiçeklerle sarılsın sağın ve solun,
Bayramın kutlu olsun, aziz Hocam.

Bilgin parlatılmasından zevk olan şakirt,
Niyetin, adını eyleyecek mümtaz.
Kalbinin aynasına asla düşmez toz,
Bayramın kutlu olsun, muteber Hoca!

ŞÜKRET

Kendini sevip kalıp kandırılma, kızım,
İstek ve arzuların olmasın abes.
Boyuna münasip boy çok dünyada,
Gönlün gibi gönülü bulmak kolay değil.

Kader diye denilen romantik çiçek bahçesinde,
Her çiçeğin yaprağında sır.
Seni seven yârı saygı duyup,
Varlığına şükret ve yokluğuna razı ol.

SENİ ÖZLEDİM

Bahara intizar çimenler büyüse,
Bahar çiçekleri avucuma konsa,
Elime uzatsa diye bir bıçaklı kalem,
Ben seni özledim Nevruzu alem.

Kızlar atlas giyse gökkuşağının rengi,
Sabah uyandırırsa, yaramaz ezgi sedası,
Kuşlar ezgisine dolsun diye odam,
Ben seni özledim Nevruzu alem!

Cesur çocuk başına takke uyan,
Mütevazı kızlara gizlice bakan.
Yanımda gülse diye Gülbahar, güzel,
Ben seni özledim Nevruzu alem!

Annemin şerefine şiir yazdım bugün,
Titreyen ellerine çiçek verdim bugün.
Gözlerim yolunda, gelsin diye çocuğum,
Ben seni özledim Nevruzu alem!

Faragat Hudaykulova

1975 yılında Kaşkadarya'nın Kamaşi köyünde doğdu.

1998 yılında Özbekistan Milli Üniversitesi'nde Gazetecilik Fakültesi'nde eğitimini tamamladı.

Özbekistan yazarlar üyesidir.

"Kuy dilim", "Sevgilim", "Diyamiyan sözlerim", "Aydınlık", "Beyaz mektup",

gibi şiirler muhaliftir. Hikaye ve eserleri hem kitap olarak hem de gazetelerde basılmıştır. Şiirleri Rus, Kazak, Tacik ve İngiliz dillerinde yazılmıştır.

Şimdi de edebiyat targibat bölümü müdürüdür.

Göz yaşını sileyim kendim.

Uyandık de, kalk kalkın,

Sen mahlaroyım,

İnan bu gün halkım doğacak.

Halima Hudoyberdiyeva

Kardeşlerim mest uykudan uyandığı gerçek olsun,
Halk gamından göğsü yanıp, tutulduğu gerçek olsun,
Huylarında aydın huylar bulunduğu gerçek olsun,
Akşam göğsünde tulacak ay günler, indir anne,
Hak Yassaviy doğacak günler yakındır anne!

Toz-duman dünyasında ahım çalkalanıp gitmiştir,
Fitneciler fitnessi kılı kırk yarmıştır,
Ama bize yapamazlar, büyük Allah caydırır,
Bir ilahi söz kalacak günler yakındır anne,
Mir Alisher doğacak günler yakındır anne!

Tuzaklara çok, parçalansın diye gece-gündüz bakar gözüm,
Kardeşlerim ak sütünü akladığın sürer sözüm,
El sevinmez olsa, dertten bu azim dolu kızım,
Başımızda taç olacak günler yakındır anne,
Mohlaroyim doğacak, günler yakındır anne!

Göz yaşını sileyim kendim, devran sürer dünya,
Tozup giden çocukların, birliğini kuran dünya,
Şehit giden kahramanın ruhları uyanık dünya,
Hain başı kapacak günler yakındır anne,
Jaloladdin doğacak günler yakındır anne!

Vurmuşlardan mert kalbinle korkmazdan cihan anne,
Doğdun fakat Vatan için çocukları doğan anne,
Düşman başını kanlı dünyaya duyurdukça cihan anne,
Oyununda gün kalacak günler yakındır anne,
Amir Temir doğacak günler yakındır anne!

Kardeşlerim mest uykudan uyandığı gerçek olsun...

BÖYLE KAL

Halkım, diktiğin fidanlar ağaç oldu,
Bugün yeni çatınızın direği oldu.
Senin sıkı çalışmanı gördüğünde akılsız olan,
Kim şarkı söyledi ve zaferinize zafer kattı.

Birbirine omuz veren halkım,
Anneleri başlarının üstüne koyan halkım,
Çalışmaya başlarsa babasından bir hayır duası alır.
Kalesine bir tuğla altın koyan halkım.

Düşmanların arzuları da geliyor,
Eh, biraz kıskançlıkları gelsin.
Evlerinizden Sahibkiran, Mirzo Bobur,
Yassavi'nin nefesleri gelsin.

Kayaları kıran halkım,
İradesini sabırla karıştıran halkım,
Eskiye tatmin eder,
Bilmeden Hacca giden halkım.

Böyle kal, asla düşmanlarına aldanma,
Siz de çocuğunuza sahip çıkın, çocuğunuzu kaybetmeyin.
Hainler barınak altında dolaşsın,
Başarılı olursun ve onlardan intikam alırsın.
Ey halkım, diktiğiniz fidanlar ağaç oldu.

SAVMAMIŞ OLSAYDIM

Güz şahlara kızıl yaprak takmasa,
Kıvanç kucak açsa, gamlar bakmasa,
Dili yaktığınız, dili yakmasa,
Nereden de ben sizi savmamış olsam.

Alnımda yazılı, savmak var imiş,
Kahrınızı yangında koymak var imiş,
Acılarımda kıvanç duymak var imiş,
Nereden de ben sizi savmamış olsam.

Gün gelip galip çıkar adalet,
Aşk nefretten alır hararet,
Öz başına salur, sevda devam et,
Nereden de ben sizi savmamış olsam.

KALBİMİ KARARLA BASTIM

Gece kapımı açıp, güneşe kaçtım,
Gençliğim geçti yağmuru takiple.
Yüzlercesi düştü, eğitimin boynuna,
İlkbaharda taşları yıkadım.

Umutlarımı saçsam, izlerinize,
Bin yıl ayat olup, sizi etsem yad.
Dilimi yakın sözlerinizden,
Gençliğim sabahı dokunur feryat.

Kulübemde ağladım, düşmaz yolunuz,
Uçup gitse yaddan, ateşli izim.
Bin yıl geçer, belki, dilab yüzünüz,
Yorulmaz kara gözümlerim, bembeyaz gözümlerim.

Af dileyin sizler, geçen geceden,
Af dileyeyim ben de geçen günlerden.
Sizin bahtınızı saklamak için,
Bahtıma tutdum ben rüyalarım.

Dilimlenmiş-dilimlenmiş, bebek canımı,
Temiz sabahların göğsüne astım.
Hayalim sizin tarafa, çarparsa tekrar,
Avucumu çoğuna bastım.

Bastım ben kalbimi karlara bastım,
Ben sizden kendimi koruyayım diye.
Ne halkı ondan da beter ısındım,
Savuk gönlümüzün buzlarını yiye.

BEYAZ MEKTUPLA

1.

Gettim,
Bilmesen de gider yerimi,
Ben savıp kalbimi aldıldım.
Gönlümü ağlatıp evin içinde,
Kilidi komuşuya kaldıldım.
Dışın dışına bas, gelme peşimden,
Bu arada dolsa bile eviniz.
Olsun mahabbetimin, renginde olsun,
Unutan gününüz pantolonunuz.
Olsun şiirlerimi, saçın rüzgâra,
Bağlara armağan et geiydiklerimi.
Ayakkabılarım toz içinde kalsın,
Hasrette sürdüklerimi.
Fakat siz benim için, taşınmaz büyük yük,
Cevapsız sevgime, kendimi kurban ettim.
Sabah bağrınıza basın sımsıkı,
Bensiz hastalanma yeşil seyaban.
Her sabah ulaşın kuşlara,
Güneşin ellerini öpsün pencерem.
Çiçekler suyuna, yuhla simirib,
Boğmasın on beş yıllık tencerem.
Beyaz gecelerim gelsin huzura,
Hicran diyen beyaz, beyaz at gelsin.
Bahtımı altın renk arabasında,
Çiçekler bağlanmış mektuplar gelsin.
Şimdi asmanima, tekrar göz etme,
Gittim
Gönlünüzden yağışlar alıp.
Fotoğrafımı bırakma sefalarınıza,
Ayın ayağında bırakıp.
Gittim...

2.

Bırakmayın fotoğraf çekip,
Yakından çok unuturum diye.
Anlamadım bu hayalinizi,
Hayatımda zeb verme diye.

Yanılmadım, sabah yuh, gece,
Hayalimde sönüp hayalim.
Takip etsin, bir ömür böyle,
Göğsünüzde kalan sevabım.

3.

Görüşemez güz ile bahar,
Görüşemez iki dil tenha.
Bir muhabbet sınavından,
Bir muhabbet bulmuşsa artık.
Taş attılar aşk eliyle demin,
Çiçek atsa yumuşak ellerim.
Unutmayın sgönderin siz hemen,
Ayrı düşüp kalsa yollarım.
Yandırmazın başka yâr yüzü,
Kâğıtlarımı sözle doldurun.
Gelme vakti gecmişin gözü,
Gelme vakti gitmeyin öldürün.

4.

Saçlarım boyunu rüzgârlar gördü,
Gönlümün dibini hayallar gördü,
Ömrümün keyfini, zavallılar gördü,
Neden biz görmedik, neden azizim?

Bağlarda kişi yaz avuttu geçti,
Dağlarda ay sayı buzlattı geçti,
Kalplerden sevgimizin tabutu geçti,
Neden biz sezmadık, neden azizim?...

5.

Aşkınız taş saldı, dört bir yanıma,
Kırmızı çiçekler bekledim hargün.
Benim kalbimin rengi isen renginde
Siz seven kalplerin -Nilüfer, Nergiz.

Göğsümde bin yıllık -ahdim,
Sınav bilmez kaygılarınız.
Bu şanssız gene de bana,
Mutlu olmak gibi sizin varlığınız.

Ermeniler sizi de tanımış gibi,
Başkaları için dertlendiniz mi?...
Ya ihanet ya da aşk
Otlar ve taşlar ölürken!...

Gene de kalbim dağın renginde...

Vakit gelip, yağlı göze sürmez mi,
Köşkünde ay ile hayal sürmez mi,
Vakit gelir mi sadakatten taş giyip,
Güzel devletinde devran sürmez mi..?

Ogulnur Atayeva

3 Mart 1994'te Türkmenistan Cumhuriyeti'nde doğdu. 2020 yılında World Talent Association tarafından Uzdik Akın Uluslararası Madalyası ile ödüllendirildi. Özbekistan Bilimler Akademisi'nin "Fan" yayınevi tarafından Almanca "Deutsch für Alle" ve Özbekçe "Meşale Bilim-Aydınlanma-Parlak Gelecek" kitaplarının yazarıdır. 2018 yılında Almanya DAAD Program Üyesi olarak burs kazandı. Uluslararası koleksiyonlarda 30'dan fazla bilimsel makalesi yayınlanmıştır

Anavatanım Özbekistan!

Güneş gibi parla, müreffeh ol,
Benim ülkem, benim cennetim.
Halkımız özgürce yaşıyor,
Anavatanım Özbekistan'da!

Toprakları altın gibidir,
Şüphesiz güneşin ülkesisin.
Övgü ile şiirler yazıyoruz,
Güzel Özbekistan'ım için.

Yaşlılar ülkemin zenginliğidir,
Dualar parlak bir çiçektir.
Cömertlik, kalbimizin güzelliği,
Benim özgür Özbekistan'ım!

Dillerde ÷lkemin ÷nl÷ adı,
Onun için şair yazıyor destan.
Dillerde sonsuza dek yaşayacak,
Anavatanım ÷zbekistan!

Ona olan aşkım kıyaslanmaz,
Onu ruhumdan daha çok sevdim.
T÷m hayatımı gerekirse,
Vatanım için feda edeceğim.

Aşkım dağlardan daha y÷ksek,
÷lekler ÷lebilmiyor.
"Ruhum sana adanmış anavatanım"
Diye kalbim sesler veriyor.

Sevmek bir inanç işaretidir,
Merhamet g÷ėş÷mdeki izdir.
Toprağını g÷z÷me s÷receğim,
÷zbekistan benim b÷t÷n varlığım!

Güzel Röziyeva

1986 yılında 31 Ekim'de Buhara Bölgesi'nde doğdu. 2004-2008 yılları arasında Buhara Devlet Üniversitesi Tarih Fakültesi'nde okudu. Şiirleri birçok yabancı dillere çevrildi.

Birbirimizi hatırlamıyoruz,
Ne bir mektup ne bir telefon görüşmesi.
Sanki ters mıknaatıslarmışız gibi,
Ne yakınınız ne de uzak.
Daha sonra geleceksin.
Düşünceli görünüyorsun,
Vücudun dik, bakışın kurşun.
O anda aniden fark ediyorum,
Sen dünyadasın!
Başka kimse yok.
Gömleğimin desenlerine,
Sessizce gözlerime bakıyorsun.
Diyorsun ki: Bu benim yolum,
Ben de seni görmeye geldim.
Aniden, içeriden çöktü,
Ziyaretinizden zevk alan yürek.
Anlık mutluluk hissi titrer
Gözlerim kör olurken...
Sonra sigara içiyorsun, duman yükseliyor.
Daire içine alınmış sis sizi çevreliyor.
Sıkıntı hissediyorum

Sanki bir asırlık sis mutluluğumuzu örttüğü gibi
Gidiyorsun,
Kalbin gök gürültüsü
Sana ulaşmayacak, seni geri getirmeyecek.
Fakat ...
Özlem hâlâ oturuyor
Gözlerin aldatamaz!
Elveda demiyorum, izleyemiyorum,
Kalbimde bilinmeyen bir endişe var.
Perde içinizden itilir
Vücudun bükülmüş gibi,
Düşüncelere izin veriyorum,
Kalbim daha çok bunaldı.
Gömleğimin desenleri gibi,
Kaderlerimiz neden karışık?
"Hoşça kal" ağırdır,
"Elveda" acı çekiyor,
Sessizce perdeyi buruşturuyorum.
Aşkımızın pembe yüzüne
Perdeyi hangi gün çekeriz canım?
Sen geldin, "Kal..." demedim,
Seni değil kendimi aldattım.
Şu anda...
Üstte birisi
İkimizi de fena halde lanetledi!

Gülsiye Hasanova

(Güli Asiye) 1957 yılında 13 Ocak'ta Karabulak köyünde doğdu. Taşkent Devlet Teknik Üniversitesi ve Çimkent'teki M. Avezov Devlet Üniversitesi'nden mezun oldu. Uzun yıllar öğretmenlik yaptı. O şimdi emekli. "Kevser havuzum" adlı şiir kitabı, "Salkım söğütlü avluda" hikayeler, "Kaderden kaçamayanlar" öyküler,

"Hayatın kendisi ilginç" mizah kitapları yayınlandı.

KADER OYUNU

Ben hayatı bütünüyle sevdim,
Hayır, lazım değil farklı kader.
Bunda çoktur arzum, umudum,
Çocuklar büyüyor sonuçta.

Mermer kale, altın saraya,
Değiştirmem küçük evimi.
Cennet yetmez doğum yerine,
Çekemez düşüncelerimi, hayallerimi.

Mal, servet, para eldeki tozdur,
Yıkanırsa, akacak nehirde.
En gerekli olan iman, kalp nuru,
Cahil verilir dünyaya.

Hepimiz bir uçurumun kenarında,
Söyleyen kendi hayatının şarkısını.
Kim önünde, kim arkasında,
Kök boru gibi şey kader oyunu.

KOLUMU SALLADIM

Kolumu salladım bugün hepsine,
Acı çekmeden yaşamak istiyorum.
Şükredip yok da varına,
Yaşamağım iyi oluyor.

Neye yarar, el yetişmez mutluluğa,
Çalışıp pişmanlıkla üzülüp,
Çıkmasak da bu yüksek tahta,
Yürümesek yeter ülkeden gizlenip.

El sallamayı iyi öğrendim,
Huzur içinde günüm geçiyor.
Yürüdüm parça olan yüreğim ile dün
Bugün bak, kalbim özgürlük hissediyor.

GÜZ AKŞAMI

Dolunay ortaya çıktı bu güz akşamı,
Mavi kubbenin üzerinde kalbim açıldı.
Sanki bahçeme dönmüş bahar,
Bin ve bin yıldızlar olup çiçekler saçıldı.

Dört taraf uykulu olur gecenin kucığında,
Allah'a şükür huzur var her eşikte.
Yüreğimin acısını yazmak onun hayalinde,
Işık sönmüyordu hâlâ odamda.

Ay yüzüyor tek başına gökyüzünde,
Çapkın cazibesine varlığı çekip.
Harika bir huzur gezip kalbinde,
Dalga olmaya başladı duygularım artıp.

Ay ışığında mutlulukla yıkanıyor doğa,
Cennete bir adımdır avlum çiçek bahçesi.
Üzüm çardağından gözetliyor altın baş üzüm,
Dalında gürültülü ses çıkarıyor elma ve nar.

Nereden çekirge cıvıladı,
Toplam güzellikten yorulmuş gibi.
Ay da pencereden gitti uzaklara,
Gözlerim uykuya daldı yorulmadan.

ANNECİĞİM

Anneciğim sen neredesin, Mekke nerede,
O, Muhammed peygamber de senin gibi bir anneden doğdu.
Sensiz hayat cennet de, çiçek bahçesi de değil,
Bütün cennet, bütün nimetler annelerin olduğu yerdedir.

Ak sütünün damlaması Kevser'in suyundan daha hayırlıdır,
Nezaketinizin ışığından dolunay dabitir.
Kucağında hayat, alem şarkı – ezgidedir,
Çocukluğun güzel vazifesi, Allah'ın borcu düşünücedir.

Senden alır dağlar güç ve büyük güneşin ısını,
İrem Bahçesi'nin hoş kokusunu, çiçeklerin ve lalelerin tadını.
Elim ulaşan tacım ve tahtım, en büyük saadetim,
Seninle çalınıyor elimdeki müzik aletim, ülkede şarkım,
sanatım.

Anneler hepinize benden olsun bir kelime,
Çiçek dünyam, anneciğim, sana selam – hürmet!

BABACIĞIM

Babacığım varlığın başıma taç ve devlet,
Ayağının ulaştığı yerler benim için muhterem, cennet.
O parlak yüzünden güneş doğar kalbimde,
Hayatımın yolunu aydınlatan her duan saadet,
Devletimsin, cennetimsin, saadetim babacığım.

Saçlarının beyazında hisselerim var ne kadar,
Senin sayende gerçekleşti arzum ve umudum o kadar.
Büyük dağım, destekçim, şemsiyem, gökyüzüm,
Bu dünyada yoktur senin gibi merhametli aziz bu kadar.
Devletimsin, cennetimsin, saadetim babacığım.

Tavaf ediyorum toprağını arkanda yolların,
Kalbimde zevki yaşıyor yaramaz çocukluk yıllarının.
Dünya arasında mutluyum senin gibi bir babam olduğu için,
Hoş kokulu gülü oldum senin büyüttüğün çiçeklerin.
Devletimsin, cennetimsin, saadetim babacığım.

Nadjipova Kerima Mızam kızı

1973 Yılında 15 Aralık'ta Kazakistan'da dünyaya geldi. Onun çok şiirleri hikayeleri gazetelerde yayınlandı. Özbek Türk dillerinde şiirler yazar. Üç çocuk annesi, beş torun ninesi.

RÜYAMDAKİ KIZ

En güzel rüyamda, geldin yanıma,
Oldun dost gönlüme, melhem canıma.
Hamdartialuh eyledin, garip halıma,
Adın nedir senin rüyamdaki kız?

Güzel o hüsnüne, eğilim gösterdim,
Bahtıma yol açtım, mutlu doldum.
Emrettim kalbime, ben yâri buldum,
Adın nedir senin rüyamdaki kız?

Güldün, yanakların döndü güneşe,
Söz bulabilemedim, o göz, o kaşa.
Kalbimi çevirdin, hasrette yaşa,
Adın nedir senin rüyamdaki kız?

Sen bana o gece, kötülük ettin,
Nazlana nazlana, elimi tuttun.
Vedadın söz açıp, uzaklara gittin,
Adın nedir senin rüyamdaki kız?

DERTLİLİK

Ağlama dünyada, yorulsan dalsan,
Feryatlar çok, çatma, belaya kalsan.
İnan sen de bir gün galip çıkarsın,
Allahım kimseye günümü koyma.

Her kimse başına geleni kurar,
Hesapda olanı, kismetten biçer.
Kendi kendine, binbir fallar açar,
Allahım kimseye günümü koyma.

Utansın seninle dalga geçenler,
Yüzü kara olsun kötülük saçanlar.
Para pul yok diye senden kakanlar,
Allahım kimseye günümü koyma.

Kim kalmış devlete, kimler atmaya,
Kimler uğraşır, mansap erkekliğe.
Baş yetmez can sağlığına,
Allahım kimseye günümü koyma.

Her kimin başında bir sevda vardır,
Af diler hasretten dünyası dardır.
Kimileri için herşey namusdur, ardır,
Allahım kimseye günümü koyma.

Kerima der ki: ver artık insafi,
Bu benim hayatımın günahı.
Tövbeler ettim, ver sen sevabı,
Allahım kimseye günümü koyma.

SADA VER

Ömür yolu yoldaşım,
Çöldeyim mi sada ver.
Sensiz ömrüm ahiyer,
Kuldayım mı sada ver.

Ruhum oldu kelebek,
Güldeyim mi sada ver.
Yandırdı gönlümü melek,
Kuldayım mı sada ver.

Neden böyle baharsın,
Bin fikire salarsın.
Beni candan yakarsın,
Kuldayım mı sada ver.

UNUT

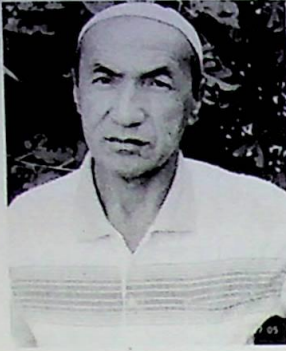
Unut gitsin iyi kötü sözlerimi,
Sevip, sana bakan,
Nurlu gözlerimi.
Unut gersin sevap ve günahımı,
Allah şahid buna yalnız tanıklık ederim.

Ötüp gider yolda türlü kervanlar,
Sarıp aldı beni Ermeniler.
Sönüp gider, umut, arzu, inançlar,
Kime gerek yalan, gülmek, mutluluk.

İyi yola sizi, davet ederim,
Vakti gelip bir gün, ben de giderim.
Unut gitsin böyle, böyle mutlusun,
Adım yazılı şu kâğıdın parçasında!

BİLMİYORUM

Dünyada yaşayan, dünya kadrin bilmez,
O zamanın oğludur ve zamanı bilmez.
Başka seçenek olmadığı sürece, genç adam bilmez,
Aç olana kadar suyun kıymetini bilmez,
Aç olmadığınız sürece, nasıl ateş edeceğini bilmez.
Biz pişmemişken bir dua liderimiz bilmez,
Yapraklar düşene kadar ne olduğunu bilmez.
Hayatta nankör, çoktur bilmez,
Canımız çıkmadıkça, canın tatlılığını bilmez.

Mutalov Bahadır Ubaydulla oğlu

(Bahadır Ateş) 1965 yılında, 22 Kasım'da Kazakistan Cumhuriyeti'nin Çimkent Bölgesi'nde doğdu. 1998'de Özbek gazetesi "Sayram Sadosi"nin yanında "Çeşme" yaratıcı birliğine üye oldu. Birçok şiir etkinliğine katıldı. 2010-2015 yılları ara-

sında gazetelerde düzelticilikten, baş editörlüğe kadar çalıştı. 2007 yılında "Arğumak" ödülüne layık görüldü.

"Kanat Zamanı", "Çeşme Parıltısı", "Çeşmenin çiçek bahçesi" şiir derlemelerinin ortak yazarıdır. "Öğrencinin Günlüğü" (2003), "Seni Özlesem" (2020) adlı şiir derlemelerini yayınladı.

ADALET

Artarsa Allah'a şükretmek, küfretmek,
Kula hizmet etmek ve sahte iltifat,
Evliya ruhundan diler mucize,
Adaletin yolunu kaybettiğini bil!

Halkın öfkesi burnunun ucundaysa,
İnanıyorsa birinin servetinin gücüne,
Dünyanın yanındaki bilginin boşluğuna,
Adaletin yolunu kaybettiğini bil!

Yetimler ve dullar savaşıyorsa,
Zindan faresi cübbesini satsa,
Şeytanın köpeği gülse,
Adaletin yolunu kaybettiğini bil!

Ahiretten biri önceden haber verse,
Kendisi bile arınmadan,
Fahişe Tanrı yolunda kâr getirse,
Adaletin yolunu kaybettiğini bil!

Katile verilse makamdan hisse,
Gerçeği arayan derviş gibi şikayet ederse,
Derbeder gibi yemeği olan da azar,
Adaletin yolunu kaybettiğini bil!

Bahçesi bahçivansız kalsa terkedilmiş,
Volkanlar dayanmaz kurup boğazı,
Ateşi gökyüzünü de titretiyor dağı,
Kıyamet düzelterek Hak işini, inan!

HAYAT NEDİR?

Bu dünyamız gerçekten bir ev,
Her köşesine saklandık.
Kendi başımıza devletleri kurup,
Duvarla engelledik.
Giriş kapısı - doğum adı,
Haykırışlarımızda telaffuz tektir.
Delik ölümün çıkıyor ağzı,
Gönderiyorlar yürümeden dik.
Hesap yapacak zamanında,
Dolandırıcılara kalmaz ihtiyaç.
İşlerden alınacak cevap,
Kim için ceza, kim için kurtuluş.
Öyleyse savaşmak niçin?
Hırs, kibir gurur yılan gibi kısıtılmış.
Yaşamak lazım aşk için,
Masum olduğun zamanlardan eğilme!

DİLİM

Annem olsa güneş gibi, merhameti gerçek ışığıdır,
Ana dilim bu ışık arasında zarif hürdür.
Kim diline saygı göstermezse, yıkılacak bir gün,
Geri dönen dünya onu tekrar etse, yıkım alnın tuzudur.

Tarifini söylemiyorum, övgülerden daha yüksektir,
Canın içinde canım kendisi, benim için kalp o.
İlgileneceğim, sağlacağım, solmasın diye çiçek gibi,
Yaşarken, yaşayacağım neslime lazım o.

Diğerleri değil, kendim içimden çıkıyor düşman dilime,
Hançerini hazırlar uyku gelse halkıma.
Şeref verir başka dil, yalakalık etip diğerine,
Açgözlülüğü için yapıyor sülük olup belime.

Korkma, dilim! Değişmem gökyüzünün tacını verse de,
Maliyetiniz pahalı, yeterli olmayacak hesabı,
dağ gibi vergi verse az.
Tellalların işi filizlenmiyor, ticareti de bitmiyor,
Ateş olup yanan yürek seni ziyaret eden an.

Annem olsa güneş gibi, merhameti gerçek ışığıdır,
Ana dilim bu ışıklar arasında en iyisidir.
Kim diline saygı göstermezse, yıkılacak bir gün,
Geri dönen dünya onu tekrar etse, yıkım alnın tuzudur.

BİR GÜZEL Kİ

Bir güzel ki,
Kaşlarıdır kırlangıcın gökyüzüne vuran kanadı,
Onunla ilgilidir aşık kalbin hayatı.

Gözlerinde parlıyor kadının merhametinin pınarı,
Önemli değil onun için mesafenin uzak veya yakını.
Bir güzel ki,
Aşk güneş yanağı, diyorsun gerçek lehçesi,
Görünür kılar kalp hissini, sanki sihir meyvesi.
Yakışıklı burun, biliyorsan, yüz özelliği hanıdır,
Sevgilinin nazların yakalamak için ruh, talebinin kaynağıdır,
Bir güzel ki,
Ağzından çıkan bala dudakları yapışmış,
Yar kalbi, ah, bağlanmış mı? çift kulağını saç kapatmış,
Hangi rakip benden üstün ve orman arasında yolunu bulmuş?
Bir güzel ki,
Tebessümü tamam diyor mi, aşkın ateşli öpücük al,
Bahadır gibi bir bakışta ya da aklından ise kal.
Hayalini çalıp, bilmiyorum nereye saklar,
Geceleri uykunuzu bölüp, kendi değerini arttırır.
Bir güzel ki,
Siyah saçların mucizesi kimin için açık değildir,
Bilmediğini bilen asla aşık demez.
Biraz daha baktıkça anlarsın ne olduğunu kalp patlamasın,
Her fazileti Allah'a şükreder.
Bir güzel ki,
Resmini görünce, adını sormadan oldun mu aşık,
Müzik aleti çalabilirsem, bestelerdim onlar için bir şarkı.
Şair olduğumu iddia edip, yazıyorum basit şiir,
Gönül yaşlanmadan yıkar siyah ter.
Bir güzel ki,
Şaka yazım onun güzelliği için vermek istediğim fiyattır,
Yanında şiirin değeri, iyi, zayıf bir ahirettir.
Umudum var, belki yâr benim yazımı sever,
Güzelliğine deli gibi aşık olan kalbe aşk ateşini yakar.

AR

Kar yağdı, çok beyaz kar,
Böyle misin, söyle, sen de ar?
Titriyorsun, kıyafetlerin de ince,
Nerede kaldı sende yücelik?

Yolun düştü hangi patıkaya?
Vurdun mu veya başını tokmakla?
Başın dönmesiyle duruyorsun, güçsüz,
Kim çalıştı seni yıkmaya?

Umut, cüret, arkadaşların nerede?
Bahaneler arama küçük?
Kendini kurt diye bilen çakallar,
Savaştlar mı sazlıktda?

Bütün malını yağmalayan kim?
Sessizlik içinde işaret ediyor sana kim?
Başını kaldır, değilsin yalnız,
Mecburi değil iğrenç anlaşmalar.

Vücudunu tut, sen arsan,
İradesin, namussun, varsın!
Kendini insan olarak gören yerde,
Yaşıyorsun, vicdansın, sevgilisini!

Hürbüvi Adilova

1949 yılında 15 Aralık'ta Türkistan Bölgesi'nde doğdu. Mesleğinde otuz beş yıl çalıştı. O şimdi emekli. "İsfijob" ve "İjodkor" edebiyat birliklerine üyedir. "Düşüncelerim", "Sultanraba'tım Aşk Bahçem", "Zariflik" kitapları yayınlandı. Yazıları İngilizce, Rusça, Kazak ve Azerbaycan dillerine çevrildi.

ALLAHIM

Eziyetler yüreğimi bu kadar yakıyorsa,
Yalnızlık kolumu kötü yoruyorsa,
Bazen akrabalarım kalbimi terk ediyorsa,
Kurtuluş veren kendin, yalnız Allahım.
İyi günler ümidiyle ağladım,
Çocuklarıma sarılıp kalbimi kestim,
Günahkar kulunu affet, bundan sordum,
Umut veren kendin, yalnız Allahım!
Hastalık kalbimi acımasızca dilimledi,
Düşmanlar bana pişmanlık duymadan güldü,
Arkadaşlarım bile ihanet etti,
Yardım eden kendin, yalnız Allahım!
Kanatlarım çok erken büküldü,
Kırkında kesilip sevgilim ayrıldı,
Alnım tuzluydu, hayat beni yaktı,
Sabır veren kendin, yalnız Allahım!
Kâğıt ve kalem oldu benim sadık arkadaşım,
Arkadaşlarım artık çoktur, dostanedir aynı yaştakilerim,
Akraba pervane, başım gökyüzünde,

Hayat veren kendin, yalnız Allahım!
Dertlerim içime sığmadı ne yapayım,
Kâğıt ve kalem için kendimden vazgeçeceğim,
Şiir ve şarkı yazıyorum ve amacıma ulaşacağım,
Beyat veren kendin, yalnız Allahım!

ÖĞRETMEN

Gönül çölünde gökyüzü öğretmen,
Daima onurlu destan öğretmen,
Her sözünde manâ, iyi bilgiden,
Çocukların hayatına bekçi öğretmen.

Beyaz yollar diler gelecek için, iyi,
Bilgi ve eğitime öncülük eden sırdaş,
Doğruluk, iyiliğe doğru yöneltip,
Başımı göğe kaldıran hoca.

Hepimize verdi sağlam bir eğitim,
Bacaklarına saygıyla eğiliyoruz,
Eller göğsümüzde, övüyoruz, tebrik ediyoruz,
Işın veren güneş gibi aziz ustam.

Halk arasında başsın, yolların çiçek bahçesi,
O asla kimsenin kalbini acıtmaz,
Sürekli olarak iyi arzulara gönderir,
Size saygılar tekrar ve tekrar.

Geçen ustalarım, bugün hatırladım,
Elimde şeref yazıyor kalemim,
Gururla ustaya şiir adar,
Bayramınız kutlu olsun öğretmenim.

KADER İKEN

Bence dün gibi kaş çatıp,
İşe gitmek için çay bardağından çay yudumlayıp,
Gözüne bakamadım ben utangaç hissedip,
O anlar da geçti kader iken.

Gençliğimde mutluydum aşkında,
En genç gelendim, eğlenip köşkünüzde,
Kalırdım kırgın kıskançlığında,
O anlar da geçti kader iken.

Yüzümde kırışık, beyaz saçlarım görmedin,
Çocuklarımın durumu nedir diye sormadın,
Yaşlandığımızda baş olmadın,
O anlar da geçti kader iken.

Yaşlanmadan, mühürlendim gözüne,
Çok çaresiz oldum tatlı ve acı sözlerine,
Anlam verir kırk yaş resim yüzüne,
O anlar da geçti kader iken.

Arkadaşların gördüğümde kalbim kükreyecek,
Gözyaşlarım süzülüp gözlerimde duruyor,
Ne yapayım, kalbim hâlâ kırılıyor,
O anlar da geçti kader iken.

Allah'ın emri için kabul edilmez iddia,
Sağ ve solumda dedikodu umurumda değil,
Başımı secdeye koyup dua ediyorum,
O anlar da geçti kader iken.

Bugün Tanrı'ya şükrediyorum,
Hayatı görmek kabiliyet ve akıldır,
Şefkatle çocuklarımı verdi Tanrı,
Şükürle geçer günüm, kader iken.

ÖZLÜYORUM

Seni özlüyorum, bu günlerde,
Düşünceler huzurumu alır uzun gecelerde,
Efsunlu mısralarda aradım sözünü,
Seni arıyorum ama kendin nerede?

Leyla gibi ben, hangi çöllerde,
Gözlerim bakıp kaldı yollarda,
Yıldızlar arasında aradım gözün,
Bir defa bakmadın, gözlerin nerede?

Hayatımın yazı, baharı güzlerde geçti,
Hayat kaynar sensiz erkek ve kızlarda,
Geçmiş tarihlerden müzik aletini aradım,
Kalbe derman olmuş şiirin nerede?

Sayıp yıllar, günler geçiyor,
Hayatın girdabında sarılır,
Belki de kıymetin biliniyor ve suçu tutuyor,
Reyhan kokusunda aradım senin kokunu,
Soğuk kışlar geldi, yazın nerede?

Bir şiir yazsam, biri "cılğın" der mi?
Belki seni aradım ve serseri oldum,
İyi günler sana daha da yaklaşıyor,
Özgür kızını bağışla, Allah birdir,
Gönüldeki pişmanlığı görmek için, izin nerede?

ÇİZGİLER

Müminlerin kalbi asla yaşlanmaz,
Sadakatsiz insanın kafasındaki ağrı asla geçmez.

Bu geçici dünyadan zevk alıyorsun,
Bil ki, insanlar arasında asla şan bulamazsın.

Dünyada baban kadar büyüktür usta,
Görevindir ustana saygı duymak.

İmanım tamdır deme varsa imkanın,
Vermesen fakire bir somun ekmeği.

Başına bela gelse kaygılanma,
Başına kılıç gelse bile yalan söyleme.

Her dakika geçer hayat kervanı,
Yani yaklaşıyor onun sonu.

Herkes yaşar, yüreğinde karşılanmayan bir dilek,
Herşeye şükret, umutsuzdur şeytan.

Vatana, dinine edersen ihanet,
Yani sende yoktur iman, diyanet.

Allah'a kulluk edin, günahlarınız aklanır,
Başınız kiblede, kalbiniz temizlenir.

Dünyadaki en sevgili şey barıştır,
Ama değer vermek bir sır.

İyilik yapmak, sevaplı bir eylemdir,
Merhametli olursa bundan daha iyidir.

Bir kadın zaman zaman içse de,
Bil ki fuhuş o kadına doğru atılmış bir adımdır.

Allah'ın adını hatırla, asla unutma,
Unutursanız, çok fazla hediye beklemeyin.

Rabia Dustanova Kamçıkbek kızı

1964 yılında 18 Kasım'da Özbekistan Cumhuriyeti'nin Taşkent Bölgesi'nde doğdu. 1981'de Taşkent Devlet Pedagoji Üniversitesi'nin Özbek ve Kazak Filolojisi Fakültesi'ne girdi ve 1985'te onur derecesiyle mezun oldu. Çimkent'teki Cum-

huriyet Edebiyat Birliği "İjodkor" üyesidir. Amir Temur'a ithaf edilen eserlerin derlemesinde ve Mısır'da İngilizce ve Arapça olarak yayınlanan "Kalbe Yolculuk" şiir derlemesinde şiirleri yer aldı.

SORMA BABÜR HALİNİ

Sorma Babur'un halini, daha kötü olur,
Şahın kalbindeki feryat anavatani özledi.

Her zaman şanslı olmadı, can için sorun olur,
Nasıl mutluluk olsun, anavatandan uzaktır.

Seçimi yok ... Kader ebedi mi?
Vatana sığmadı mı? Bu soru beni rahatsız ediyor.

Fergana'da, temiz su, her damlası mercan, inci,
Değerini ararken nehre katılmadı bir akış.

Jaihun'a bak, kalbini çekerse, şaşırtıcı olmayacak,
Babur gibi ataların göğsünde yatan toprak.

Başını belada olan Şahın sıkıntısını dinlerken, üzgünüm,
"Farklı vücuda kimin acıyı bilmiyor" diyorlar.

Rabia, Babur'un kaderini karıştırıp kalbi kesmeyin,
Cevap onun gazelide: "Tanrı'nın düşmanı dünya."

BABUR FERYADI

Canım dedim, sen canımın gözyaşısın, Humayun,
Balım dedim, sen aşkımın çocuğusun, Humayun,
Bilgim dedim, dualarımın en iyisisin, Humayun,
Baban hayatta, söyle, neden ayrılıyorsun, Humayun?!

İçine giren acı yüreğime yapışsın,
Benden daha fazla, söyle, çocuğum kimin canı acıyor?!
Ne kadar acı varsa, beni kırbaçlasın.
Baban hayatta, söyle, neden ayrılıyorsun, Humayun?!

Mahim - yanmış annene ne cevap vereyim,
Bakıyorum, genç canına eziyet ettim, ne yapabilirim?
Halimi görünce Bayda mutlu görünüyor,
Baban hayatta, söyle, neden ayrılıyorsun, Humayun?!

Gözlerini aç, sevgili çocuğum, inandığım dağımsın,
Özlediğimde Zarafshan'ım, bahçemsin,
Kendime benziyorum, sanki sen benim gençliğimsin,
Baban hayatta, söyle, neden ayrılıyorsun, Humayun?!

Kimse 'çocuğum' demesin, arkamda kal Hümayun,
Dert omuzlarımı büktü Humayun,
Çırpınan cana ne oldu, Humayun,
Baban hayatta, söyle, neden ayrılıyorsun, Humayun?!

Sen benim canım ve dünyamsın, kalbimin ateşisin çocuğum,
Kuh-i-nur'la ne yapayım, sen benim gözümün nurusun
çocuğum,

Canımı sana adadım, kabul etsin, çocuğum,
Baban hayatta, söyle, neden ayrılıyorsun, Humayun?!

Başından üç kez döndüm ve Allah'tan sordum,
Seni kurtarabilir, canımı alabilir,
Ya Rab, bütün dertleri kaldıracığım, sen bana yardım et,
Baban hayatta, söyle, neden ayrılıyorsun, Humayun?!

Çok zehir yuttuğum halde hayatta kalan canımı,
Feda edeceğim çocuğum için, kabul etsin.
Rahman, teşekkür ederim, reddetmedin sözlerimi,
Baban hayatta, söyle, neden ayrılıyorsun, Humayun?!

Anana iyi bak çocuğum, vatanını seviyormuşsun gibi,
Başını dik tut çocuğum, büyükbaban Timur'un dediği gibi,
Ben Babür'üm, dileğimi son fermanımı söylesem,
Krallığımı sana emanet ediyorum çocuğum.

Baban gidecek, Hümayun, başını kaldır, çocuğum...

BİR ŞİİR YAZSAM

Bir şiir yazsam her satırı altından,
Aşıkların gözleri parlak ışıktan parlıyor.
Gönüller okusa ve mutlu olsa,
Zevke ortak olursa, şarkıdan kalmaz.
Kalpsizleri büyüleyecekse,
Çözüm isteyip, çaresini bulana kadar.
Şiirlerim yerde halı olsaydı,
Ya da başınıza koyup bir şiir tacı.
Değerini ne pahasına olursa olsun ölçerlerse,
Sözüm ölçek taşına basarsa.
Şiir yetenekliyse, düzyazı çekiciyse,
Ne istese götürürdüm.
Hayaller kurdum dileklerim rüya gibi
Bölünmüş düşünce, birazı gerçekleşmedi.

ANA DİLİM

Dedemin bana anlattığı destanların hatırası,
Pek çok olay gören atalarımın feryatı.
Tomaris, Shirak'ın ben özgür nesli,
Ana dilim benim, cesur dilim!

Biz özgür millet, eğer biliyorsan, eskiden kutsaldır,
İrk Bitik veya Bilka Hakan'dan sorarsan,
Her kaya ve büyük taş özgürlük şarkısını söylüyor,
Ana dilim benim, cesur dilim!

Acı çeken ve sorun yaşayan bilge adamlar oldu,
Sözleri anlamlar ile dolu olanlar oldu,
"Türküm" sözlüğü bir sanat eseri oldu,
Ana dilim benim, cesur dilim!
Yusuf'un "Kutadgu Bilig"lerinde,
Yazar Ahmed'in ışık yazılarında,
Millet şanın okur büyüklüğünde,
Ana dilim benim, cesur dilim!

Farab, Bukhari'nin zaferi kaldı,
Büyükbabam Yesevî'nin bilgeliği kaldı,
Doğru yola yol açan cömertliği kaldı,
Ana dilim benim, cesur dilim!

Türk çiçek bahçesine Lütf geldi,
"Nobop Til'in dikkatini yutup geldi,
Şafakların gelmesini bekleyip geldi,
Ana dilim benim, cesur dilim!
Nevai, "Dilimi düzeltirim" dedi.
"Çiçeği kendi çiçek bahçemde seçerdim" dedi.
"Turan'da Türkçe yazacağım" dedi.
Ana dilim benim, cesur dilim!

Hazret Anadil'e koydu düzgün bir yol,
Türk dilim doğru oldu ve dikkatli olmayanlar oldu sol,
Şimdi bu bayrağı alacak cesur el,
Ana dilim benim, cesur dilim!

Birçok insan için uygun olmayan rüyalar olan zamanlar geldi,
Rüzgârlar özgürlük sesimi ile geldi,
Sizin için sararım yenimi,
Ana dilim benim, cesur dilim!

REYHAN İLE TANIŞTIM MISIR'DA

Reyhan ile tanıştım Mısır'da,
Bu bizim sevgili kokuyoruz,
Aynı utanç küçük çiçeğinde,
Gözlerinde sadece biraz kırgınlık var.

Vatandaşımı görmekten çok mutlu oldum,
Korktum bu ısıda mahvolacak diye.
Sordum: burada ne kaybettin,
Söyle, bu palmiye ağacında sana ne var?

Alnını ovalayan elimi sevdim,
Yüzü anavatan gibi sarhoş çiçeğim,
Boynundan cennetin özlemini hissettim,
Cennetimizin gerçeği için, çiçeğim, solma.

Cennetin bir çiçeğidir derler reyhana,
Yani ben başka bir cennetteydim!
Cennet çiçeğine sarılarak uyandım sabaha,
Sadece hurma değil, iğde gördüm, rüyamda.

Reyhan ile tanıştım Mısır'da...

Mirjalilova Umriniso Mirmahmud kızı

Özbekistan Devlet Beden Eğitimi ve Spor Üniversitesi Tekvando Fakültesi'nin üçüncü lisans öğrencisidir. Tekvandonun siyah kuşak sahibidir. Bilimsel makalelere göre "Yosh olim" uluslararası ödülünün sahibidir. Bilimsel makaleleri Rusya, Ukrayna, Beyaz Rusya ve Kazakistan dergilerinde yayınlandı.

AFORİZMALAR

Hayat, geçen bir metro istasyonu gibidir. Sonraki istasyonda biri giriyor ve biri çıkıyor. Metroya giren biri yeni doğmuş bebek, çıkan biri ise ölmüş insan.

Sabır, secde gözyaşlarıyla gönül ağrılarını yıkayıp, yine Bismillah ile yola devam etmektir.

Hayal kırıklığı - kırılması bütün bir dağın çöküşü gibidir.

Hayat senin, benim ve herkes için hayatın defterine farklı sayfalar yazan bir öğretmenin dersidir.

Şanslı olmayı uman insan şanslı olmaz. Çünkü hareket etmeyen araba yürümeye başlamadığı gibi şans da size doğru yürümeye başlamaz.

Mutluluğun başlangıcı, senin varlığın ve sabahları gözlerini açan insanlar arasında olmandır.

Büyük amaçlar için büyük adımlar ile büyük bir kalp de lazımdır.

Hayat bir oyun gibidir, onda sadece güçlüler zafer kazanır. Aklını bildiğim zaman, hayatın defterinin sayfalarını güzel satırlarla yazman gerek. Aklını bildiğim zaman, hayatın defterinin sayfalarını güzel satırlarla yazman gerek. Bu nedenle, birçok sayfasını silmeye gerek yok.

Ne kadar göklere uçsak da, inişimiz yaratılmış toprağımızdır.
Çocukluk gerçekleşmemiş arzular sokağında ağlayan bir bebek gibidir.

GÜZ

Uyur bugün gözlerini kapatan bu kalbim,
Rüzgârlara düşen hayali duygular,
Şimdi çaresiz iddiada kalan gönlüm,
Güzün sadığıya düşer senden kalan duygular.

Güz yaprakları gibi uçuyor hayalim,
Güz gözüme verir ağırlığını,
Güz gökyüzüne bakıyorum,
Güzün sonu için yeter gerçekleşmemiş dileğim.

Güz ılık güneş ışığıyla süslenmiş sabahlar,
Gecelerin kucaklarına serin esintilerin asıldığı bir gökyüzü
Altınını yeşil otlarla paylaşan yapraklar,
Gece düşleriyle sarılmış hayat.
Yeşil renklerinden hoşlanır doğa,
Yaz melteminde esti rüzgâr.
Sularında hayat olacak,
Şimdi güz de bile yavaş yavaş atkı sarıyor.

Bahçenin hoş kokusu,
Kanlı laleler dans etti,
Dağın tepesinde gülerek bakar,
Gülümsemelerden giyinen çiçekler.

GELECEK GENÇLERİ

Büyük yollar, büyük arzular,
Büyük kalbe katılan adresler.
Yola çıkan büyük anavatanın
Vücudundan büyük hedefler.

Bel bağıyoruz büyük şeylere,
Duasını alıyoruz insanların.
Bize yarın güvenen ülkenin
Güçlü inancını yapıştırıp kalbe.

Sen harika bir ülkenin çocuğusun, bil,
Amir Timur nesli çocuğu.
Sen kızısın cesur Tomar yolunu tutan,
Atalardan miras kalan çocuğu.

Hey, istiklâl, yetenek sahibi,
Sen zamanın en iyi şansı olan çocuğu,
Ellerini ver yetenek ellere,
Seni çağırıyor harika yollara.

Verme kanat küçük arzulara, akranım,
Parlak üstlere adım atacağız,
Bilgiden, emekten, son zevkten,
Mutlu ülkede bir numara olacağız.

Kalp bir çare istiyor şüphesiz
Uzaklaştı taş kalplerden,
Adresleri donmuş kalp,
Kendisini bulmak istiyor sahillerden.

Yüreğinde yağmur yağıyor, damlaya damlaya,
Gönül evindeki tozları yıkasın temizleyip,
Hayal yolundaki tozlu duyguyu.
Yüzlerinden silesin gerçekleştirmemiş arzusun gözyaşlarını.

Tepede sessizleşiyor yıkılan dağlar,
Sessizliğin melodisini çalar hüznü yapraklar,
Şükür özlüyor gerçekleştirmeyen arzulardan yorulan kalpler,
Şimdi gülmek ister gönüllerde saklanan hayaller.

GELECEK GENÇLERİ

Büyük yollar, büyük arzular,
Büyük kalbe katılan adresler.
Yola çıkan büyük anavatanın
Vücudundan büyük hedefler.

Bel bağıyoruz büyük şeylere,
Duasını alıyoruz insanların.
Bize yarın güvenen ülkenin
Güçlü inancını yapıştırıp kalbe.

Sen harika bir ülkenin çocuğusun, bil,
Amir Timur nesli çocuğu.
Sen kızısın cesur Tomar yolunu tutan,
Atalardan miras kalan çocuğu.

Hey, istiklâl, yetenek sahibi,
Sen zamanın en iyi şansı olan çocuğu,
Ellerini ver yetenek ellere,
Seni çağırıyor harika yollara.

Verme kanat küçük arzulara, akranım,
Parlak üstlere adım atacağız,
Bilgiden, emekten, son zevkten,
Mutlu ülkede bir numara olacağız.

Kalp bir çare istiyor şüphesiz
Uzaklaştı taş kalplerden,
Adresleri donmuş kalp,
Kendisini bulmak istiyor sahillerden.

Yüreğinde yağmur yağıyor, damlaya damlaya,
Gönül evindeki tozları yıkasın temizleyip,
Hayal yolundaki tozlu duyguyu.
Yüzlerinden silesin gerçekleştirmemiş arzusun gözyaşlarını.

Tepede sessizleşiyor yıkılan dağlar,
Sessizliğin melodisini çalar hüznü yapraklar,
Şükür özlüyor gerçekleştirmeyen arzulardan yorulan kalpler,
Şimdi gülmek ister gönüllerde saklanan hayaller.

Ikromhon Valihon (Valikhonov)

1976 yılında Semerkant Bölgesi'nin Ürgüt ilçesinde doğdu. 2016 yılında "Qalbim javohiri" adlı kitabı Hindistan'da İngilizce ve Hintçe dillerinde yayınlandı. "Qadimiy his" adlı şiir derlemesi İngilizce dilinde ABD'de yayınlandı. "Sahitya Sree", "Naji Naaman" uluslararası edebiyat ödüllерinin sahibidir.

AHU

Ben ne avım, ne avcıyım,
Sana ağladım, aman Tanrım.
Sesimden alıp yardım,
Kendine sakla ey ahu.
Bu dağları çarşıya çevirme,
Acıdan lekesi, taşı da,
Kalbime lekeler verip
Gözlerimde gözyaşları,
Bunun üzerine sana kurulan tuzak,
Tuzağı da ayrılıktandır,
Bilmiyorum, bu müjde,
Yakın mı uzak mı?
Ben ne avım, ne avcıyım,
Sana ağladım, aman Tanrım.

Yağmur kirpiklerime düştün,
Yağmur musun yoksa gözlerimden akan yaş mı?
Ağırlığının bir damlası bir dünyadır,

Dünyanın güvencesi benim gibi olacak mı?
Yağmur kirpiklerime düştün,
Yağmur musun yoksa gözlerimden akan yaş mı?
Kesilmiş sütün suyu gibi dudaklarıma düştü,
Kalpten çıktı mı acının taşı?
Sevgiliyi görmek için ağlasa gözler,
İki gözüm de ıslanırsa,
Aksa pişmanlık duymadan yüzleri ıslatıp,
Kalbimden gitse sonsuza kadar ayrılığım.
Gözleri tedirgin eden damlalar,
Duaya uzanan ellere düştü,
Damladan toplanan bir şükran nehri,
Dalgalandı ve tamamen vücudumu gömdü.

Bahar, gitme ayaz ardından,
Uzaklara gel, benimle kal.
Sanki kalbim donmuş,
Sıcak avuçlarına al.
Ey çiçek, gitme bahar ardından,
Çiçeğim olarak kalbimde kal.
Rüzgârlarda dökülen çiçeği
Kalbim, birer birer al.
Kalbim, gitmeyecek ardından,
Beni yalnız bırakma, benimle kal.
Çiçeğin ardından gitsen,
Gidecek ardından hayal.
Bahar gitti ve çiçeğe katıldı,
Hayal kalbin ardından koştu,
Kal diye çok yalvardım,
Yalnızlık içinde yaşamak imkansız.
Son dileğim, son umudum

Acımı dinle, beni dinle.
Seninle yalnız kaldık,
Toprak, sen kucığına al.

Şiddetli soğuk dondurdu kalbimi,
Kirpiklerimde kar parçası,
Belki gözlerimden akan yaşlar değildir,
Belki de tüm acılar donmuş ve düşmüştü.
Soğuk ruhumdan geçsin,
Aşkın sıcaklığını hissetmez karsın,
Soğuk bir ayrılıkta kaldı vücudum,
Donmuş kalbimin derinliklerinde varsın.
Ayakların altında çatırdıyor kar,
Buzun kırılma sesini duyabilirsin,
Hayır! Belki o ses vücudum sesidir
Sanki donmuş kalbim yerinden fırlamış gibi.

AYRILIK

Güneşe baktım hüznle onun artından,
Kalbimi parlattı ve gözlerine battı.
Umutlarını bulmuş gibi oldum,
Ama kalbim yine gözlerinde kaybetti.
Hüzün gözlerinin derinliğine indiğinde,
Ağrılı bir okyanus titriyor.
Göz yaşların yıkar sahillerini,
Sen o taraftasın ve ben o taraftayım.

Umida Hüşvaktova

Kaşkaderya Bölgesi'nin Şehrisabz ilinde doğdu. Rus Dili ve Edebiyatı Enstitüsü'nde okudu. Ona yakın şiir ve nesir kitabı yayınlandı. 2016 yılında Yeni Delhi'deki Uluslararası roman konferansına katıldı. Şimdi Şehrisabz'daki özel okulun müdürü. Yazıları yirmiyeye yakın yabancı dile çevrildi.

AYRILIK ŞARKISI

Bugün güzün harika bir anı,
Hava soğuktı, kapattım odayı.
Güneş ışığı artık düşmüyor,
Ama sevgin asla kalpten solmaz.
Uçtu sadakat kuş gibi,
Buluşmak anı anlık bir rüya gibi.
Güneş ışığı artık düşmüyor,
Ama sevgin asla kalpten solmaz.
Pencereden baktım akşam
Battı sanki umut da tamam.
Güneş ışığı artık düşmüyor,
Ama hatırın asla kalpten solmaz.
Aşk hikayesi neredeyse bitti,
Ama ayrılık acısı hiç bitmez.
Kitabımız erken kapandı,
Senin hayalinle yaşıyorum her an

GÖRMEK İSTEDİM

Hasretin yaprakları dut gibi döküldü,
Sahibim, bugün sizi görmek istedim.
Ayrılığın hüznüyle vücudum eğildi,
Sahibim, bugün sizi bir görmek istedim.

Nereye giderdim kaderden kaçıp,
Zaman rüzgâr gibi hızlı geçiyor.
Yüreğimde aydınlanmış hislerim taşar,
Sahibim, bugün sizi bir görmek istedim.

Buluşmak anlarını şarkısını zihninde söylüyorum,
Yaşıyorum erken ve geç ben sizi düşünüyorum.
Acımı ve gerçekleşmemiş dileğimi kalbime anlattım,
Sahibim, bugün sizi bir görmek istedim.

Ayrılığın kelepçelediği yollar uzak,
Şiirim gerçek sözüm, niyetim samimi,
Umarım, umudum siz,
Sahibim, bugün sizi bir görmek istedim.

MİRAKİ ŞAFAĞI

Miraki'de geliyor şafak,
Çiylerde baharın nefesi,
Hayattan yüksek sesle konuşuyor,
Akan kaynak suyunun sesi.

Miraki'de geliyor şafak,
Yayılacak onurlu dağlar,
Akıl bir sevinçten parlar,
Hayallerim yüksek çağırıyor.

Miraki'de geliyor şafak,
Kızıl şafak altın bir parça olacak,
Güneş yavaşça yol gösterir sabaha.
Kitabımın adı olacak.

Miraki'de geliyor şafak...

TİMURLU PRENSES KIZLAR GELİYOR

Bilim ve cesaret kalbinde kaynar,
Güzellik, sevgi ve sadakata çağırır,
Gözleri, yıldızlar gibi neşeyle parlar,
Timurlu prenses kızlar geliyor.

Milletinin mutluluğunu ve onurunu düşünüyor,
Hayatta yüksek bir zirveyi hedefliyor,
Bilgi ve görgü ile sıkıca basıyor,
Timurlu prenses kızlar geliyor.

Milletin gururu, ülkenin güveni,
Girişimci, yaratıcı kızlar geliyor.
Kalbin neşesini söylüyor,
Timurlu prenses kızlar geliyor.

Tatlı bir gülümsemeye kalbine ateş koyar,
Göğsündeki sadakatin işaretini takıyor,
Zulfia'nın ayak seslerinden sonra uzaklara bakar,
Timurlu prenses kızlar geliyor.

Bugün Timur'un torunlarından yüksek sesle konuşuyor,
Nodirai Devran kızlar geliyor.
Nesillerin kan vücudunda kaynar,
Timurlu prenses kızlar geliyor.

Sevinç Hamraeva

2005 yılında, 25 Mart'ta Keşkadarya Bölgesi'ndeki Karşi şehrinde doğdu. Karshi şehrinde Abdulla Aripov adında yaratıcı okulda on birinci sınıf öğrencisi. "Usta gençler" edebi dairesinin aktif üyesidir. Dört şiir derlemesi yayınlandı. 2021'de Mısır'daki Özbek-Mısır Festivali sırasında ödüllendirildi.

AY

Sessiz gece kucağında Ay'ına,
Küçük yıldızlar sırrını anlatır.
Bazen intikamla uçtuğunda,
Tekrar Ay'ın kucağına döner.

Anne için bütün çocuklar birdir,
Anne de Ay gibidir sanki.
Nur uzatır kalbe ışık gibi,
Annesiz hayat olmaz, annesiz dünya.

GÖNÜL İSTEĞİ

Kalp dalgaları parlıyorsa,
Kalbin çabalıyor büyüklük için,
Hayal gücü mutluluğunun sarayı inşa ederse,
Karanlığın işareti çok uzakta olacak.

Bazen geleceği hayal edersin,
Ondan güzel mucizeler bekliyorsun.
Tatlı anlar kalbe vurgu yapıyor,
Her gün çabayla yaşıyorsun.

Geleceğini geliştir,
Sevdiklerin senin için yaşıyor,
Hayatın zorluğu geçicidir,
Hayatına kapatın neşeli anların.

MUCİZE

Heyecan sarıyor vücudumuzu,
Bazen arzulara dayanamayız.
Bizi uzaklara ve uzaklara götürür,
Bazen mucizeler yoldaş olur.

Gökyüzündeki yıldızlar gizem dolu bir dünyadır,
Gece arzulara kanat açar.
Yıldızlar parladığında gözlerimde,
İlhamım benim için bir evren yaratıyor.

DOĞA

Doğa, annem gibi alçakgönüllü,
Yüzü hafif, göğsü çok geniş.
Doğa babam gibi eşsizdir,
Öfkesi nezaketinde gizlidir.

Doğa annem gibi güzel,
Sabahtan akşama kadar hiç durmaz.
Doğa ağabeyim gibi onurlu,
Göğsü dağ, cesareti asla solmaz.

Doğa kız kardeşim gibi zararsızdır,
İyiliği görünce sevinen.
Doğa bir bebek gibi masum,
Kıkırdayarak yağmurda yıkanan.

KALP ÇİZGİSİ

Ressam, resmimi çiz,
Arkadaşlarım görüp sevinebilirler.
Onda olsun yaptıklarımın bir iz,
Aşk gözlerde yansın.

Önünde ben daha durmam,
Çabuk ol kalem sahibi.
Yapacak çok işim var, beklemiyorum.
Yüreğimdeki daha çok keder.

Tamam, diye ressam hemen,
Kalp çizgisini çizdi ve verdi.
Yaptığın bu sihir, ne yazık ki,
Kalbime bir arzu verdi.

İslam Tacımuhammad

1993 yılında Fergana Bölgesi'nde doğdu. 2016 yılında Ukrayna'nın Kharkov Uluslararası İktisat Üniversitesi'ne girdi. 2014 yılında ilk kitabı "Qo'shiqlarım sizga armug'on" yayınlandı. Şiirleri "Şiir Kokusu" derlemesinde yer aldı.

GİDİYORUM

Aşkı bilmeyenlerin şehrinden taşındım,
Yalancı dünyada yalandan korktum,
Senden değil belki kendimden vazgeçtim
Gidiyorum.

Sadakatsiz, aşkın yalandı,
Aslında ben yalana inanan bir aptalım.
Hâlâ beni seviyor diye kalbimi mutlu
Ediyorum.

Güzeldin bir çiçek gibi,
Yüreğim yayıldı kül gibi,
Dayanamıyorum ve her gün şarabı su gibi
İçiyorum.

Kalbi donmuş insanlar gibi,
Baharsız güz olan insanlar gibi,
Birini arayan insanlar gibi,
Geçiyorum.

Eziyet çektim parlak gözlü bir kız diye,
Sevişen ve yakan kız diye,
Bizim için endişelenme diyorsa da,
Bekliyorum...

CEYLANLARI YOK

Dünyada benim gibi mutsuz ve
Saçından daha çok gerçekleşmeyen istekleri yoktur.
Dertlerim üzerine dert gelecek,
Şifa bulmak istesem şifası yok.

Hatta bazı düşmanlar da "arkadaşımsın" der,
Bazı insanlar birbirlerinin etini yerler,
Ben yaşadığım yerde hepsi aslanlar,
Benim gibi basit ceylanları yok.

Hepimiz kurnazız, kuvvet kalmadı,
Mucizeye olan inanç, hayret kalmadı,
Taklit etmeye değer bir ders kalmadı,
Dünyada benim gibi hayretleri yok.

Kalbimin kilitleri kırıldı,
Kalbim acıyla ezildi,
Yoksulluğu çok hissedilen,
Benim gibi harap ve kanlı kalpleri yok.

Kalbim karanlıkta bir zindanda yatıyor,
Her gün kolyeler gözümde sertleşiyor,
Burada da biri bana taş atıyor,
Yukarı çıkmak istersem merdiven yok.

İyilik ve merhameti aramaktan yoruldum,
Gün geçtikçe çıldırıyorum,
Gerçekleşmemiş dilek bana ne veriyorsa onu alıyorum,
Dünyada benim gibi dışlanmış kimse yok.

BÖYLE SEV

Güneş nasıl merhametli
Beni böyle sev,
Ne yapayım bu benim her şeyim
Nasıl isem, böyle sev.

Tabii ki, ben Mecnun değilim
Ama asla diğerini söylemem
Kimsenin yemeğini yemem
Nasıl isem, böyle sev.

Ben sadece inatçıyım
Biraz hırslıyım
Sadece bana eşlik ediyor
Nasıl isem, böyle sev.

Ey güzelim gül
Gönül sadece seni sevdi
İslam diyor ki sen onu bil
Nasıl isem, böyle sev.

Kalpteki gerçek aşk
Seni sonsuza dek seveceğim
"Sen değıştin" deme
Nasıl isem, böyle sev.

BİLMİYORSUN

Dikenlerin çoktur çiçeğim
Kimseyi fark etmiyorsun,
Kalbin yanan bir kor, çiçeğim
Seni nasıl sevdiğimi bilmiyorsun.

Gelirsen kokundan sarhoş olurum
Bir an gülersen dünyanın çiçeği gülecek,
Sen benim için yaratıldın bilsen
Seni nasıl sevdiğimi bilmiyorsun.

Çapkın bakışlarla nasıl yakacağını biliyorsun,
Özletip yüreğimi dilimlersin,
Doğru, senin aşıkların birçok,
Seni nasıl sevdiğimi bilmiyorsun.

Dünyada hiçbir aşık benim gibi olamaz,
Leyla Şirin hiçbir güzel senin gibi olamaz
Aşkım sınırsız, ölçmek imkansız,
Seni nasıl sevdiğimi bilmiyorsun.

Her gün kavgalar olağan şekildedir,
Aşkımız var, bu bizim büyük servetimiz,
Utangaçlığın beni şaşırtıyor,
Seni nasıl sevdiğimi bilmiyorsun.

Bilemezsin, deneme, asla bilemezsin,
Benim gibi aşkta çalışamazsın,
Benim gibi yanamazsın,
Seni nasıl sevdiğimi bilmiyorsun.

Zilola Taşova

1992 yılında 14 Temmuz'da Buhara Bölgesi'nde doğdu. 2015 yılında Buhara Devlet Üniversitesi'nden mezun oldu. Evli ve iki çocuğu var. 2015 yılında işine "Galaosiyo ovozi" gazetesinde çalışmaya başladı. Şimdi ortaokulda çalışıyor. 2011 yılında ilk şiir derlemesi "Ko'ngil sadosi" yayınlandı.

AŞK DOLU GÖZLERİN ŞARKISI – VATAN

Ne kadar çekici ana doğa,
Baharın nefesi esiyor her yerde.
Olgunlaşmamış kalbime arzular doldu,
Hangisi götürecekt beni gideceğim yere?

Ağaçlar çiçek açtı, çiçek açtı arzu,
Bu arzunun arkasında büyüdü yaprak.
Kalbimde büyüyor aşk diyen duygu,
Bedenime ninni söylemektir dinlenme titremesi.

Bu yüzden yaşıyorum, kalbimin sesi
Çağırır amaçlar kapısına.
Umudun güneşiyle hayatımın şafağı,
Işıkla sarılır her an.

Bugün vazifesi çok olan baharım,
Omzuma yüklediğim ülkemin gururu.
Bütün varlığımı büyüledi,
Şiirlerim benim mutluluğum, kalbimin neşesi.

Şanlı geçmişe bak bir kez,
Azizlerin beşiği Anavatan.
Gizlice fısıldamayın, açıkça söyleyin:
Aşk dolu gözlerin şarkısı – Vatan.

Gel dostum, elini koy elime,
Yaşamak faydasız, uyanmamak, uykulu.
Gençliğin tutkusu kaynasın kalbinizde,
Her zaman bahar gibi uyanık kal.

Dört mevsim gerçekten dört anlık an,
Dört adım gibi gittiği yer

BUHARA

Binlerce yıl geçse de dinlenmeyi bilmez,
Tarihin acılarını sır olarak saklamak zordur.
Ey sırdaşım, eski Buhara,
Söyle bana, kalbinde ne sır var?

Kuleyi kaldıran toprak,
Yüzyıllardır ortalıkta dolaşan bir dayanıklılık mı?
Her sokağa, her mahalleye seslenen yollar
Sağlam adımlara bugün sırdaş mı?
Çarminar, halkımın dört ömür mevsimi,
Milletin ruhu yaşar dört kubbe arasında.
Duvarı çözünürlükten yapılmıştı aslında,
İrade renginden verilen ziynet.

Mir Arab, şehrimin boynunda bir muskadır,
Her tuğlası, çamuru ışıkla yıkandı.
Her anıtın güzel, benzersiz,
Her kapının ayağı kutsaldır.

Efendi, evet, o ünlü Efendi,
Endişeleri kahkahalara boğdu.
Bir çocuk kadar samimi, bir çocuk kadar tatlı
Onun hediyesi genç ve yaşlılara bir gülümsemedir.

Ülkemde neşeli yaşıyorum,
Senin acılı kucağında boğulacağım.
Altınlardan ve mücevherlerden daha kıymetlidir, inanın,
Elimde tuttuğun kalem Buhara.

İKRAR

Anne, yine senin kucağına kanat çırpıyorum,
Hayaller ve arzularla evlendirdiğin kızın,
Seninle kapıda buluşmayı özlüyor,
Beyaz elbiseyle evlendirdiğin kızın.

Rahmetinin kutusuna düğün hediyelerini koyup,
Dizginin tutuyorsun bana arzu atının.
Ne yapayım, kaderin hükmü kazandığında,
Zaman verdiğinde kesin kararın.

Çocukluğumu geçirdiğim kutsal yer,
Çizdiği tanıdık pamuk tarlası.
Toz kokusuyla büyümüş bir adam,
Ben bozkırda koyun otlatan bir çobanın çocuğu.

Şehirdeki her şey benzersiz, parçalanmış,
Bunda söğütler okumazlar şiir.
Kimliğini bulamadan yüreğim ölür,
Taşları kucaklayarak akmıyor nehir.

Buzdolabı cennet bahçesinden kalmaz,
Ne istiyorsan hepsini dile.
Benim için değerli ağacın dalından
Elimi soyarak kopardığım kayısı.

Anne, yine senin kucağına kanat çırpıyorum
Artık gelinlik elbisesi dikme akşam, sabahta.
Kalem tut elime yazabilirim şiir,
Şiirim, gideceğiz birlikte şehre.

Sevdiğim köyde kaldı kalbim,
Şiirlerim kaldı gerçekleşmemiş dileğimin avucunda...

KALBİM YAŞIYOR

Yüreğinin aşktan yıktığı bir tek sen değil,
Aşkın acısıyla sızlayan bir kalbe sahip olan
bir tek ben miyim?

Kader biraz şans verdiyse,
Vücudum ve ruhum ateşte yanmazdı.
Sevdim,
Ama yollarımız ayrı
Özlem kucaklap titretiyor vücudumu,
Adres yalnız, biz de yalnız gidiyoruz.
Gerçekleşmemiş arzusun kılıcı umudumu parçalara ayırdı.
Sevdim,
Ama kalbim pişmanlıklardan uzak,
Neyse ki o aşkın ev sahibi oldu.
Hasret, ıstırap, ayrılık yoldaş olsa da,
Sevincimi zerre kadar yok etmiyor.
Bugün mutluluğum başka ellerde,
Aşkı "alışmak"la değiştirdim.
Çocuğum ilerliyor arzularım yollarında,

Onun için yürekle anlaştım.
Güneş gibi ufukta sessizce battım ben,
Kaderin bana verdiği zaman atını aldım ve sürdüm.
Sevgilimi kaybettim ben,
Ama aşkı kaybetmedim yeniden buldum.
Zaman geçiyor vücudumu kucaklayan toz,
Katmanlarında vücudum kalmaz, doğru.
Aşk şarabını içen gönlüm diri ama,
Ölmeyecek, sevecek sonsuza kadar.

KADIN ÖVGÜSÜ

Kadına mutluluk ver, ona saadet ver.

Zülfıya Müminova

Kadına mutluluk lazım, saadet lazım,
Elmaslarla yapılmış saraylar değil.
Bir tek tatlı sözün dilencisidir yürek,
Sadakatten yaratılmış aşk varsa yeter.
Dünyayı hayrete düşüren en büyük mimar,
Gönüllerde inşa etti lütuf sarayını.
Kadının kendisinde yaşar bahar,
Kadın bir güzellik, incelik mevsimidir.
Okyanusun kucağında nadide bir mücevher,
İnci gibi temiz kalbinin dünyası.
Vücudunda yaşar binbir bahadır,
Dağlar gibi gururu, utancı.
Kadın var, yaşamak daha keyifli,
Farklı renklerle yansıtılır hayat.
Yüreğimdeki duygularımı açığa çıkarırım,
"Kadın var, aşk yaşar sonsuza kadar!"

Gulirühsar Ummatova

(Mamatkulova) 1993 yılında 7 Şubat'ta Andican Bölgesi'nin İzbaskan ilçesinde doğdu. Özbekistan Cumhuriyeti'nin bağımsızlığının 20. yıldönümüne ithafen "Vatan-menin gururum", "Andijan adabi gurungi" gençlik şiir derlemelerinde şiirleri yayımlandı. Ayrıca Mısır Cumhuriyeti'nde Arapça ve İngilizce olarak yayınlanan uluslararası "Journey to the Heart" derlemesinde yer aldı.

YAPACAK

Zahiriddin Muhammed Babür'ün hatırasına

Bakarsan, ruhun bedeninden dinlenmeden yapacak ah,
Vatan sevgisini bilmezse onu halk arasında günahkar yapar.

Şimdiki zamana kadar kabul edilen şah olmasına rağmen,
kalbi baharın ortasındaydı,
Başka bir ülkeye sığınır ve vatan sevgisinden yüksek
sarık yapar.

Bir kimse hasret zevkiyle asla bahşedilmezse,
İki dünya için affedilmez bir günah işleyecektir.

Kafanı evinden çıkarmak istiyorsan şiiri dinle,
Boburnoma sizi her zaman tehlikelere karşı uyacaktır.

Shahijahon sevgilisinin şerefi için Tajimakhal'i inşa ederse,
Kim saygı isterse Andican'da inşa eder.

Babur, Andijan'ını özleyen Afgan'ın üzerine sererken,
Rühsar kederini beyaz kâğıda mürekkep yapar.

ARAYIP

Ben intihar ettim mi senin için bir kız arayıp?
Yoksa şarkı söyledim mi bir ruh arayıp.

Halkta destan olan aşkının ne olduğunu söylemezsen,
Beni benden ayırma cesur tarla arayıp.

Ayrılıkla buluşmama dair ümidim sende kalırsa,
Beni öldürme bahar yağmur bulutu arayıp .

Aşkın kalbimin enstrümanını çalan bir melodiyse,
"Bir kere dinle" deme beni uykusuz arayıp.

Rühsar'un kalbini kırıp başka bir sevgiliye gidersen,
Kıskançlığım asılmak için ihanete uğramaz.

AŞK

Sen aşk istiyorsun, ben aşk diliyorum, aşk ortada sürükleniyor,
Aşıklar için yüz yüze rüyadır, aşk halklar arasında efsanedir.

Ah, aşkım ruhuna işkence ediyorsa ve seni deli ediyorsa,
Gözlerimi kör eden mum, ışıklarında pervane olan aşktır.

Saf duygularım vahşi nehirde akarsa,
Aşk, gözümün selinden her kalpte pınardır.

Derviş hisleri gelip hediye dilenmek için avuçlarını açtığında,
Aşk, rahmetini ayaklarına saçar ve ana gibidir.

Utanırsan, silinirsem, gönüller arasında dağılırsak,
Ayrılıktan aşk benim tarafımda ve senin tarafında.

YANAK ÜZERİNDE

Gerçeğin izniyle tek bir doğum lekesi sıgar yanak üzerinde,
O meleğin utancı çok yakışıyor yanak üzerinde.

Utançla âşıkları çağırıyorsa o gözler,
Biri bakarsa, önce bakışı yapışır yanak üzerinde.

Geceleri ay bakar ve yerinin güzelliğini ondan alır.
Gündüz güneş ve ay gözüdür ve kamaştırır yanak üzerinde.

Mecnun reddederse güzel kızın kalbi kanlar içinde,
Katil eller işkence yapar ve terbiyesizleşir yanak üzerinde.

Ruhsor, her zaman dileyin ve Tanrı size mükâfatını verecektir,
Gerçek aşkın öpücüğü yanağın üzerinde.

Hudaykulova Sabina Botir kızı

2000 yılında 1 Şubat'ta Nevaı şehrinde doğdu. Özbekistan Uluslararası İslam Akademisi'nin üçüncü lisans öğrencisi. Yayıncılık, edebi çeviri ve düzyazında yazıyor. 2018 yılında ABD'de yayınlanan "A writer's universe" uluslararası antoloji-

sinde iki kısa öyküsü ve bir makalesi yayımlandı. 2019 yılında "Navoi tourist map UZB" programını oluşturduğu için Özbekistan Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı yanında Fikri Mülkiyet Ajansı'nın lisansını aldı.

UYANIŞ

Ben gelip geçiciliğe sığamıyorum ey rabbim!
Tövbem yedi semaya ulaştı,
Söyle ne yapayım, sabrım soruyor,
Kalbim, yaşamak istediğim yer olan Kabe'mdir.

Reyyan'ı her an özlüyorum,
Ben değil, inan bana, aşkım sabırsız,
Kuran - doğru yol benim bin dakikalık zerrelerimdedir,
Ruhum senin meskenine mezarsız gidecek.

Bedenim mezarda sorularla,
Ya Rabbi la ilahe illallahu.
Yere değil, ödüle gömün,
Ya Rabbi Muhammedur Resulullah.

İnancımı bilgiyle güçlendir
Biliyor olabilirim, rüyalarımda görüyorum.
Beni sev, beni incele, ama bana yumuşaklıkla ver,
Aşkım yanabilir ve duamla soracağım.

Zekatım ruhumu kamçılusun,
Avucumda olan aşk duadır.
Her Ramazan'da sağlam olsun,
Görüntü ile uyanmak mutluluktur.

Deli deme, bitirmeme izin ver sevmeyi,
Farkındalıktan daha hızlı uyanıyorum, bırak gideyim.
Bilgeliğinle, cömertliğinle doldurayım,
Senin güzelliğine secdede ulaşayım...

İnancımla, sözümle öleyim,
Aşkım - Allah...
Ölümle uyanayım...

SESSİZLİK

Anne üşüyorum ve midem yanıyor
Yalanı inkar ederek etrafıma baktım
Mutluluk içtim her an
Ama binbir acıdan soluyorum.

Secdeden zevk istedim
Tövbem ve kıraatı farz mı?
Transistörde ne kadar zamanım var?
Söz vermem yeterli mi?

Başımı alıp Mekke'ye gideceğim

(Seni omuzlarımda taşıyorum,
Rabbimin kadir olduğuna inanıyorum)
Sonra...

Şarap içerek iştahımı yeneceğim
Ben aşığım, sevgilimin buluşmasını yakalayacağım
Söyle bana, bu dünyada ne yaparım

Ruhum Dar-us-Salaam'a doğru bir yolculukta
Hüzünle dolu yüreğim yâra
Rüyada mesken arasında arındım
Ancak, günahlar çok karanlık olur.

Teheccüd. Secdeyi öpen alın,
Bitti, yürek yanıyor
Bir an sustum anne
Ses geldi, ölüm gelmesin.

...yakın kaldı, dedi inancım, sabır
...en kısa zamanda topla, bundan sonra, ödül ver

İSYAN

Yürek yanarsa kimi arayacağını bilmez,
Gönül hangi sestten teselli bulacak,
Söyle bu et ne yapar, dinlemeyi bilmez,
O ses sessizlik gibi özlüyor.

Sessizdir, içi akşam olur, dışı sabah olur,
Bu dört duvar, doğu, batı, güney, kuzey,
Hangisi duyar, bir çığlık doldu ve bitti,
Belki yer ve gök dinliyordur

Pencereden dışarı bakar, yine susar,
Ebedi huzur, ebedî zikir, bu ezan
Allahu ekber...
Damlalar avucuna düştü, diye düşündü,
Yağmur değil, Rabbimin bir lütfudur.

Sabah yürek hüzne döndü, nihayet, nihayet
İnledi, beden soğuyor, ruh yanıyor.
Diz çöküp gülümseyecek,
Gözler susar, kalp atmayı reddeder.

Yine susar, yavaşça başını kaldırır,
Yüzünü göğe bakacak ve güzel bir vasiyet yapacak.
Kalp her sabah toz gibi toplanır, hastadır,
Düşmana karşı dörtnele koşan atlar gibi - Adiyat.

ŞAFAK

...
bu şafak
gerçekten güzel mi
gerçekten ilahi mi...
bu sabahın gelmesi zor görünüyor
sıradışı mavi
kalpteki tüm acı ve keder rüyadır
bu zayıf bedeni örten cübbedir
... yeşil, göksel ağlayanım, yeşil
Verdiğin büyük, sonsuz çığlık
...iyilik, gönlü özlemiş, iyilik.
Söyle, söyle...
Kaç kez dolaştın,
aradığın huzur nedir

Ne istiyorsun, neye ihtiyacı var?
Her kalp atışınızda bir okunuş olsun...

...

Sıcaklık gözyaşıma bir şey söyleyemez
Baş eğik, gözlerinde yaşlar var
burası - aşkım için bu senin için
gözlerinde yaşlar, başı eğik...

...

SENSİZ (Anneme)

Sen sensiz yaşamadın mı?!
Arzuluyorum yoldaşın olan mutluluğu.
Sensiz hayat Sargasso denizi,
Çok zor sahip olduğum mutluluk,

Bir o tarafa geçiyorum kendim, bir bu tarafa,
Kıyımı arıyorum, bulamıyorum.
Uzamlara gittiğinden beri,
Neden senin peşinden koşamıyorum.

Hatırlıyorum, bahardı, yağmurlu bir gün,
Bozkırda kovalamaca oyunu oynadık.
(Burada ilk kez
Ve
Son kez)
Yıkadık acımızı ses çıkarmadan,
Ve bugün komşu bozkırda yatıyorsun.
(Ve ben, şimdi seni kovalamak istiyorum)

Ama, sağlam ve kuvvetli yürüyorum,
Dilimde samimiyet, kalbimde yasin.
Ve kararım da dimdik duracağım,
Elimde Furkan, gönlümde isyan.

Büyükanne ve sen. Muhteşem konuşma. Dinledim.
Merhaba diyerek araya giriyorum
Rabbim bana güzel bir imtihan verdi. Anlıyorum
Aşkımı ve isyanımı eklediğim sözüm.
Gözyaşlarım benim suçlu günlerim. Diyorum,
Sessizce dinle, belki kulaklarım sağırdır.
Sonuncusu Nas, biter. Geri döneceğim
Münker ve Nekir seninle kalacak.

Tuttuğun gözyaşlarımda gülümse,
Acım, sensiz yaşıyorum.
İnandığın gülüşüm gözyaşlarım,
Mutluluğum, sensiz yaşıyorum.

Mutluluktan daha büyük bir ödülle nefes alıyorum,
Tanrı beni senden daha çok sevdi,
Babasız, sevgilisiz, sabırla yaşadın.
Hem babasız hem de sensiz bir aşkım var.

Halima Jumaniyazova Taganovna

1959 yılında Karakalpakstan'ın Turtkul Bölgesi'nde doğdu. Özbekistan Milli Üniversitesi Gazetecilik Fakültesi'nde okudu. Gazete ve televizyonlarda çalıştı. "Ko'ngil mulki", "Ko'ngil manzillari", "Muhabbat oroli", "Jaloliddin Manguberdi" adlı kitapları yayınlandı. Kitapları birçok dile çevrildi.

ŞEKSPİR

Sahne hayatının anlamıydı,
Ruhu Romeo'da titriyordu.
Her kahramanın acısıyla-
Onun kederi, ruhu benziyordu.

Büyük bir tarihi sahneye taşıdı,
Hak edilmemiş dünyanın bilgeliğini hırpaladı.
"Ya yaşam ya ölüm" diye bağırdı,
"Hamlet" de gerçeğin adaletini gösterdi.

Geceleri yaratılışın sevinciyle haykırdı,
Yalın ayakla ateşe basarsa.
Ne yazık ki, kalbinin içinde
Güzel bir çiçek bahçesi ıslıl ıslıl parlıyordu.

Sahneyi sevdi, yaratmayı sevdi,
Hepsinden bıkana kadar
Ve bir gün başını kalbinden çıkardı,
Hüzünle fısıldadı: Hayat kötü...

Gitti, sesi sahnede kaldı,
Ruhu buna her gün gülüyordu.
Adı hâlâ tüm dünyada biliniyor,
Onu hâlâ seviyorlar ve alkışlıyorlar.

İNANÇ

(Büyük bilim adamı Matyakub Köşcanov'un anısına)

Evren bir şiir şeklinde alevlenir,
Tatlı anılar uyandı.
Sen yılların derinliklerinden çıkıyorsun...
Edebiyatın adından söz ettiğinde.

Dinle, tekrar tekrar söyledin,
Yeniden doğmuş kelimelerin nefesi.
Ve yine dedin ki: gerçek bir şiirde-
Ruhun güneşi her zaman parlar.

Sözün tadını senden öğrendik,
Kalp ilahi zevkle sarsıldığında.
Yaşayan bir kelimenin nefesinde anladık-
Edebiyat hafif bir inançtır.

Yıllar geçse de mevsimler gelir,
Her an değerlidir her an bir klasiktir
Sözlerin çiçek bahçesinden, özlem bahçesinden
Sesiniz geliyor Usta.

KRİSTOF KOLOMB

Bazen bir mucize tesadüfen ortaya çıkar,
Hayatın tadından tam bir yudum almıyoruz.
Kaynayan okyanuslar bana hatırlatıyor,
Kristof Kolomb'un keşfi.

Hindistan'a seyahat etmeyi amaçladı,
Eski denizcinin hayali açıktır.
Okyanusta çağılayan dalgaları aştı
Sahilde bir vatan göründü.

Hindistan olabileceğini düşündü,
Ülkeyi öğrendi.
Dalgalarla sırtına dönen
Sevinçle bir şarkı söyledi.

Şansın gücünü bilmemeyi teklif etti,
Sonsuza kadar nereye gittiğini bilmiyordu.
Kalbi sevinçle çarpacaktı
Amerika'yı keşfettiğini bilseydi...

ÖZGÜRLÜK HEYKELİ

Özgürlük Heykeli - Düşler Heykeli,
Yüzyıllardır ayakta duruyor.
Milyonlarca turist iç çekerek ziyaret ediyor
Özgürlük sembolünü izlemek için.

Kadın kimdir, hayatın sembolü,
Başında çelenk, elinde meşale.
Mesafeye gururla bakar,
Gözlerinde hayaller yanıyor.

Bu büyük heykele baktığım anda,
Her seferinde hafif fantezilere sarılıyorum.
Görünüşe göre benim için taşındı,
Kadının elindeki bu gizemli meşale.

Dünyaya ilhamla bakıyorum,
Evren güzellikte benzersiz görünüyor.
Ama bana bir bulmaca gibi geliyor
Meşalede yansıyan yedi deniz.

Belki yedi iklim anlamına gelir,
Belki de yedi göğün döktüğü sevinçtir.
Ne olursa olsun bize yardım etsin,
Ve büyük özgürlük çok yaşasın!

YAZARLAR ARASI

Burada kuşlar her gün bir toplantı yaparlar,
Ay geceleri parlıyor.
Şairin dilinde olan esintiler,
Mutluluk şarkısına keyifle başlar.

Bu duygularda, duygular acele eder,
Yapraklar mutlulukla şiirler okur.
Nevai'nin şiirlerinde yeniden açılıyor,
On sekiz bin dünya içindeki dünya.

Bu şairlerin bahçesi, yazarların bahçesi,
Bu bölümde dünyayı bölüm bölüm okuyorsunuz.
Kalbin titremesi açıkça görülebilir
Sanki güneş kendine bir ev inşa etti.

Şairlerin ve yazarların duasında
Büyük hayat bilgeliğini anlıyorsunuz:
Vicdanı canlı olar bir millet
Edebiyatı başına kaldırırsa.

YAZILAR

Sohiba Gaybulla kızı

Türkistan'ın Karnak köyünde doğdu. Özbekistan Milli Üniversitesi Gazetecilik Fakültesi'nden mezun oldu. Öğrencileri için "Sotsiologiya va jurnalistika", "Jurnalistika va Xalqaro munosabatlar" adlı kitaplarını yayınladı. İlk kitabı "Xosiyatli Turkiston" 2003 yılında yayınlandı. 2018'de Astana'da "Kalbime Yakın İnsanlar" adlı bir hikaye derlemesi yayınlandı. 2019 yılında eserleri "Modern Özbek Hikâyeleri" (İngilizce ve Hintçe) derlemesinde yer aldı. (Delhi'de yayınlandı.)

TÜRKİSTAN BENİM VATANIM

(Öykü)

Arabamız şehrin temiz sokaklarında uçuyor. Kaldırımlardaki yolcuların bolluğu kadar, pikapların bolluğu da bu güzel şehrin güzelliğini ve ihtişamını azaltmıyor.

"Demek bizi havaalanına götürmeyi seçtin," dedim orta yaşlı soföre dönerek.

Saf Özbekçe, "Buradaki prosedür, otel listesine ve müşteri (sistem) listesine bağlı olarak, sürücülerin en uygun olanı seçebilmesidir" dedi. Üstüne üstlük yurt dışında bir yabancından Özbekçe bir kelime duyduğunuzda tüm benliğiniz bir gurur ve tarifsiz bir gururla dolar.

-Adınızı okudum ve muhtemelen Türkistanlı olduklarını düşündüm. Yanılmıyorum, diyerek gülümsedi ve bize baktı.

-Çocukluğum Çimkent'in eski kesiminde geçti. Özbek çocuklarla, uçan, top tekmeleyen çocuklarla büyüdük.

-Adımı öğrenmeye başlayınca ailem anavatanları Amerika'ya gitti. Bu kırk yıl önceydi. Babam minnettardı. Annem bizimle yaşıyor. Bir ailem var, çocuklarım. Hayatımız güzel. Sadece göbek bağı kanımızın döküldüğü memleketimi sık sık özlüyorum. Bu yüzden Özbek isimleri olan insanlardan emir alıyorum.

"Bu şehrin insanları çok kibar ve misafirperver," diye devam ettim.

-Evet, buradaki insanlar farklı, çok kültürlü, ne yaptıklarını biliyorlar. Yahudi bir ifadeyle, "Bazen yedi rupilik bir servetim oluyor ve arka bahçelerinde canla başla çalışan insanları gördüğümde, zavallı bir Özbek çiftçiyi hatırlıyorum" dedi.

-Belge düzeltme, seyahat masrafları gibi bir çok sorun var. Sonra iki kez memleketime gittim' dedi gözleri parlayarak.

-Umarım tekrar giderim. Doğu'nun gürültülü pazarlarını ne kadar özlediğimi bir bilerseniz, Çimkent'te kalan yakın tanıdıklardan bahsetmiyorum bile? Her şeyden önce fırından yeni çıkmış ekmek kokusu... Gözlerinde yine aynı heyecan kıvılcımları parladı.

-Anlıyorum ki bu özlem bizim için yeni değil. Geldiğimizden bu yana beş altı ay geçti, dedim.

Kızlar çay ve kahve ikram ettiler. Oğlum, "yabancı amcasının" kendisine verdiği oyuncağı aldığıında derin bir uykudaydı.

Büyükannemin sözlerini hatırladım.

"Büyükanne, neden köyü bu kadar çabuk özlüyorsun?" Şehirde iyi vakit geçirmek istemez miydiniz?" Anlamıyorsunuz, ben orada doğdum' derdi.

-Köydeki her şeyi özlüyorum: Sürü döndüğünde kurbağaların ve tozun yapılışını bile...

Sade ve samimi sözlerine güldük.

Uçağımız Türkistan'da Hazreti Sultan Havalimanı'na indi. Burada hava sıcak ve güneş parlıyor.

-Güzel Türkistan şehrine hoş geldiniz!!!

Bu sözleri duyduğumda, Doğu'nun görkemli şarkısını duyduğumda gözlerimden yaşlar süzüldü.

"Sorun ne amca?" - Oğlum bakıyor.

-Bunlar neşeli genç insanlar! Ülkemize döndük. Eve döndüğün için tebrikler evlat!

-Ona sarıldım ve yanağından öptüm.

-Türkistan'dan mı bahsediyorsun?

-Evet, bu kutsal toprak - büyük Türkistan - senin ve benim Vatanım!

VATAN SEVGİSİ

(Öykü)

Philadelphia'daki bir bilimsel konferansa gitmeye karar verdiğimde arkadaşım Azamat'ı hatırladım. Aynı üniversitede okuduk, ben su yönetimi okudum ve o teknoloji okudu. Üniversiteden sonra ilçe merkezine bir bilet aldım. Arkadaşım eğitime devam etmek için Avrupa'ya gitti. Her yaz tatildayken köyümüzde ya da memleketi Taraz'da buluşurduk. Son beş yılda iş yükü arttı ve ya evlenip burada kaldığı için köye gelmeyi bıraktı.

Yolculuk için ayrılmadan önce babamın hayır duasını almak için aceleyle köye gittim. İki haftadır köye gitmediğimiz için çocuklar da mutluydu. Köyüm Karatag'ın göbeğinde Karnak, bahçesi ağaçlarla kaplı güzel bir yer. Ne zaman köye gitsem moralim yükseliyor, sinirlerim rahatlıyor. Şehrin nefes kesen havasının ardından dağdan esen esen rüzgârın keyfini çıkarabilirsiniz. Kardeşim ailemle birlikte büyük bir bahçede yaşıyor. Bizi sıcak bir şekilde karşıladılar. Öğle yemeğinden sonra babamla köyde adet olduğu üzere kutsamalara gittik. Geçen hafta sınıf arkadaşım Tokhtasin'in babası Buzrukvorı vefat etti. İçeri girdiğimizde bir amca arkadaşımın yeğeni Cemşid ile avlunun

kenarındaki bir bankta oturmuş konuşuyordu. Babam usulca fısıldadı, "Dün gece amcam şehre gitti. Bir hafta köydeydi. Babasını kendi elleriyle mezara koydu." Oturduk ve merhumun ruhuna Kur'an okuduk.

Eve geldiğimde kendimi yalnız hissediyorum. Çocukluğumu koyun ve kuzu güderek geçirdiğimiz derenin etrafında tek başıma yürüdüm. Geçen yıl aynı zamanda Tokhtasin Taşkent'ten üç misafirle geldi. Ben de tatile çıktım ve köydeydim. Biri ağabeyimin danışmanıydı (doktorasını savundu), diğer ikisi de üniversitede birlikte çalışan meslektaşlardı. Köyümüzün güzel bahçelerinde iki gün boyunca misafirlerimizi ağırladık. Özellikle Şakarbulak'ta tatil yapmaktan ve balık tutmaktan keyif aldılar. Erkek kardeşim tek erkek ve iki kız kardeşi var. Çocukları birbiri ardına ölünce dedesi onu durdurması için çağırdı. Sadık Amca, tek oğlunu ona inanmadan dikkatlice büyüttü. Arkadaşım liseyi onur derecesiyle bitirdi. Baba, tek oğlunun kendisi gibi bir ketmon çalıştırarak siyahi bir iş hayatı yaşamasını istemiyordu. Şehir, Azim'e yuva yaptı. Büyük bir okulda patron olmayı bırak. Misafirleri izledikten sonra kardeşim çok içti ve çok sevindi. Bu durumda hiç stop görmedim. Bir noktada ağlamaya başladı: "Baba!" Sadece baba! Tek oğluna ders versen ve bilim adamı olsan ne yapardın...?!

-Çoban olabilir miyim?! Sana süt ve krema verdim!

Çiftçi olsaydım ağzına tatlı kavunlar koyar mıydım?!

Ya bir traktör sürücüsü olsaydım...?!

Her gün kollarında olurum, değil mi?!

Ben kimim, acımasız görünmek istiyorum?! Bilim adamıyken insan değildim! Ya kafanızda altın da olsa köyü şehre taşıyamazsanız?! Ya işimi bırakırsam ve hareket edemezsem?!

Ben kimdim?

Ağabeyim o kadar çok ağladı ki sanki içimde bir şeyler kırılmış da boğazıma bir şey takılmıştı. "Ah millet! Yalnız bir çocuğa

öğretmeyin, ketmon sürsün, sürüyü beslesin! Bırakın her gün bahçenizde yatsın, kör olsun! Yükünüzü hafifletsin!” Arkadaşımın ağzından çıkan acı çığlıklar hala kulaklarımda çınlıyor. Kardeşimi zar zor sakinleştirdim, uyuttum ve eve gittim. Ertesi sabah Tokhtasin tekrar tekrar sigara içti, benimle vedalaştı ve çalışmak için Taşkent’e gitti.

Ve bu yıl burada Sadık ota esaretini yerine getirdi. Bir hafta önce ilçe merkezinden geldim ve arkadaşımın yanında durma-đıma pişman oldum...

Ailemi köyde, ailemin yanında bıraktım.

“Yolunuz güvenli olsun! Kötülerle ortak olmayın, aşağılıklarla ortak olmayın! Sizi Yüce Allah’a emanet ediyorum” diye dua etti babam defalarca. Üç meslektaşımınla bilimsel bir konferansa gittim.

Azamat bizi havaalanında karşıladı. Ağzı kulağında. Bana sarıldı ve “Harika - harika, buradasın!” dedi. heyecanla tekrarladı. İngilizceyi eskisinden farklı bir telaffuzla konuşuyordu. Ağabeyim çok değişmişti, şişman, yakışıklı bir adam olmuştu, kahverengi saçları kulaklarını kapatıyor ve omuzlarından sarkıyordu. “Köye gidersen annen saçına saç tokası takar” diye şaka yaptım. Koyunlarının gözleri daha da kısıldı ve çok güldü. Bu yüzden bilimsel konferanstan sonra onunla tanıştık ve vedalaştık. Bilimsel konferansımız bittiğinde beni bir kafeteryaya davet etti. Orada karısını ve küçük kızını tanıştırdı. Ertesi gün beni uzak bir eyalette uzak bir eyalete davet etti. Azamat, eyaletin en büyük at çiftliklerinden birinin burada bulunduğunu söyledi. At çiftliği çok lüks, burada yaklaşık beş bin tokluk otlayıp ürüyor. Çiftlikte çeşitli Türkmen “Aşıl” atları, güneşte parlayan Arap atları ve daha kısa ve daha çevik Japon atları bulabilirsiniz. Bir ucundan atların yatakları, parıldayan ahırlar ve ber-rak sular akıyordu. Şaşkınlığımı gizleyemedim. “Aa, şu parıltıya bak! Çubuk yok mu?! Herkes porselen lamba! Makineli tüfek

bile altındaki çubukları temizliyor" dedim arkadaşşıma.

Ahırın kendisi birkaç mil uzunluğundaydı ve parkları toplam elli mil kaplıyordu. Bu koşullar gerçekten şaşırtıcı ve hoştu. Ama beni heyecanlandıran, hatırladıkça hâlâ yüreğimi titreten hikaye bambaşka.

Böylece, süvari gelmeden önce Azamat ve ben koltuğun kenarına oturup konuştuk. Kardeşimle sohbetim gitgide daha da hararetli bir hal aldı. Bekar zamanlarımızı hatırladık. Taraz'da bir gece kulübüne gittiğimizi, Azamat'ı köyümdeki en vahşi kızla tanıştırmayı ve diğer olayları hatırladık. Bir noktada, uzaktan, atın tekrar tekrar mızımızlandığını, bir şeyin canını sıktığını fark ettik. Bazı atlar durmadan dört nala koşar, toynaklarıyla tahta zemini tekmelerdi. Arkadaşım ve ben bu şekilde acele ettik. Can sıkıcı iki at bulduk. Bizi gördükleri gibi iç çektiler. Demir toynaklarla çiğnendiler. İçlerinden birinin yağıyla ızgarayı okşadım ve parmaklarımla yollarını taramaya başladım. Canavar yabancı değildi, başını tekrar eğdi, yüzümü ellerime dokundurdu ve kokladı. Bir noktada Azamat İngilizce karışımı bir sesle bağırdı. "Bak, bak! Gözlerinin içine bak!"

Vodarig! Her iki atın da büyük siyah gözlerinden yaşlar süzldü. Artık toynaklarıyla çiğnemeyi bırakmış, yumuşak bir şekilde fısıldaşmışlardı. O sırada yanımıza bir atlı geldi.

Süvari beyaz saçlı, sakallı bir kovboy gibi giyinmiş yaşlı bir adamdı. Hayvanlara dokunmanın kesinlikle yasak olduğunu söyledi. İki at gözlerinde yaşlarla bize baktılar. Azamat, durumu atlıya İngilizce olarak açıkladı. Süvari, "Sadakat ve zeka bakımından bu hayvanlar bazı insanlardan daha güçlü!" dedi ve bize baktı. Ben sana demiyorum, sana adam derim! Sana arkadaşım diyorum!"

Evet, bu yaratıklar Türkistan lehçemizi hemen kavradılar, heyecanla akrabamız, hemşehrımız ve yoldaşımız olduklarını söylediler.

Ah, akıllı hayvanlar! Türkistan'ın geniş tepelerini, solucan kokulu tarlaları özlediniz mi? Bazıları göbek bağı kanının ne kadar kutsal, pınarların ne kadar temiz olduğunu farkında değil!

İçimi dolduran çığlık dalgasını güçlkle bastırabildim. Keşke başka kimse olmasa da bu çaresiz yaratıklara sarılıp hıçkırığa ağlasaydım.

Zaman değişiyor. İnsan çocuğu dünyanın farklı yerlerinde yaşıyor. Her yere tuz serpilirse, insanlık orada yaşar. Ama Yaratıcı'nın gücüyle eşsiz, harika bir duygu özünü asla kaybetmez. Bu harika duygu nezaket! Anne Vatan sevgisidir!

Hulkar Hamrayeva

Filolojik Bilimler Adayı. Özbekistan Yazarlar Birliği Üyesi. Semerkant Bölgesi'nde doğdu. Okuldan altın madalya ve Özbekistan Milli Üniversitesi'nden onur derecesiyle mezun oldu. "Qizlar uchun ajoyib tuhfa," "Milliy universitet olimlari", "Akademik G'anijon Abdurahmonov," "Ozod domla o'gitlari", "Biz bilgan

- bilmagan Anvar Obidjon", "Shu aziz vatan barchamizniki", "So'z mas'uliyati" adlı kitapları yayınlandı.

ÖZBEKİSTAN HALK SANATÇISI GAVHARKHONİM MATYOKUBOVA: DANSLARDA ESKİ HOREZM

Ulusal dans tarihinin Avesto ile bağlantısı, halk mitolojisi düşüncesinin ilk kültürel aşamalarının estetik ilkelerine tanıklık eder. Özbek ulusal dans sanatının önde gelen temsilcisi, tanınmış bir sanatçı ve sanat eleştirmeni olan Gavharhonim Matyokubova, "Lazgi Efsanesi" ve "Anahita" danslarının yaratılmasında bu ilkelere dayanmaktadır.

Tarihsel temalı dansları ona geçmiş gizemini, doğanın ve dünyanın güzelliğini hissetmenin bilgeliğini anlamayı, güzellik ve incelik dünyasının tadını çıkarmayı öğretiyor. Gavharkhanım her araştırmasında milli kültür ve dans tarihinin temel sırlarını, karmaşık ve kafa karıştırıcı noktalarını bilimsel olarak bulmaya ve bu noktaları günümüz gençliğine aydınlatmaya çalışır. "Ofatijon Lazgi" ve "Lazgi" monografileri, özgün buluntularıyla haklı olarak kültürümüzün hazinesini zenginleştirmiştir. Küçük

parçacıklar gibi görünen nesnelerden ve karakterlerden büyük sonuçlar çıkarma yeteneği sanat tarihinin önemli bir özelliğidir ve yazar bu konuda popüler efsanelerden ve hikayelerden geniş ölçüde yararlanır. Bir sanat tarihçisi ve etnograf olarak, G. Matyakubova sadece dansın tarihi ve bu sanatla ilişkili kostümler, süs eşyaları ve süslemeler ile değil, aynı zamanda tarihin tam bir anlayışını sağlamaya çalışan niteliklerinin özellikleriyle de ilgilenmektedir. dönem. Dans sanatı, özellikle kültürel çalışmalar biliminde bir yenilik olan "Lazgi" dansının tarihi üzerine yaptığı derinlemesine araştırma, tarihsel-bilimsel-etno-sosyolojik kaynakları özetleyen bir monografi oluşturmak için özel bir cesaretti. .

Özbekistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nın "Milli dans sanatını daha da geliştirmeye yönelik tedbirler hakkında" Kararı, "bu sanatın bugün hayatın her alanında meydana gelen köklü değişikliklere uygun olarak geliştirilmesinin, gelecek nesillere aktarmak ve bu alanda eğitim ve propagandayı güçlendirmektir.

Gavharkhanım, "Lazgi Efsanesi", "Anahita", "Yumuşak Konuşunca", "Taşlar Konuşulduğunda", "Lagan Oyunu", "Altı Halife", "Zikr" gibi folklorun kayıp unsurlarını yeniden canlandırdı. Yazarın iyi çalışılmış Harezmi dansı tarihi ve onunla ilgili teorik ve bilimsel kaynaklarla tanışması, "Lazgi" monografinin yaratılmasının temeli oldu. Lazgi'nin tarihini, oluşum ve gelişme aşamalarını, estetik ve manevi manzarayı, ulusal imajı bünyesinde barındırır.

Halkımızın kültürel ve felsefi mirası söz konusu olduğunda, Zerdüştlüğü kutsal kitabı "Avesto" büyük önem taşımaktadır. Bu ilkelere dayanan manevi gelişim ve ahlaki ilkeler, asırların çizgisini aşmış ve bir sonraki gelişmeyi yaratmıştır. Özbekistan Halk Sanatçısı, Harezmi dansları araştırmacısı ve propagandacısı G.Matyakubova, Lazgi dansının tarihsel köklerinin Avesto ile

bağlantılı olduğunu söylüyor: Ritmik olarak oluşturulmuş "goh"ların hatırlanması kolaydır, nesilden nesile bu şekilde aktarılmıştır. "Lazgi dansı eşsiz ritmi sayesinde günümüze kadar gelmiştir." Gavhar Matyokubova'nın iki danslı dizisi "Anahita" ("Uyuyan Güzel"), çalışmalarını bir sonraki aşamaya taşıdı. Güneş ışınlarını özgürlük olarak bilen ve iyilik için çabalayan insanların ruhunu, cesaretini, hayallerini ve özlemlerini yansıtır.

Mevcut kaynaklarımıza göre, "Anahita, Zerdüştlükte refah ve esenlik tanrıçasıdır. Eski çiftçiler, yağışı ve üretkenliği Anahita'nın mucizesi olarak görüyorlardı. Antik heykeltıraşlar, Anahita'yı bir elinde nar veya elma tutan bir kadın şeklinde tasvir ettiler. Arkeolojik kazılar, Anahita'nın seramik heykellerini de ortaya çıkardı."

Rus arkeolog M.G. Vorobeva "Хорезмские терракоты" makalesinde MÖ. 4. yüzyıl ile MS 4. yüzyıl arasında Khorezm'deki antik kalelerde bulunan seramik heykeller hakkında yazıyor. Bugünkü Khazarasp ilçesinin topraklarından çıkarılan eserler arasında "Başörtülü Tanrıça" heykeli de vardı. Bilim adamlarına göre bu pişmiş toprak, Harezmi tarihinin eski dönemine ait, tıpkı Kale duvarlarında bulunan resimler gibi, resimlerin çoğu da eşkenar dörtgen. Aynı zamanda Prof. Vorobeva, eski zamanlarda Khorezmians'ın Anahita'yı su tanrıçası olarak yücelttiği Amudarya yatağında bulunan kadınların imajına da benzediklerini belirtiyor. Ayrıca Avesto'daki Tanrıça'nın Eşarplı imajını tanrıça Anahita ile karşılaştırır. Arkeolog Yu. Rapoport, araştırmasında, Dünya'nın harabelerinde bulunan dans eden maskelerin odasının Anahita tapınağı olabileceğini söylüyor. Odanın duvarlarında dans eden kadın ve erkeklerin resimleri var. Aralarında uzun elbiseli bir dansçı resminin parçaları var.

Gerçek dans bir oyun değil, vücut hareketlerinin ve zihnin

zarif bir uyumdur. Birbirlerinden ayrı bir güzellik formuna giremezler. Antik ağda insanlar çevrelerindeki olaylara ve doğa olaylarına tepkilerini dans yoluyla ifade ederlerdi. Duygularını, kalp ifadelerini, sevinçlerini ve üzüntülerini dile getirdi. G. Matyakubova'nın sahnelediği tarihsel bir tema üzerine yapılan danslarda öncelikle geçmişin, bugünün ve geleceğin kökleri birbirine bağlanıyor. Bu klasiklerde, Büyük ustalar Tamarakhonum ve Mukarramahanum'in zarafeti ve sanatı, Onajon Sabirova'dan miras kalan coşkuyla birleşerek hoş duygular, ilgi ve umut uyandırıyor. Dansının hareketlerinde ve narin jestlerinde, insan kalbinin öfkesiyle anlık olaylar ve durumlar uyandırılır, kalbin derinliklerindeki tutkulu deneyimler canlanır ve bazen acı ve sevinç duyguları izleyiciye açıkça görünür hale gelir... Aşkın ateşi, arzular, bağlılık duyguları devreye girer. Gavharkhanum, Anavatan'ın tarihine ve milli değerlerine olan sevgisini, geçmişe dair okuduklarını, bildiklerini ve duyduklarını, hayal güçlerini ve içsel deneyimlerini danslarda dile getirerek seyirciyi hayatın çelişkilerinin özünü düşünmeye ve anlamaya teşvik eder.

Nasrullaeva Gülşen Samadovna

Filoloji Felsefe Doktoru. (Doktora)

2003 yılında Özbek Devlet Dünya Dilleri Üniversitesi'nden lisans, 2003-2005 yıllarında Karshi Devlet Üniversitesi Yabancı Diller Fakültesi'nden "Dilbilim" alanında yüksek lisans derecesi aldı. Özbek dilbilimi

minde antroposentrik metaforun bilimsel çalışması üzerine dünya çapında farklı dillerde yayınlanan bilimsel dergilerde ve koleksiyonlarda makaleler sundu ve uluslararası konferanslarda bir dizi konferans verdi.

ŞİİR METİNLERİNDE ANTROPOMORFİK METAFOR

Özbek dilbiliminde dünyayı daha derinden anlamamanın bir aracı olan metaforların incelenmesi üzerine bir takım çalışmalar yapılmıştır. Özellikle U.S. Kabulova, metaforu edebi bir terim olarak görür ve benzetme araçlarının düşmüş olmasıyla ayırt eder. Diğer dillerde olduğu gibi, metafor çalışmaları, yirminci yüzyılın son on yıllarında Özbek dilbiliminde ciddi bilimsel gelişimini bulmuştur.

Özbek sözlükbilim uzmanı MM Mirtojiev, metaforları konuşma ve dil fenomenleri olarak ikiye ayırır. Özellikle, DS Khudaiberganova, metafor çalışmalarına yeni, modern bir yaklaşım getiriyor. Metnin önemli bilişsel-anlamsal önemine ek olarak, bilim adamı metaforları dil sahiplerinin ulusal-kültürel düşüncesini yansıtan ve metaforlara dayalı metinlerin metin biçimlerini tanımlamaya ve tanımlamaya izin veren bir fenomen

olarak görür, metaforları emsal formları olarak değerlendirir. Metin...

Bununla birlikte, dilbilimde antroposentrik çalışmalar yapılmış olmasına rağmen, antropomorfik metafor türü özel olarak çalışılmamıştır. Çeşitli discuslarla bağlantılı olarak antropomorfik metaforların incelenmesi, büyük bilimsel, teorik ve pratik öneme sahiptir.

Antropomorfik metafor. Bir kişinin ismine ve ona ait olan nesnelere (beden, giysi) dayalı bir metafor, ayak, eller, ağız, dil, diş, kulak, baş, boyun gibi sözlüklerin anlamlarının metaforik aktarımıdır.

Şiirsel metinlerde antropomorfik metaforların kullanımı özel çalışma gerektiren bir çalışmadır. Bu, bir şair örneğinde de görülebilir. Burada Rahmon'un metafor yaratma ya da var olan metaforları kullanma becerisi dikkatimizi çekti. Şair ne yazarsa yazsın, elbette aktif olarak antropomorfik metaforlar kullanır.

Ş.'nin şiiri aracılığıyla. / Gece yarısına kadar uyuruz, / Gizemli yıldızları sayarız. Şairin şiiri incelendiğinde dağ imgesine defalarca atıfta bulunduğu anlaşılır. Aslında onun şiirlerinde dağ metaforik bir anlam taşır, yani çoğu zaman taşınabilir anlamları temsil eder.

Şairin şiirindeki dağ, şairin yükselen ruhudur, acıların sevincidir. Herhalde bu yüzden şairin ilk şiirinden son şiirine kadar dağlar onunla yaşar: Dağ ağır ağır iç çekti - / rüzgâr vadilere koştu, / hilali sakladı./ Dağ ağır ağır iç çekti, Gönül uyandı derin bir uyku, / Dağlar gibi iç çekmek gerekir. iç çekmek, uyanmak, koşmak için tipik fiiller dağa, rüzgara, kalbe uygulanır.

Dağ teması en son şiirlerinde de mevcuttur: Nodirajon, Shoirajon, / bedenim hareket etmiyor / uzak vahalardan dağlarım seslen / , gökyüzü hava dolu / sadece bana dokunmuyor ... / Nodirajon, Shoirajon / Bedenim kıpırdamıyor, / karlı dağlara gidiyor: / bir şair yalan söylüyor, deyin / Tanrı'nın avlusunda ...

/ gökyüzü hava dolu / sadece bana ulaşmıyor ... /

Bütün bunlar, ondan ayrılmaz olan Anavatan, anavatan ile bağlantılıydı - aşk. Şair, duygularını metaforlarla ustaca ifade etmiştir. "Dağlarımı uzak vahalardan çağırın" derken insanları kastediyor.

Şavkat Rahmon'un şiirinde dağların önemli bir yeri vardır. Özellikle Alay Sıradağları diğer dağlara hiç benzemez. Dev kuzeydoğuları andırıyor. Keskin bıçaklara saplanmış gibi görünen kaya katmanlarını gördükçe doğanın gücüne hayret ediyoruz. İsimler de tuhaf: Ketmontog, Kettantog, Ettantog, Eşiktaş, Beşiktaş. Shavkat Rahmon'un dağlara olan çekiciliği, çocukluğunun büyük bir kısmını dağlarda geçirmesinden kaynaklanmaktadır. / Gizli yılların pençeleri / Sarbon'u öldüren katilin sesi./ Mecazın şairin şiirindeki yeri bu şiirin metninden açıkça görülmektedir.

Sh.Rahmon'un şiirlerinde, bahar manzaralarının yarattığı sessiz, belirsiz sesler fikrini oluşturan benzer metaforların aşığıdaki örneklerini bulabilirsiniz: Bahar sana inanıyor, bak, / gözlerinde uçuşan kalp - / sana bakıyor, / baharı seveceksin./ Gözlerinin içine bak, Sürme onu - / bininci kez hata yapma./ Bahar kapından çıkmaz, / Sen aslına dönene kadar./ Çılgılık atan ırmaklar, / Nefesinden renkler esecek, / yeşil kuşlar oynayacak, / çiçekler yanacak...

Bu özellik, tek bir metaforun evrimi analiz edilerek gösterilebilir. Bilinir ki parlar ve yatar / mavi sulara ay kırılır./ Gelen buz gibi meltemde - / yaşlı dağın iç çekişleri./ / Geceleri sıcacık boyunlar kabarır./ Aniden sıcak yazlar akar ve bahçeler sessizdirler./ Şiirin özel durumunda (eski bir dağın iç çekişleri, ay parçaları, neşeli vadiler, sıcak yaz vb.) metaforların, özellikle antropomorfik metaforların parlak örnekleridir.

Şu metafor da şairin bahar izlenimlerini yansıtıyor: Şafakta yeşil bir ağaç / yüzünü pencereye bastırdı / cam yüzeye usulca

yazdı - / çiçekler. / Isık çalan bir rüzgârla geldi, Parfüm mahallesi bitti./ Güneş batıyor gibi... / Dünya boğuluyor. / Her bahar bir ağaç bana erimeden yaşamayı öğretir./

Antropomorfik metafor, Sh'ın özel bir dilinin yaratılmasında da önemli bir rol oynamıştır. Rahmon'un şiiri. Şiirlerindeki antropomorfik metaforları incelemek, sözlükbilimsel olarak çalışmak, bir sözlük derlemek gerekir.

Dil araçları, konuşma durumlarında potansiyellerini tam olarak ifade edebilir. Edebi metinler toplumdilbilimsel açıdan incelenirken, analiz için seçilen şiir ve nesir metinlerin analizinden hareketle yazarların metaforları ne kadar etkili kullandıkları ortaya çıkmış, bölümde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Metaforların, özellikle antropomorfik metaforların şiirde özel bir yeri vardır. araştırma nesnesi olarak aldığımız şiirlerde çok az rastlanır.

Dil ve birimleri öncelikle sosyolinguistik bir fenomen olarak ekonomik bir fenomen olarak incelenmelidir. Bununla birlikte, son yıllarda yürütölen araştırmaların çoğu bilişsel-pragmatik veya üslupsal öneme sahiptir. Antropomorfik metaforların Özbek dilini ve edebiyatını yeni sanatsal araçlarla zenginleştirdiği tespit edilmiştir. Dilbilimde, dilbilimsel birimlerin dilbilgisel, üslupbilimsel, dilbilimsel, psikodilbilimsel, bilişsel-pragmatik çalışma son derece önemlidir, ancak antropomorfik metaforlar da dahil olmak üzere dil birimlerinin toplumdilbilimsel analizi, dil araçlarının sosyal statüsünü, önemini ve dilsel değerini ortaya çıkarır.

Ramanova Şahlo Şükrullayevna

1987 yılında 25 Şubat'ta Karakalpakstan Cumhuriyeti'nin Turtkul şehrinde doğdu. 2009 yılında Nukus Devlet Pedagoji Enstitüsü'nden mezun oldu. "Hilol" (2003), "Mehr elchisi" (2005) ve "Tong qo'shig'i" (2019) adlı kitapları yayımlandı. Şiirleri "Umid chechaklari", "To'rtko'l tarixi", "Guldasta", "Yoshlik mavjlari" derlemelerinde yayınlandı.

AZAM ÖKTAM ŞİİRLERİNDE İSLAMİ AYDINLANMA HİSLERİ

Yetenekli ve duyarlı bir şair olan Azam Öktam'ın şeriatın özünü şiirsel maharetle şiirlerine taşıyan eserinin kendine has bir özelliği olduğu söylenmektedir. Yetenekli bir şair olan şair Azam Öktam, kısa ama anlamlı hayatı boyunca yürekten yazdığı yazıların her satırını kaleme almıştır.

Figüratif düşünme, metaforlar aracılığıyla sembollerin yaratılması şiirin gerekli gereksinimleridir. Onlarsız şiir kuru bir sözcüktür, çıplak bir dizeden başka bir şey değildir. Hadis-i şerifte de belirtildiği gibi, "Büyülü bir şiirde hikmet vardır."

Dağlar bir dinleyici olarak susar,

"Allahu ekber" deyince gök gürlledi

Kim onun gibi dua edebilir,

Yağmur, bu fısıltılı bir dua.

İşte mesel, işte sahne, işte sessizliğin yankısı, yankının belagatli şiirsel yansıması! Bu tür hüznü dizelerin şairin şiirinin orijinal süslemeleri olması elbette sevindirici.

Büyük bir figürde harika bir söz vardır: “Şair olamazsın ama vatandaş olmalısın.” Bu anlamda Azam Öktam’ın ülkesinin, halkının gerçek bir kahramanı olduğunu, özverili, cesur ve gerekirse cesur olduğunu söylemek abartı olmaz. Büyük bilgin Ozod Sharafiddinov’un aşağıdaki haklı itiraflarının bunu kanıtlaması şaşırtıcı değildir:

“Azamcan, öğretmenlerin potansiyelini ve deneyimini anlamak, onları derinlemesine analiz etmek, onlardan sonuçlar çıkarmak için güçlü bir arzuya sahipti. Tarihimizde ilk kez Kuran Özbekçe’ye çevrildi. Azamcan, ailesiyle birlikte kopyalanan bu büyük eserin başlatıcılarından biri oldu ve onun editörlüğünde kutsal kitabımız yayınlandı. “Boburnoma”, “Muhtasar”, “Dört Milletin Tarihi”, “Sabotul Ojizin” gibi eşsiz kitapların editörlüğünü yaptı. Cholpon’un “Baharı özlüyorum” koleksiyonu, uzun bir ayrılıktan sonra Azamcan’ın çabalarıyla yayınlandı. Eski Yulduzcha yayınevinin Cholpon olarak yeniden adlandırılması da Azam Öktam’ın bir girişimiydi. O yıllarda çok düşündük. Düzyazı alanındaki araştırmaları şiirdeki kadar akıcı ve etkileyicidir. En önemlisi, modern Özbek şiirine dini ve aydınlanma tonlarını ilk getirenlerden biriydi. Taraddud ve Ikki dunyo saodati adlı kitapları onun derin bir Kuran bilgisine sahip olduğunun kanıtıdır.

Son yüz yılın tarihi poetikasına bakacak olursak Azam Öktam, Özbek şiirinin gelişimine büyük katkı sağlayan büyük şairlerden biridir. Azam Öktam’ın eserleriyle tanıştığımızda, Oktamona sanatıyla Özbek şiirinde çalışmalarının ivme kazandığını görüyoruz. Şair, kendine özgü bir üslup bularak ve iki bilgi kutbundan birini işgal eden şeriatın hükümlerini, dini ilimleri şiirsel bir beceri ve zarafetle ayetlere dahil ederek şiir in-

celemesinde ustalaşmıştır.

Şeyh Muhammed Sadık Muhammed Yusuf'un anlattığı gibi: . Her Müslüman'ın her zaman onları eda etmeye hazır olması ve ibadetlerinin tadını çıkarması gerektiği gerçeği, güzel jestler, harika çizgilerle karakterizedir. Böyle bir özlem kesinlikle çok iyi bir hamle. İnsanları şiir üslubuyla iyiliğe çağırmak, kulluk vazifesini anlamaya davet etmek etkilidir. Bu da şairin eserini güçlü kılar. [Azam Öktam'ın "Morning Hearts Cry" adlı kitabından bir alıntıdan.]

Gerçekten de, dini bilgi, insan mükemmelliği için seküler bilgi kadar önemlidir. Bu nedenle duyarlı şair Azam Öktam'ın eserinin kendine özgü yönünün etkisi tüm dönemler için yüksek ve önemlidir.

Şeriat kelimesinin sözlük anlamı "Özbek Dilinin Açıklayıcı Sözlüğü" kitabında şu şekilde verilmektedir: "Şeriat doğru yoldur; İslami kurallar ve düzenlemeler. İslam hukuk sisteminde: dini, cezai ve sivil bir dizi. Müslümanlar tarafından Kuran'a dayalı olarak geliştirilen kurallar... Buhara'da bir medresede okurken şeriatı ve mezhebin öğretilerini okudu ve Kuran'ı ezberledi. P. Kadırov, Yıldızlı Geceler." [Cilt] 4, sayfa 547.]

Azam Öktam'ın çalışmalarının tutarlı çalışması sırasında, her müşterinin zihni önemli kaynaklardan beslenir. Çünkü Kur'an ayetlerinin muhtevası ve bütün kitapların anası olan Hz. dünya, sade ve akıcı bir dille ortaya konmuştur. şiir çağındaki anlatımı, şiirin özünden anlaşılan düşünce ve sonuç duygularıyla şairin manevi derinliklerini doldurur. Şair Azam Öktam, "Cennet bu Dünya'dadır" şiirinde Peygamberimiz (s.a.v.)'in yedi şeyi emrettiğini, yedi şeyi de yasakladığını söyler:

Yürürken cennet -

Hastaları ziyaret edin.

Bu sefer gerçeğe gitti -

Cenazeye katılırsınız elbette.

Hapşıran, "Elhamdilillah" der.

Cevap: "Yerhamukallah."

Cahillerin eve girmesine izin verme,

Merhaba derlerse, cevap verirsin.

Halife yeryüzünde bir adamdır,

Mazlum insanlara yardım edin.

Dostluk bağına asla koparma,

Yemin etme, yemin edersen kırılma.

Bara ibn 'Azib (Allah Ondan razı olsun) dedi ki: Bize hastaları ziyaret etmemizi, cenazeye katılmamızı, hapşırduğumuzda cevap vermemizi, selam vermemizi ve mazlumlara yardım etmemizi söyledi. Çağrıldığı yere gitmesini ve yeminini bozmamasını emrettiler. Şiirin tefsirinde bu hususta başka hadislerden de yararlanıldığı ve bu şiirlerin her birinin bu şekilde şerh edildiği söylenmektedir. 1998 yılında yayınlanan İki Dünyanın Saadeti kitabı, Peygamberimiz (sav)'in rivayet ettiği kırk dört hadisini manzum tefsir ve şerhlerini içermektedir.

Naraliyeva Şahlo Camal kızı

Kazakistan Cumhuriyeti'nin Çimkent şehrinde doğdu. Özbekistan Milli Üniversitesi Özbek Filolojisi Fakültesi'nden mezun oldu. Onun Özbek dili ve edebiyatı, modern şiir, eğitim, milli gelenekler üzerine makaleleri Kırgızistan, Tacikistan, Türkiye, Rusya, Kore'deki toplama ve dergilerde yayınlandı. 2019 yılında "Bedenden Eğitimi", "Müzik", "Girişimcilik ve İşletmenin Temelleri", "Grafik ve dizayn" kitaplarını çevirdi.

ÖĞRENCİ KONUŞMALARIN BÜYÜMEDE ŞİİR METNİNİN ÖNEMİ

(Özbekistan Halk Şairi Siraciddin Seyyid'in şiir örneği üzerine)

Küreselleşme çağında yaşanan değişimler her alanda olduğu gibi eğitim sürecini de etkilemiştir. Çok seviyeli bir eğitim sisteminin getirilmesi, anadil eğitiminde de köklü yenilikler gerektirecektir. Genç neslin ruhsal gelişimini sağlamak için müfredatta köklü değişiklikler yapılmaktadır.

Özbek dilinin dünyanın en eski ve zengin dillerinden biri olduğu ve dünya camiasında yüksek bir itibara sahip olduğu bilinmektedir. Bir insan doğduğu andan itibaren, ana dilinin ruhsal olgunluğundaki, toplumun kültürel ve aydınlanma gelişimindeki rolü kıyaslanamaz.

Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev'in haklı olarak belirttiği gibi:

“... Anadiline saygı, her yurttaşın çocukluk görevidir. Ulusal dil, ulusal bilinci oluşturur. Ana dili süresiz olarak öğrenin, çünkü atalarımızın yaşam deneyimi, dünya görüşü, davranışı, özgünlüğü bu dile yansır. Dile karşı tutum aslında rüzgâra karşı tutumdur.”

Ortaokullarda öğretilen dersler arasında ana dili doğrudan çocuğun kalbini, ruhunu ve maneviyatını geliştirmenin bir aracıdır. Anadil dersleri sadece bir uzman oluşturmaya değil, aynı zamanda kişinin maneviyatını geliştirmeye, onu bağımsız yaşama hazırlamaya da hizmet eder. Aslında, çocuklar bebeklik döneminde ana dillerine maruz kalırlar. Ana Tanrıça ve daha sonra çeşitli masallar dinleyerek çocuklarda iyi nitelikler oluşur. Bu kavramlar, ilköğretim sınıf okuma kitabı ile daha da pekiştirilir. Üst sınıfta şiirler, destanlar, folklor örnekleri ve klasik edebiyatımız, hikayeler, öyküler ve romanlarla tanışmaları sonucunda söz sanatı ile tanışırlar.

Maneviyat, konuşma kültürü ve konuşmaya karşı tutum, özlü ve özlü, sözlü ve yazılı anlatım, kişilerarası ilişkiler, inançlar ve evrensel duyguların oluşumunda edebiyat ve sanatın eşsiz rolünü derinden anlayan atalarımız, uzun zamandır çocukların okuryazarlığına odaklanmışlardır. Sanat, düşüncelerini şiirle ifade edebilmelerini, konuşmalarını folklor örnekleriyle süslemelerini ve şiir sanatlarını kullanmalarını övdü.

Ünlü yazar ve çevirmen Özbekistan Halk Şairi Sirojiddin Seyyid'in yurtseverlik konulu eserleri, öğrencilerin maneviyatını geliştirmede ve dünya görüşlerini zenginleştirmede özel bir rol oynamaktadır. Eserleri arasında “Yuking yerda qolmayay”, “Kitabxonlik”, “Mardi meydan ogʻlonlar”, “İftixor”, “Jonim Vatan”, “Ozod, obod, gul Vatan”, “Olamga nur sochgan ostanamdirsan”, “Cumhurbaşkanının kitabı”, “Yangi maşası”. Yeni Gün”, “Sahibkiran'ın Sonsuzluğu”, “Özbek-Türkmen Manzumasi”, “Özbek'in Parlak Çocuğu”, “Edebiyat”, “Acıların

Ülkesi veya Sangardak ve Amerika" yaratıyor. Şair, "Jonim Vatan" şiirinde şöyle der:

*Vatan benim parlayan kalem,
Ay ve güneş benim sonsuz kalem.
Diğer tüm kalelerimi unutuyorum,
Vatan benim doğduğum yerim,
Oynayarak ve gülerek büyüdüğüm yerim.*

Bu mısralarda şairin yurtseverliği güzel ve eşsiz bir şekilde ifade edilir. Seyyid'in yeteneği, sıradan yaşam olaylarından büyük felsefi sonuçlar çıkarmasıdır. İyiliği ve iyiliği söylemek, doğanın ve hayatın güzellikleri, sevgi ve bağlılığı yüceltmek, en saf insani duygular, sınırsız vatan sevgisini haykırmak, dünyanın tanıdığı büyük atalarla gurur duymak, bağımsızlığı övmek en önemli yönleridir. şairin eseri:

*Sen benim atalardan miras kalan merhametimsin,
Sen benim hikmetim katmanlı hadis,
Cesaretten inşa edilmiş ülkemsin,
Sen benim gururumsun, gururumsun, gururumsun,
Benim yerim dünyanın yüzünü zafere çeviren yerdir.*

Çizgilerin merkezinde ideoloji, canlılık, ulusal kimlik, kıskanılacak metaforlar, tutkulu ve şaşırtıcı popülizm gibi hem okuyucuyu sevindiren hem de bilincinde bir gurur duygusu oluşturan değerler var. Sonuçta, zamanında eğitim araçlarının çocuğun kişiliğinin, bedeninin ve ruhunun gelişimi üzerinde olumlu bir etkisi vardır. Özellikle anadili derslerinde edebî metinlerin incelenmesi, onun kendi kişisel düşünce ve tutumlarına sahip olmasını sağlar.

*Buğday tanesi gibi büyüyen sözüm vatandır,
Ben kimim sensiz, ben yalnızım Vatan?
Sen benim dünyadaki aydınlık yüzümsün Vatan,*

*Canım, vatanım, bedenim, vatanım, gözlerim, vatanım,
Altın yıllarını yaşıyan yerim.*

Sirociddin Seyyid'in vatan konulu her şiirinde istiklal sevinci parlar. Ana dilinin tüm resimsel araçlarını verimli, mücevherli bir maharetle vatani yüceltmek için kullanır, şiirsel sözlüğe özgü yeni birlik ve ifadeler yaratır.

Şiirleri her zaman atasözleri ve deyimlerle süslenmiştir. "Biri-ni Düşün" şiirinden alınan aşağıdaki dizeler bu düşüncemizin kanıtıdır:

*Anavatanınızda - laleler,
Beşikler, ninniler,
Bu zamanlar tekrarlanmıyor
Düşünün, bir tane görürseniz,
Birini görürsen şükret.*

Şairin seçtiği temalar, yarattığı sanatsal semboller, metaforlar okuyucunun kalbine ve ruhuna yakındır. Halkını onurlandırmak ve yüceltmek için en zor kelimeleri bulur.

*Ülkeyi mutlu eden,
Ruhuna uyan,
Seni baştan inşa eden
Binalara selamlar olsun.*

Bu tür hareketli şiirlerin analizinde ileri pedagojik teknolojilerin kullanılması, öğrenciler arasında bir rekabet ortamı yaratır ve onları inisiyatif almaya ve ruhsal ve ruhsal olarak gelişmeye teşvik eder. Bu bağlamda ileri pedagojik teknolojilerin dostane ilişkilerin oluşmasında ve kurulmasında etken olduğunu söylemek yanlış olmaz. Örneğin, etkileşim iki kişinin etkileşimidir, yani öğrenme süreci diyalog şeklini alır. Etkileşim - hareket, duygulanım, öğrenci ve öğretmen, öğrenci ve şair

etkileşimlerinde ortaya çıkar. Etkileşimli yöntemin temel amacı, öğrenme süreci için en uygun durum aracılığıyla öğrencinin aktif, özgür düşünmesi için bir ortam yaratmaktır. Dersin etkileşim esasına göre düzenlenmesi, bu süreçte hiçbir öğrencinin dışarıda bırakılmadığı, yani şiirlerdeki olayları şiirlerle ilişkilendirerek gördüklerini, bildiklerini ve düşündüklerini açıkça ifade etme fırsatına sahip olmalarıdır. harika insanların hayatları. Hem öğrencinin kelime dağarcığı artar, hem de karşılıklı bilgi, fikir, fikir alışverişi süreci gerçekleşir. Şiiri anlayarak, vatanın tarihi hakkında yeni bilgiler, karşılıklı destek, karşılıklı dostluk sürecinde ustalaşma arzusu artar. Bu büyük bir eğitimsel öneme sahiptir. Bu, şiirsel metinlerle çalışmanın etkileşimli derslerin düzenlenmesinde son derece etkili olduğu anlamına gelir.

Salimcan Ganiyev

Uluslararası Emir Timur Vakfı'nın Türkistan bölge şubesi Başkan Yardımcısı. "Adabiy rishtalar" kitabının yazarı. 1960 yılında 10 Ocak'ta Kazakistan Cumhuriyeti'nin Çimkent Bölgesi'nde eğitimli bir ailede dünyaya geldi. 1978-83 yıllarında Özbekistan Milli Üniversitesi Özbek Filolojisi Fakültesi'nde okudu.

Yaratıcı öğretmenin Özbek edebiyatı, Özbek dili öğretim yöntemleri, Özbek ve Kazak halkları arasındaki kültürel işbirliği üzerine analitik makaleleri Amerika, İspanya, Avustralya ve Türkiye'de yayınlandı.

"ANAVATAN, KİM OLDUĞUNU BİLMEDEN SENİ SEVİYORUM..."

(Özbekistan halk şairi Muhammed Yusuf işine bak)

Şiirin yolu, mevsimlerin sık sık değiştiği ruhun yoluna benzer. Bir ilkbahar, bir sonbahar... Her iki mevsim de evrenin ve insanın görüntüsüne yansır. Hem merhemini hem de üzüntüsünü anlamak zordur:

Şiir,
Ey sadakatsiz güzellik!
Ellerine sımsıkı sarılacağım,
Senden her şeyi bekliyorum
Sen bir bakımsın,
Sen tatlı bir kedersin...

Bir ömür üzülmek kolay değil. Özbekistan Halk Şairi Muhammed Yusuf, "Şiir meslek midir yoksa... Şiir dermandır, benim halkım ve annem babam yazdığım şiiri anlamıyorsa buna ne gerek var" dedi. Şiir bir acıdır, asi bir sözdür, bir acıdır, bir hayrettir, bir acıdır, bir kalemin eli, yüreği eşit derecede yakan bir zevktir...

şiir mi yazsam,
Kalem yanmazsa,
Acı kalbime geçmiyorsa...
Göğsüm intikamla dolmazsa
şiir mi yazayım...

Doğal şiir dünyasında birçok mevsimsel tema vardır. Ama asla eskimeyen, asla eskimeyen bir tema var. Sürekli yenilenmekte ve cilalanmaktadır. Bu vatan sevgisidir, göbek bağı karnının döküldüğü kutsal toprağın sıcaklığıdır. Muhammed Yusuf'un şiirlerinde vatan sevgisi ve vatan sevgisi en yüksek hedeflerdir. Ona göre şiir, Anavatan'ı basit, çocuksu bir kalple, saf bir kalple sevmek ve el üstünde tutmak, şiir şairi Muhammed Yusuf'a göre toprak ananın ne kadar kutsal olduğunu, tabiat ananın rengini ve paha biçilmez görüntüsünü bilmek ve hissetmektir.

Halk biliminin sadeliği ve sadeliğini, duruluk ve ezgiyi, duruluk ve anlatımcılığı anlatım yöntemlerinde ustaca kullanan şair, hayatın doğa ile olan gerçekleri, doğanın toplumla ilişkisi, çağın güncel sorunları hakkında şiirler yazmıştır. Halkının nehri seven bir çocuğuydu, anadilimizin büyük adanmışlarından ve koruyucularından biriydi. Şair, ana dilimizi, muzaffer Anavatan'ı ve sırdaş anadilimizi bir bütün olarak gördü:

Sen değilsen bize düzgün şiir nedir,
Bu dünyada dilsiz kalp olmaz derler.
Senin fiyatını veren Alisher,

Yüreğimin başında solmayan çiçeğim,
Ana dilim, bağışla beni, ana dilim.

Özbekistan Kahramanı, Özbekistan Halk Şairi, eşsiz yazarımız Erkin Vahidov'un haklı olarak dediği gibi, "Muhammed Yusuf halkımız tarafından sevilir, sayılır, Vatan şarkıcısı, İstiklal şarkıcısı olarak hürmet görür, şarkı söyler, şarkı söyler. hasasiyet ve samimiyet dolu şiirler. Onun şiirine gerçekten kanatlı şiir denilebilir, memleketin semalarında yükseklerde uçan, gönüllere kanat açan şiirdir.

Şair, memleketinin nanesini, fesleğenini, lalesini, ciydasını sever, ilham alır ve şiirleri uçsuz bucaksız tepelerle biter. Kendine özgü son derece çekici bir dili, kendine özgü bir görüntü stili vardır. Satırların samimiyeti, uluslararası cazibesi okuyucuyu büyüler:

eski beşikten
dünya başladı,
sana hak iddia etme
Seni seviyorum.
Bir gün ablacım dedim.
Bir gün annem,
vatan,

Şair, vatan tarihindeki "geçmiş günler", haksızlıklar ve ihanetler konusuna geçtiğinde, "göğsü intikam, yüreği acıyla dolmuş" "ellerin ve gönüllerin" umutlarını ve özlemlerini yazar. " "Eski Tolbeşik" in aşkı isyana dönüşür:

Geçen gün, geçen gün,
Kafanı çarptığın gün,
Kadiriye veren toprak,
Kadiri'nin satıldığı gün.
Ellerini bağladı, kalbini bağladı,
öncülük ettiği gün

Ey çocuğum diyemeyecek olan,
Sen benim dilim tutulmuş vatanımsın.

Muhammed Yusuf'un "Kara Güneş" destanı Özbek şiirinde özel bir olay sayılabilir. Herkes güneşin siyah olmadığını bilir, aksine ılık ve sıcaklığın sembolüdür. Eseri okurken okuyucu, kişiye tapınmanın sonuçlarından dolayı yüreği acı ve ıstırapla dolu olan şairin acı ızdırabını hisseder:

benim için çok sevgili
onun imajı,
bir kere baksam
Sanki hikayesi yokmuş gibi
Geniş bir nehirdir,
Taş yüreklidir,
O bir güneş
Fakat-
O kara güneş!

Destandaki her dize ve görüntü, yücelikten, sessizlikten, halk sadeliğinden ve kolaylığından uzak, yüksek bir felsefi derinlikle aktarılır. Şair, halkın kalbini derinden anlar, insanların sözlü yaratıcılığını besler ve ilham verir ve renkli, dokunaklı kelimeler seçer:

-Hayat nedir dostum?
-Hayat uçup gitmiş bir kuştur.
"Doğrulanmamış dilek nedir, adamım?"
"Gerçekleşmemiş dilek, unutulmuş bir hayaldir..."

Dizelerdeki nostalji, pişmanlık, iç ıstırap sesleri herkesin yüreğini titretiyor. Geride kalan yol, kalbin suretinde uçan kuş - şairin ruh hali, kalbin isyanı okuyucuyu derin düşüncelerle doldurur. Dünyanın endişe ve kaygılarından uzaklaşan tuhaf anlara hüznle bakar.

Anne, doğanın güzelliklerini olağanüstü yüksek bir sevgiyle

anlatır. Ülkemizin semavi, eşsiz manzaralarına, insanımızın yüksek niteliklerine, manevi ve ahlaki değerlerine, diğer milletlerin imrendiği örf ve adetlere övgü, eserinin ana temasını oluşturmuştur:

Bahar geldiğinde,
Laleler kırlara tırmanıyor.
Laleler her yerde,
Elimizdeki lale nerede...

Şair gururla “Bizde her şey var” der. Vatanın kutsallığını över, sadece şu sözlerle ifade eder:

Senin en büyük olduğunu biliyordum,
Bu toprağın bana yakın olduğunu biliyordum,
İlkbaharda Bakhmal’da doğan bir kuzu,
Bana Arap ceylanından daha sevgili.

Muhammed Yusuf’un eşsiz eseri, iyiliğe ve vatanseverliğe yaptığı çağrı ile geleceğe umut ve güven veriyor. Ulusal gelenek ve görenekleri vatan ve ana dil olarak yüceltir. Tandır - Özbek halkı için bir nimet sembolü:

Paris’in en güzel restoranları,
Tek fırınını paylaşmam.

Bu mısralarda müellif, vatandan daha kıymetli bir şey olmadığını, onun her nimetinin kıymetli olduğunu, ona sınırsız bağlı olduğunu iftiharla bildirmektedir. Vatanını nadiren terk eden Muhammed Yusuf, ayrılmaya dayanamadı ve annesi ülkeyi terk edemedi.

Sensiz iki adım atsam,
Yürek yanacak, ekmek olacak.

Şairin eşi Nazira As-Salam bir röportajda şunları söyledi: “Git, biliyorsun, uzak düşünemiyorum” dedi. O, çocuklarına

bağlı, kendini özgür ve vatanından uzak hissedemeyen bir adamdı.

Örneğin:

Ey vatan,

Ey vatan,

Sana benzer bir şeyi nereden bulurum!

Bana ihtiyacın yok,

Sensiz nasıl yaşayabilirim?

Şair, eserlerinin temasını halk arasında, vatandan ilham alarak, vatandan ilham alarak arar ve şiir biter. Izhorî Dil'i aşğıdaki samimi ve çimenli satırları içerir:

Senin toprağını seviyorum

senin gökyüzünü seviyorum,

eğer aynı görünüyorsam

dört

Senin tarafın güzel,

Tabanıma yapışan dikenin

seni seviyorum

Kıymığını avucumdan çekmeden

Evet şair vatanın her köşesini, her izi, topuğundaki her dikenini, avucundaki her zürafayı içtenlikle sever. Onun için vatan sevgisi ve çocukluk sorumluluğu çok görkemli bir kavramdır. Muhammed Yusuf 1980'lerde Özbek şiirine tamamen yeni, saf bir Özbek ruhu getirdi. Vatan sevgisi ve bağlılığıyla dolu eserleri, Özbekistan'dan uzakta yaşayan Özbekler için ayrı bir gurur kaynağıdır. Şairin eseri Kazakistan'daki Özbek okullarında yaygın olarak okutulmaktadır.

Kurbanova Gulmira Farhod kızı

22 Mayıs 1999'da Kaşkaderya Bölgesi'nin Şehrisabz şehrinde doğdu. Makaleleri "Özbekistan Edebiyatı ve sanatı" ve "Raqs olami" gazetelerinin yanı sıra Manaviyat.uz ve Özbekistan Yazarlar Birliği'nin internet sitelerinde yayınlandı.

Özbekistan Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı, Cumhuriyet Maneviyat ve Aydınlanma Merkezi, Özbekistan Yazarlar Birliği, Moskova Devlet Dil Üniversitesi, Güney Kazakistan Devlet Pedagoji Üniversitesi ve Özbek Devlet Koreografi Akademisi "Sanat ve Edebiyat" düzenledi. Bilimsel makaleleri Kazakistan, Türkiye ve Kaliforniya gibi yabancı ülkelerde yayınlandı.

HAREZM DANSI "LAZGI": DÜN VE BUGÜN

Özbekistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Kararında belirtildiği gibi, ülkemizin zengin dans tarihinde özel bir yeri olan "Uluslararası Dans Festivali" Lazgi ", "Khorezm Lezgi Dansı"nın düzenlenmesi ve düzenlenmesi hakkında. Ziga sadece Özbekistan'da değil, benzersiz tarzı ve çekiciliği ile yurtdışında da ünlüdür. "Khorezm Lezgi dansının UNESCO tarafından insanlığın somut olmayan kültürel mirası listesine alınması da onun eşsiz bir sanat olduğunu kanıtıyor." Uzun zamandır kadim uygarlığın beşiği olarak bilinen ülkemizin kendine has büyük değerleri vardır. Halkımızın ulusal kalkınmada yeni bir döneme girdiği bir dönemde, Özbek kültürü ve tarihi, gelenek ve etnografya, edebiyat ve sanat çalışmaları devlet politikası düzeyinde ilgi görmektedir. Bağımsızlığı, bütünlüşmeyi ve küreselleşmeyi pekiştirme sürecinde tarihin gerçekleri ortaya

çıkıyor. Milli bir kültürde kendini rahat hissetmek için bir insanı tanımak gerekir. Özbek halkının kadim kültürü zengin bir gele- neğe sahiptir. Kökleri yüzyıllara dayanan bir geçmişe sahiptir. Orta Asya'nın en popüler topluluklarından biri olan Lazgi topluluğu, 1957 yılında Özbek Devlet Filarmoni'nin himayesinde kuruldu. Eşsiz bir sanatçı olan Özbekistan Halk Sanatçısı Komiljon Otaniyozov'un önderliğinde topluluk, Özbekistan Halk Sanatçıları Komuna İsmailova, Roza Sapaeva, Sherozi ota, Nurmamat ota, Fozil Kharratov, Muhammadjon Mirzaev, Otakhon Matyokubov, Tanınmış Najot Turakhodjaev'i içeriyor. bilgin Bobokhon Muhammad Sharif haklı olarak şuna dikkat çekti: "Topluluğun lideri olarak Komiljon Otaniyazov sadece çalışkan bir organizatör, yetenekli bir müzisyen değil, aynı zamanda bir dans sanatı ustası olduğunu kanıtladı. Filarmoni'de solistlik yaptığı ve topluluk liderliği yaptığı yıllarda antik dans sanatının yeniden canlanmasına büyük önem verdi.

1968'de Lazgi topluluğunun yeniden düzenlenmesi için bir teklif yapıldı. Topluluğun sanat yönetmenliğine Özbekistan Halk Sanatçısı, deneyimli Gavhar Rahimova atanacak. Ayrıca Özbek sanatının eski parlak ulusal özelliklerini mümkün olduğunca ortaya çıkarmaya çalıştı. Topluluk, Özbekistan Halk Sanatçısı Ortiq Otajonov ve Özbekistan'ın Onurlu Sanatçısı Ravshanoy Sharipova tarafından yönetildi. Makomlar ve suvolar da dahil olmak üzere modern şarkı ve dansları icra etmenin mükemmel yollarının yaratılmasına ciddi önem verildi. Daha sonra, 1989'dan 2007'ye kadar, "Lazgi" topluluğu, Özbekistan'ın Onurlu Sanatçısı Rahmatjon Kurbanov tarafından yönetildi. Otamurod Hojiev, Rashid Rakhmonov, Gulimmat Sobirov, Nurilla Jumaniyozov, Mavluda Oynakulova, Urbigul, Olmagul Shuriboeva, Nurjahon Sattorova, Nazokat Jabbarova, Hasanz Kerimov, Otamurod Bekjanov, Gulsara Yakubova, Feruza Solihova, Ilgiza Zarifova, Zamir G Zarifova ile tanınırlardı.

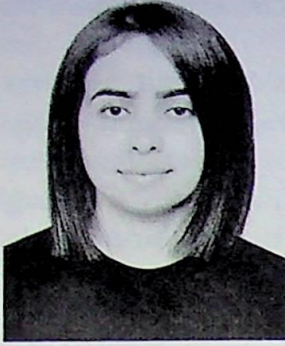
Zuhra Giyasova'nın dansları Tunus, Fas, Ürdün, Mısır, Hindistan, Malezya, Etiyopya, Çin, Güney Kore, Rusya, İsrail, Almanya, Fransa, Belçika, Çekoslovakya, Polonya ve Türkiye'de Lazgi topluluğu tarafından seslendirildi ve konser programları sundu. 5 Ocak 2015'te "Lazgi" topluluğunun faaliyetlerinde yeni bir aşama başladı. Özbekistan Cumhuriyeti Birinci Cumhurbaşkanı I. Kerimov'un kararı ile şarkı ve dans topluluğu "Lazgi" yeniden düzenlendi. Topluluğun sanat yönetmenliğini Özbekistan Halk Sanatçısı Ogabek Sobirov, Harezmi dans ustalarından biri, yetenekli öğretmen Shonazar Botirov ise baş koreograf. Bugüne kadar, "Lazgi" topluluğu bir dizi hükümet etkinliğine, tura ve konsere katılıyor.

Topluluğun yeni programdaki ilk konserinde Khurshid Sobirov, Anvar Sobirov, Zafar Kurbanbaev ve Ogabek Sobirov yer aldı. Şu anda toplulukta Ogabek Sobirov, Feruzbek Normetov, Anvar Sobirov, Khurshid Sobirov, Nihol Devlet Ödülü sahibi Rohila Ruzimova, Difuza Kobilova ve diğer yetenekli sanatçılar yer alıyor. Dans ekibi 12 dansçı ve 8 dansçıdan oluşmaktadır. "Lazgi" topluluğunun repertuarı çok zengin ve renkli, bugüne kadar usta koreograf Shonazar Botirov tarafından 100'den fazla dans sahnelendi. Bunlar arasında "Gusfand", "Orazibon", "Norim-norim", "Ushlini iforisi", "Khorezm lazgisi", "Qayroq lazgisi", "Dutor lazgisi", "Masharaboz lazgisi" gibi miras şarkıları var. Harmonik Lezgisi ve "Yallalı dansı" ve diğer ulusal ve modern danslar. "Lazgi", yaşam sevinci ve hayattan zevk alma duygusu uyandıran, hayati derecede olumlu etkiye sahip bir danstır. Büyüleyici eylemleri, evrensel duyguların bir ifadesi olduğu kadar, insanlığın yaratılışının ve canlılığının bir yansımasıdır. Bildiğiniz gibi "Lazgi" Özbek dansının en büyük oyunlarından biridir. Harezmi dans sanatının güzelliği olan bu büyüleyici dans, antik hareket tarzını koruyor. Dansçıların yüzlerinin, gözlerinin, kaşlarının ve çenelerinin hareketleri, birey-

sel müziğin ritmi ve anlamlı hareketlerin müzikle uyumu ile karakterize edilir.

Harezmi dansı her şeyden önce parmakların kullanımıyla değerlendirilir ve bu dansçının "Lazgi" yapıp yapamayacağı hemen anlaşılır. Bacakların hareketlerinde özel bir şey var. Dizleri bükülüyken sağa gittiğinde sol ayağı, sola gittiğinde sağ ayağıyla yürümeye başlar. Diğer halk danslarında durum böyle değildir. "Lazgi" topluluğu, 14-16 Eylül 2019 tarihlerinde Khorezm bölgesi Hive'de gerçekleştirilen geleneksel uluslararası festival "Magic of Dance"de kalplere neşe katan ve kalpleri birbirine yaklaştıran 3.lük ödülünü aldı. . Aynı zamanda deneyimli bir koreograf, usta sanatçı Shonazar Batyrov'un eseri övgüyü hak ediyor. Topluluk bale dansçılarının özlemleri, dayanışmaları, çalışkanlıkları ve mesleklerine bağlılıkları gelecekte daha fazlasını başarmalarının temelini oluşturacaktır. Bugün topluluk üyeleri birçok konsere ve devlet etkinliğine aktif olarak katılmakta ve Özbek ulusal dans sanatının gelişimine katkıda bulunmaktadır. Ulusal danslarımızın sistematik eğitimi ve yaygın tanıtımı, dünyaya hayranlıkla bakan gençlerimizin zihinlerini keskinleştirecek ve yeni Özbekistan'ın gerçek sanatının dünyaya tanıtılmasında eşsiz bir etken olacaktır. Uzmanlara göre. "Her milli dans ait olduğu halkın milli özelliklerini yansıtır ve halk müziği ve türküleri ile yakından ilişkilidir. Ulusal dans halk tarafından yaratılır ve kültürel gelişiminde önemli bir rol oynar. Ülkemizde eski milli dans geleneklerimizi korumak ve halkımızın manevi canlanmasının temellerini atmak için küresel reformlar gerçekleştiriliyor. Medeniyetin kadim merkezlerinden biri olan Harezmi yöresinde ortaya çıkan, kadın ve erkek tarafından farklı zamanlarda bireysel ve gruplar halinde icra edilen bir dans olan "Lazgi"nin kendine has estetik ve eğitici özelliklerinin sistematik olarak incelenmesi önemlidir.

Murodova Vazira Botirovna

12 Nisan 1994'te Semerkant şehrinde doğdu. Etnik köken Özbek. 2009 yılında onur derecesiyle mezun oldu ve Semerkant Devlet Üniversitesi'nde 1 No'lu Akademik Liseye girdi. 2012 yılında Semerkant Devlet Yabancı Diller Enstitüsü Çeviri Teorisi ve Uygulaması Fakültesi'ne devlet bursu ile kabul edildi ve 2016 yı-

linda mezun oldu. 2017-2019 yıllarında Dilbilim - Kore dili alanında yüksek lisans eğitimi aldı. Mart-Ağustos 2018'de Semerkant'ta KOICA'da Korece öğretmeni olarak çalıştı. Eylül 2018 tarihinden itibaren Semerkant Devlet Yabancı Diller Enstitüsü "Uzak Doğu Dilleri" bölümünde öğretmen olarak görev yapmaktadır.

Makaleleri bilimsel koleksiyonlarda yayınlandı. Amaç, gelecekte Özbekçe, Korece ve Türkçe dillerinin karşılaştırmalı bir çalışmasıdır.

ÖZBEK VE KORECE DİLLERİNDE TRANSPÖZİSYON DEREVASYONU

Yer değiştirmeyi sözcük türetmeyle birleştiren ana araç, sözcük oluşturan biçimlendiricidir. Çünkü temel yapının (yani türevsel işlenenin) işlevsel-anlamsal değişimi bu aracın etkisi altında gerçekleşir. Bu nedenle F. Shodiev, biçimlendiriciyi (yani operatörü) "türetmenin mutlak baskın ögesi" olarak tanımlar. Korece fiilden ata geçişe yol açan aktif sözcük türetme operatörleri arasında ja, in, kkun, bu, ga, sa, won, jaeng-i ... Bu biçimlendiricinin varlığında oluşan aşağıdaki sözcük türevleri, belirli

bir kategoriye ait birimlerin kesişimine dayalı aktarımı yansıtır. Özbek dilinde de benzer bir özellik bulunur. Örneğin öğrenci, dinleyici, sınıf arkadaşı, kaleci gibi yapılarda - (u) vchi, - (o) vchi, -dosh, -bon operatörleri türetme işleminin belirli bir kategori içerisinde gerçekleşmesini sağlamak için bir araç olarak kullanılmaktadır., -chan, nesne, karakter ve eylem kategorilerine ait temellerin kesişimi, yani aktarma için elverişli koşullar yaratan bir araç görevi görür. Geleneksel sözcük oluşumunun yorumlanmasında türetme işlenenlerinin bu özelliği göz önüne alındığında, iki tür sözcüksel türetme ayırt edilir. Özellikle Özbek dilbiliminde bu fark, “dış ve iç” terimleri temelinde tanımlanmaktadır. Genel dilbilimde, bu tür farklılıkları tanımlamak için E. Kurilovich tarafından tanıtılan “sözcüksel ve sözdizimsel türetme” terimleri kullanılır. Bazı eserler, sözdizimsel türetme terimi yerine “türetmesel aktarım” ve “dönüştürme” gibi terimler de kullanır.

U.L. Chaif’in çalışmasında, sözcük türetme sürecinde meydana gelen kategorik değişiklikleri aktarma yasalarıyla ilgili olarak yorumlama deneyiminin özel bir yorumu gözlemlenebilir. Çekirdek + solunan konfigürasyonda, solumanın yeni bir anlamsal öz yaratmanın bir yolu olduğunu yazar. Çünkü vakfı belirli bir kategori içinde yürütme aracı olarak katılır. R.Z. Murzasov’un çalışmasında, formantın dikkatinden dolayı böyle bir kategorik değişiklik olduğunda, bunlar “niteleyici ve değiştirici” gibi türlere ayrılır. Değiştiricilerin kelime oluşumunun belirli bir sözlüksel-dilbilgisel kategori içinde gerçekleşmesini sağladığını yazıyor. Niteleyiciler ise farklı kategoriler içinde kelime oluşumunun gerçekleştiği araçlardır. Örneğin, eylem kategorilerinin kesişimi için bir araç görevi görür. Aktarım analizine bu perspektiften yaklaşırsak, yukarıda tartışılan tüm örnekler, donör ve hedef alanların kesiştiğinin kanıtı olabilir. Bunun nedeni, beon-yeog - beon-yeogja’da, belirli bir kategoriye (veya bir

şey kategorisine ait olan) kavramları temsil eden sözcük birimleri aracılığıyla yansıyan zihinsel alanların (yani şey-kişi) bir kesişimi varsa, chum (dans)) - chumkkun (dansçı), sa-eob (iş) - sa-eobga (girişimci), baedal (teslimat) - baedalbu (tedarikçi) - vb. işaretler ve şeyler kategorileri.

Ayrıca Korece'deki $N \rightarrow V$ modelindeki sözcüksel dönüşüm de yaygın bir transpozitif yöntemdir. Bu model temelinde oluşturulan ürünler şartlı olarak iki gruba ayrılabilir: 1. $N1 \rightarrow V1$ modeli not edilebilir. Bu model, "hareket nesnesi ile hareket arasındaki ilişki" aracılığıyla gerçekleştirilir. Örneğin, seuki kayak yapmak ve kayak yapmak gibidir. Aynı modelin dönüşümlü türevleri, gongbu-gongbu handa dönüşümlü fiiller örneğinde görülebilir. 2. $N2 \rightarrow V2$ modeli, yukarıdakilerin aksine, hareket araçları ve hareket arasındaki ilişki aracılığıyla at fiiline aktarılır. Örneğin yelken, dümen ve dümenle yüzmektir. Korece'de yelken sözcüksel dönüşümü çoğuldur ve ayrıca bir dümen kullanarak yüzmek, yürümek, gezinmek gibi anlamları ifade etmeye hizmet eder. Sözcüksel dönüştürmenin oluşumu Korece'de Özbekçe'den daha aktiftir ve aşağıdaki türlerde ortaya çıkarlar:

Özbek dilinde kelime oluşum araçları farklıdır ve türleri şu şekildedir: 1) fonetik yöntem; 2) anlamsal yöntem; 3) ilişirme (morfolojik) yöntemi; 4) kompozisyon (sözdizimsel) yöntemi. 1. Fonetik yöntem. Bu yöntemle kelime oluşumu 2 olayı içerir: a) Kelimenin yapısında fonetik değişiklik (ses değişikliği) yaparak yeni bir kelimenin oluşumu. Örneğin dağ-taş bazında, göz-görme, taş-diş sertlik işareti. b) Vurgu konumunu değiştirerek yeni bir kelime oluşturun. Örneğin, güzel (sıfat), güzel (biçim), elma (at), elma (fiil). Özbekçe'de olduğu gibi Korece'de de fonetik değişim (ses değişimi) eum-un bangbeob (imun pangpop) sonucu oluşan birçok kelime vardır: gabang (kabang-bag) gajang (kajang-eng), jogeum (chogym-biraz)) jigeum (chigymşimdi)), Hagsa (haksa-lisans) bagsa (paksa-lisansüstü). 2. Se-

mantik yöntem. Sözlüksel-anlamsal kelime oluşumu, kelimenin anlamının değişmesi, anlam aktarımı yoluyla yeni bir anlamlı kelimenin ortaya çıkmasıdır. uimi bangbeob (imi pangpop) ile kelime oluşumunun anlamsal yöntemi de Kore dili örneklerinde ele alınmaktadır: Gong-won -bahçe gong-won -usta işçisi; Mal -soz mal -ot; Sijang -bozor sijang -hokim; 3. Ekleme yöntemi. Bir tabana eklenen ve o tabanın anlamı ile ilgili olan, ancak yeni bir sözlük anlamı ile bir kelimenin oluşumuna katılan bir eke, kelime oluşturan ek (sonek) denir. Korece’de ekleme yöntemine pasaeng bangbeob (paseng pangpop) denir. Örneğin: Geulim -resim; Neujge -kech;ilg-gi -oku;

Bu nedenle, Korece’de bile, yer değiştirmenin en basit biçimi, sözcük oluşumunun morfolojik türü aracılığıyla gözlemlenebilir. Bu durumda, aktarma, kelime oluşturma ortamının etkisi altında tabanın yeni bir sözlüksel-anlamsal alana dönüştürülmesi yoluyla ifade edilir. Örneğin, “yabancı dildeki metinlerin tercümesi” anlamına gelen beon-yeog kelimesi, bu metinleri çeviren kişinin -ja kelimesinin etkisinde kalan kişinin adı olur. Sözcük oluşturan biçimlendiricinin etkisi altında, temel anlamın yenilenmesiyle birlikte kategorik değişimi de fark edilir. Sözcüksel türetme ve aktarmanın özel süreci de bileşik sözcüklere yansır. Ancak birleşik sözcüklerin yapımında basit yapay sözcüklerin aksine aktarma iki aşamalıdır. Özellikle ilk aşamada, belirli bir nesneyi adlandırmak için sözcük birimlerinin sözdizimsel türetilmesine dayalı olarak konuşmadan bağımsız bir bileşik oluşturulur. Örneğin, geuneun sa-eob handa (iş yapıyor). İkinci aşamada, bu serbest bileşik, belirli yapısal değişikliklere dayalı olarak sözlük sistemine aktarılır. Örneğin, sa-eobga (girişimci) gibi. Özbek dilinde de benzer bir durum gözlemlenebilir. Örneğin, güneşten (gün) beslenen bir çiçeğin serbest bileşimi, transpozitif adaylığın ilk aşamasını yansıtırken, ayçiçeği bu serbest bileşimin sözlüksel düzeye transfer aşamasını yansıtır.

Bu, Korece ve Özbekçe’de ortak bir paydadır. Özneleştirme, sıfatlaştırma, zarflaştırma, sözlüleştirme gibi olgulara “eksiz aktarma” terimiyle atıfta bulunur. “Metamorfik” yer değiştirme türü de bu yazıda belirtilmiştir. Metamorfik aktarımın, çeşitli sözdizimsel aygıtların sözcük durumuna uyarlanması yoluyla ifade edildiği belirtilmektedir. Buna göre, aktarma doğrudan insanın yalın etkinliği ile ilgilidir ve kelime oluşumuyla olan ilişkisi, temel yapının anlamsal kaymasının bir sonucu olarak yeni bir kelimenin oluşumuna yansır.

Doscanova Dilafrüz Kahramanovna

Taşkent şehrinde doğdu. 2021 yılında Koreografi okulundan mezun oldu ve Glier adlı müzik okulunda öğrencilere ders vermeye başladı. 2019 yılından itibaren "Sanat Tarihi ve Teorisi" alt fakültesinin öğretmenidir. Şimdi öğrencilere "Dünya ve Özbek koreografi tarihi", "Dans ve Dramaturjinin Temelleri", "Folklor" bilimlerini öğretiyor.

ÖZBEK ÇOCUK DANSLARI: İLERLEME ADIMLARI

Her milletin milli oyunları geçmişinin, milli değerlerinin ve milli gururunun, manevi dünyasının aynasıdır. Milli dans sanatı çok eski zamanlardan beri gençleri iyiliğe ve zarafete, kültürel, manevi ve ahlaki mükemmelliğe, toplum yaşamını iyileştirme yolunda farklı halkları birleştirmeye, iyilik, merhamet ve hoşgörü gibi nitelikleri halk arasında teşvik etmeye teşvik etmiştir insanlar. Özbekistan Cumhurbaşkanı Sh.M. Mirziyoev'in gençlerin moralini yükseltmek ve boş zamanlarını anlamlı bir şekilde düzenlemek için ortaya koyduğu beş önemli girişim, benzersiz bir tarihi olay haline geldi ve kamuoyu tarafından büyük ilgiyle karşılandı. İlk girişim, gençlerin müzik, resim, edebiyat, tiyatro ve diğer sanat dallarına olan ilgilerini artırmaya, yeteneklerini ortaya çıkarmaya hizmet ediyor. Ayrıca, son dört yılda ülke, müzik ve sanat alanında yüksek eğitimli insan sayısını artırmaya büyük önem veriyor. Ulusal dans, ulusun kimliğini, eski umutlarını ve özlemlerini yansıtır.

Dansın kültürel hayatımızdaki yerini belirlemek, dünya ça-

pında kayıp dansları restore etmek, daha da geliştirmek, tanıtmak ve tanıtmak bizim görevimizdir. Tanınmış sanat eleştirmeni L. Avdeeva'ya göre, "Dans, diğeri sanatlar gibi, insan hayatını ve bütünü etkiler. Dünyayı çalışmanın sanatsal bir yoludur. Yaşamın süreçlerini inceleyen bilimler, kavramlar aracılığıyla, yani soyut sonuçlarla "düşünür". Sanat, yaşam süreçlerini incelerken, onları mekansal ve sanatsal olarak genelleştirilmiş bir görüntüde hayal eder."

Son yıllarda hükümet, genç neslin gelişimine, devlet politikası düzeyinde manevi ve estetik eğitime özel önem veriyor. 4 Şubat 2020 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi "Yüksek nitelikli personel yetiştirme sistemini kökten iyileştirmeye yönelik önlemler hakkında" ve bilimsel potansiyeli daha da geliştirmek." modern ve ileri öğretim yöntemlerinin kapsamlı kullanımı, öğrencilerin yeteneklerinin kapsamlı gelişimi; modern pedagojik ve yenilikçi teknolojilerin uygulanması, eğitim sürecinde kültür ve sanat alanında bilimde ileri başarılar; Bilimsel araştırma sonuçlarına dayalı olarak manevi, eğitsel ve popüler bilim literatürünün hazırlanması ve yayınlanması ihtiyacı, yeni neslin ders kitapları bu konuda önemli bir rol oynamaktadır.

Ulusal dans sanatını öğretme sürecinde, öğrencilerin ilgisini çekmek için ulusal dans hareketlerinin adlarını ve içeriğini açıklamak önemlidir. Ulusal dansları öğretme sürecinde, genç neslin zihinleri bin yıllık geleneklerle doludur, gelenekler, ulusal değerler. insanların tarihini öğrenir, bu bilgi öğrencilerin dünya görüşlerini genişletir, hayal güçlerini geliştirir, düşünme becerilerini ve ilgilerini geliştirir.

Ulusal dans sayesinde güzellik ve zarafet duyguları oluşur, genç nesil halk kültürünün tarihiyle tanışır, eski kökleri, manevi gelişimlerinin temeli atılır. Her dansın kendi görüntüsü, eşsiz güzelliği ve ulusal boya renkleri vardır. Dans eğitimi sürecinde gençler, sanat yoluyla yaşamı öğrenme ve anlama becerilerini,

onlara yaratıcı bir yaklaşım, manevi seviyelerinin ve sanatsal zevklerinin gelişimini geliştirir. Ne de olsa ulusal danslarımız, uzun tarihimiz, paha biçilmez kültürümüzün zengin tarihi hakkında bir bilgi hazinesidir. Dans sanatı yüzyıllar boyunca eşsiz bir miras olarak gelişti, hareket ifadeleri cilalandı ve mükemmelleştirildi. Küreselleşme çağında, milletler ve ülkeler arasındaki işbirliğinin ve ulusun güçlenmesinde, eşsiz çeşitliliğin kazanılmasında, yeni ufukların açılmasında ulusal dans sanatının rolü ve önemi kıyaslanamaz.

Milli maneviyatın takdir edilmesinde önemli bir faktör olarak atalarımızın tarihi mirasının yaygınlaştırılması, gençlerin zihinlerinin ve dünya görüşlerinin ayrılmaz bir parçası haline getirilmesi de gereklidir. Ulusal dans sanatı da ulusun maneviyatının tükenmez bir kaynağıdır. Halk ve millet tarihi hafızasını yeniden kazandıkça ve mirasını özümstedikçe manevi olarak güçleniyor, ilham alıyor ve zenginleşiyor. Kültürel mirasımızın ayrılmaz bir parçası olan milli dansımızın tarihi köklerini araştırmak bize büyük bir sorumluluk düşüyor. kadim uygarlıklardan biridir. olarak büyük değerlere sahiptir. Halkımızın yeni bir ulusal kalkınma dönemine girdiği bir zamanda, Özbek kültürü ve tarihi, gelenekleri ve etnografyası, edebiyat ve sanatının devlet politikası düzeyinde incelenmesine dikkat edilmektedir. Bağımsızlığı, bütünleşmeyi ve küreselleşmeyi pekiştirme sürecinde tarihin gerçekleri ortaya çıkıyor. Ulusal bir kültür ortamında kendini özgür hissetmek için bilmek gerekir. Özbek halkının kadim kültürü çok zengin bir geleneğe sahiptir. Ulusal dans sanatının eski kökleri yüzyıllara dayanan bir geçmişe sahiptir.

Bağımsızlık sayesinde tarihin gerçekleri restore edildi. Bugün Özbekistan'da çocuk oyunlarının oluşum ve gelişim aşamaları, tarihi, milletin ve halkın yaşam felsefesi, paha biçilmez kültürel miras olarak incelenmektedir.

Çevirmen hakkında Feruzbek Ziyodullayev

1991 yılında, 2 Temmuz'da Özbekistan'ın merkezindeki kültür kasabası Karma-na'da doğdu. Eğitimli bir ailede dünyaya gelen dört çocuğun en küçüğü olan Ziyodullayev, erken yaşlarda çok satan kitapları okuyarak edebiyatla ilgilenmeye başladı. O bir tercüman. Arthur Clarke,

Robert Heinlein ve Richard Matheson'ın kısa öykülerini İngilizce'den ana dili Özbekçe'ye çevirdi. Özbekçe birçok kısa öykü yazdı. Özbekistan gazete ve dergilerinde öyküleri yayımlandı.

İçindekiler

- Azam Öktam / 5
Muazzam İbrahimova / 9
Oktamkhan Soliyeva / 12
Nargiza Yakübcan kızı / 18
Abdür-rauf Abdugaffar / 23
Dilraz Hanım / 29
Seyyare Zıyabekova / 35
Pobeda Yusufbek kızı / 43
Aziza Cumamuratova Uluğbek kızı / 49
Muhamedova Nurhan Ayıp kızı / 54
Akacan İrisbek oğlu İzzetullaev / 59
Dolimcan Seyfullayev / 64
Mukimcan Nurbayev / 69
Soatoy Kamal kızı / 71
Farağat Hudaykulova / 75
Ogulnur Atayeva / 82
Güzel Röziyeva / 84
Gülasiye Hasanova / 86
Nadjipova Kerima Mızam kızı / 90
Mutalov Bahadır Ubaydulla oğlu / 94
Hürbüvi Adilova / 99
Rabia Dustanova Kamçıkbek kızı / 105
Mirjalilova Umriniso Mirmahmud kızı / 110
Ikromhon Valihon (Valikhonov) / 114
Umida Hüşvaktova / 117
Sevinç Hamraeva / 120
İslam Tacımuhammad / 123
Zilola Taşova / 127
Gulirühsar Ummatova / 132
Hudaykulova Sabina Botir kızı / 135
Halima Jumaniyazova Taganovna / 141

YAZILAR / 145

- Sohiba Gaybulla kızı / 146**
Hulkar Hamrayeva / 153
Nasrullaeva Gülşen Samadovna / 157
Ramanova Şahlo Şükrullayevna / 161
Naraliyeva Şahlo Camal kızı / 165
Salimcan Ganiyev / 170
Kurbanova Gulmira Farhod kızı / 176
Murodova Vazira Botirovna / 180
Doscanova Dilafrüz Kahramanovna / 185
Feruzbek Ziyodullayev / 189

